

ಆ ಹ್ವಾ ರು

ನಾಟಕ ಮಾಲಿಕೆ

ನಿರಂಜನ

ವಿಜಯ ಭಾರತೀ ಪ್ರಕಾಶನ

ಬೆಂಗಳೂರು

CI

೧

ಆ ಹ್ವಾ ಸು

ನಾಟಕ ಮಾಲಿಕೆ

ನಿರಂಜನ

ವಿಜಯ ಭಾರತೀ ಪ್ರಕಾಶನ
9/1, ಮೂರನೇ ಕ್ರಾಸ್, ನೆಹರೂ ನಗರ
ಬೆಂಗಳೂರು-20

ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮುದ್ರಣ :
ಅಕ್ಟೋಬರ್, ೧೯೬೭

೨

ಬೆಲೆ :

ರೂ. ೩.೫೦

ಮುದ್ರಣ :

ಬೃಂದಾವನ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಆಂಡ್ ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ: ಬೆಂಗಳೂರು-೧೮

ಭಾಷ್ಯರ ಯೇಸುಪ್ರಿಯ

—೦೧

8

ಮುನ್ನುಡಿ

ಪೂರ್ವಾರ್ಧ

“ಆಹ್ವಾನ”-ಒಂದು ನಾಟಕ ಮಾಲಿಕೆ. ಆರು ಭಾಗಗಳುಳ್ಳ ಈ ಕೃತಿಯ ವಸ್ತು : ಭಾರತ.

೧

ಕವಿಗಳು ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿರುವ, ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಸಂಶೋಧಿಸಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಭವ್ಯ ಭಾರತದ ಚಿತ್ರ ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕವಾದದ್ದು.

ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಚ್ಛಾದಿತ ಪರ್ವತಾವಳಿ ; ಉಳಿದ ಮೂರೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವೈ ಚಾಚಿರುವ ಕಡಲು ; ತುಂಬಿ ಹರಿಯುವ ನದೀ ನದಗಳು ; ಕಣ್ಣು ತಣಿಸುವ ಹಸಿರು ಸಿರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತ ನೆಲ-ಇದೀಗ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲೂ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೂ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಕುರಿತು ಕಂಡುಬರುವ ಭೌಗೋಳಿಕ ವರ್ಣನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಐದು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಜನ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ನಾಗರಿಕತೆ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತ್ತು.

ಇದು ಹಲವು ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ದೇಶ : ಜಂಬೂ ದ್ವೀಪ, ಆರ್ಯಾವರ್ತ, ಭರತವರ್ಷ, ಭಾರತ, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ, ಇಂಡಿಯಾ

ಇಲ್ಲಿ ವೈತಳೆದು ಬೆಳೆದು ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿಯೂ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯೂ ಆದ ಮತಗಳು, ಬೋಧನೆಗಳು ಅನೇಕ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ, ಜೈನಮತ, ಬೌದ್ಧ ಮತ, ದ್ವೈತ-ಅದ್ವೈತ-ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಪಂಥಗಳು, ವೀರಶೈವ ಮತ— ಇವೆಲ್ಲ ಭಾರತೀಯ ಬದುಕಿನ ವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ಈ ನೆಲ ಸಾರಗ್ರಾಹಿ. ಕ್ರಿಸ್ತಮತದಿಂದಲೂ ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಮತದಿಂದಲೂ ಒಳ್ಳೆ

ಆಹ್ವಾನ

ತನ್ನ ಹೀರಿಕೊಂಡುಹೋದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿ ಅವು ಚಿಗುರುವುದಕ್ಕೂ ಈ ಭೂಮಿ ಅವಕಾಶವಿತ್ತಿದೆ. ಪ್ರವಾಹ ಎಲ್ಲಿಂದಲೇ ಬರಲಿ ಈ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಆದು ಇಂಗಲೇ ಬೇಕು.*

“ಪುರಾತನ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಅತಿ ಸ್ಫುಟವಾದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಅದರ ಮಾನವೀಯತೆ.”

ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿರುವವರು ಲಂಡನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತಾಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿರುವ ಮಿಸ್ಟರ್ ಭಾಷ್ವಾಮ್. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಏಕೆ, ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಅವಧಿಯವರೆಗೂ ಭಾರತೀಯ ಬದುಕಿನ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವೇ ಮಾನವೀಯತೆ.

ನಮ್ಮದು, ಜನಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವ ದೇಶ. ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕ್ರೂರ ಹಿಂಸೆಗಳು ಕಂಡುಬಂದರೂ ಪ್ರಮುಖ ಅರಸರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಭಾರಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಜನ ಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿಯಾದ ಸನ್ಮಾಟ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೌರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಸುಖಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು.

ಮಹಾಕವಿ ಕುವೆಂಪು ತಮ್ಮ “ಅಲ್ಲಿ-ಇಲ್ಲಿ” ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ :

[ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ]

* ಕನ್ಯಾನಿಷಮ್ಮೇ ಬಂದರೂ :

ಹಾಕುವೆವು ಅದಕ್ಕೂ ಮೂರು ನಾಮ !

ಅದರ ಹೆಗಲಿಗೂ ಬೀಳುವುದು ಜನಿವಾರ !

ಅದಕ್ಕೂ ಕಟ್ಟುವೆವು ಲಿಂಗ !

ಕ್ರಾಸು ತಗುಲಿಸಿದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ !

ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಾನಿಷಮ್ಮ ಕೆರಸ್ತಾನ !

ಕೊನೆಗೆ, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ಮುಸಲ್ಮಾನ !.....

ಆಹ್ವಾನ

“ಪ್ರಜೆಗಳ ಸುಖದಲ್ಲೇ ರಾಜನ ಸುಖವಿದೆ. ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲೇ ಅವನ ಕಲ್ಯಾಣ. ತನಗೆ ಇಷ್ಟವೆನಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಒಳಿತು ಎಂದು ಆತ ಪರಿಗಣಿಸಬಾರದು. ಬದಲು, ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ್ದರಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಒಳಿತು-ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು.”

ಮೇಲಿನದು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ಪ್ರಧಾನಾಮಾತ್ಯನಾಗಿದ್ದ ಕೌಟಿಲ್ಯನ “ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ”ದಿಂದ ಒಂದು ಉಲ್ಲೇಖ. ಅದು ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದ ಆಗಿನ ಸೂತ್ರವಾಗಿತ್ತು.

ಮುಂದೆ ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ ಮೂರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಮ್ರಾಟ ಅಶೋಕನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಧರ್ಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೆನಿಸಿತು.

“ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು.....ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಬುದ್ಧ ಮತಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವೀಯುವೆನಾದರೂ, ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಮತಗಳನ್ನೂ ನಾನು ಪುರಸ್ಕರಿಸುವೆನು, ಗೌರವಿಸುವೆನು. ನನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ನಿರ್ದೇಶವಾಗಿದೆ,”

—ಎಂದು ಅಶೋಕನು ಸಾರಿದನು.

ಅದೇ ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. ಏಳನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತ ವಂಶದ ಹರ್ಷವರ್ಧನನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅದು ನಳಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಕಾಲ. ಆಗ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದ ಚೀಣೀ ಯಾತ್ರಿಕ ಹ್ಯು ಅನ್ ತ್ಸಾಂಗ್ ನುಡಿದಿರುವಂತೆ,

“ಸಮ್ರಾಟ ಹರ್ಷ ಬಡಪಾಯಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ದೂರುಗಳನ್ನು ಅಪಾರ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದೂ ರಾಜಸಭಾಭವನದಲ್ಲಲ್ಲ- ಪ್ರವಾಸಿಗಳ ಬೀದಿಯಂಚಿನ ದೇರೆಗಳಲ್ಲಿ. ಅವನು ನಿಷ್ಠಾಪಂತನಾದ ಸಹೃದಯನಾದ ಸ್ನೇಹಿತನಾಗಿದ್ದನು. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವೂ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದುವು.”

ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಮತ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಿದ ಬಳಿಕ ಹದಿನಾರನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದಿಲ್ಲಿಯ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ವಿರಾಜ ಮಾನನಾದ ಸಮ್ರಾಟ ಅಕ್ಬರ್,

“ಹೊಸತಾದ ವಿಶಾಲವಾದ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋನ

ಆಹ್ವಾನ

ಮಾತ್ರವೇ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವದ ಮುರುಟು ಬಂಧನದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬಲ್ಲುದು.....”

—ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ಈ ಬಗೆಯ ಉದಾತ್ತ ವಿಚಾರ ಸ ರಣಿಯೂ ಆಚರಣೆಯೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದುವು. ಇದು, ಭಾರತೀಯ ಜನಕೋಟಿಯನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ಬಿಗಿಯ ಬಯಸಿದ ಸೂತ್ರ.

ಇಂತಹ ಭವ್ಯತೆಯಿದ್ದೂ ಈ ದೇಶ ಪಾರತಂತ್ರ್ಯದ ಸಂಕೋಲೆಗಳಿಂದ ಬಂಧಿತವಾದುದು ಒಂದು ದುರಂತ. ದಾಸ್ಯದ ದುರ್ಭರ ಜೀವನವನ್ನು ನಡಸಿದ ಬಳಿಕ ಭಾರತ ಈ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗ ಲೆಳಿಸಿತು. ಮಹಾತ್ಮನೊಬ್ಬ ಆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮರದ ನಾಯಕನಾದ. ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಸತ್ಯ ಅಹಿಂಸೆಗಳ ಬೋಧನೆಯ ಕುಲಿಮೆಯಲ್ಲಿ ತೀರಾ ಹೊಸದೆನಿಸಿದ ಆಯುಧವೊಂದನ್ನು—ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ—ಆತ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ.

ಸುಮಾರು ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಹೋರಾಟದ ಬಳಿಕ ಭಾರತ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಯಿತು. ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ತನ್ನ ಹಿರಿಯ ಬದುಕನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬಾಳಲು ಅದು ಅಣಿಯಾಯಿತು.

೨

ಈ ಶತಮಾನದ ಮಹಾ ಸಂಭವಗಳಲ್ಲೊಂದು, ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಉದಯ.

೧೯೪೭ ರ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೫ ರ ರಾತ್ರಿ ನಡುವಿರುಳು ಸಮಾಪಿಸುತ್ತ ಲಿದ್ದಂತೆ, ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭಾ ಭವನದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರನಾಯಕ ಜವಾ ಹರಲಾಲ ನೆಹರೂ ಆಡಿದ ನುಡಿ ಇದು :

ಆತ್ಮಾನ

“ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಘಂಟೆ ಬಾರಿಸುತ್ತಲೇ, ಜಗತ್ತು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಭಾರತವು ಎಚ್ಚತ್ತು ಜೀವ ತಳೆಯುವುದು, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗುವುದು. ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಎಂದಾದರೊಮ್ಮೆ ಬರುವ ಮಹತ್ವದ ಘಳಿಗೆ ಯೊಂದುಂಟು. ಅಂತಹ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಳತಿನಿಂದ ಹೊಸತಿಗೆ ನಾವು ಪದಾರ್ಪಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ಯುಗ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ದೀರ್ಘ ಕಾಲದಿಂದ ಅದುಮಿ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರವೊಂದರ ಆತ್ಮ ನುಡಿಯತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಈ ಗಂಭೀರ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಹಾಗೂ ಆಕೆಯ ಜನತೆಯ ಸೇವೆಗಾಗಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಹಿರಿದಾದ ಮಾನವ ಕೋಟಿಯ ಒಳ್ಳೆತಿಗಾಗಿಯೂ ಸಮರ್ಪಣ ಭಾವದಿಂದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಕೈ ಕೊಳ್ಳುವುದು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾಗಿದೆ.

“ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವುದು ಸುಖಜೀವನದ ಅಥವಾ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಲ್ಲ. ಅದು ನಾವೆಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗಳೂ ಈ ದಿನ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿರುವ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯೂ ಈಡೇರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ನಾವು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಅವ್ಯಾಹತ ಹೋರಾಟದ ಭವಿಷ್ಯತ್ತು. ಭಾರತದ ಸೇವೆ ಎಂದರೆ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಿರುವ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜನರ ಸೇವೆ ಎಂದರ್ಥ ; ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಅಜ್ಞಾನ, ರೋಗರುಜಿನ, ಅವಕಾಶಗಳ ಅಸಮಾನತೆ-ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವುದು ಎಂದರ್ಥ.”

ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶದ ಜನತೆ ತೆತ್ತ ಬೆಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದೇ? ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿಭಜನೆಯಾಯಿತು. ಆ ಕತ್ತಿಯ ಅಲಗಿನಿಂದ ಧಾರೆಗಟ್ಟಿ ಸುರಿದ ರಕ್ತ ಹುಚ್ಚುಹೊಳೆಯಾಗಿ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಹರಿಯಿತು. ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ಅನ್ನ ಆಶ್ರಯಗಳನ್ನೂ ಬೇಡುತ್ತ ಒಂದು ಕೋಟಿ ನಿರಾಶ್ರಿತರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಓಡಿಬಂದರು. ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ಜಾಗತಿಕ ಯುದ್ಧಾನಂತರದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಅಣಕಿಸಿತು. ಜುನಾಘೆಡ್ ಕಾಶ್ಮೀರ, ಹೈದರಾಬಾದ್, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಗಂಡಾಂತರ ಕಾರಿಯಾದುವು. ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಮಹಾದಂಡನಾಯಕನಾಗಿದ್ದ ಮಹಾತ್ಮನ ಪ್ರಾಣಾಹುತಿಯಾಯಿತು.

ಅಹ್ವಾನ

ಇಷ್ಟಿದ್ದೂ ರಾಷ್ಟ್ರ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂಬೆಗಾಲಿಡತೊಡಗಿದುದು ಘಟನಾ ವಿಶೇಷವೇ ಸರಿ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಭಾರತ, ತಾನು ಗಣರಾಜ್ಯವೆಂದು, ಜಾತ್ಯತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರವೆಂದು ಸಾರಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋದಯದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಅಜ್ಞಾನ, ರೋಗರುಜಿನ, ಅವಕಾಶಗಳ ಅಸಮಾನತೆ-ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ಭಾರತೀಯರು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಎಂದರಲ್ಲವೆ ಜನಾಹರಲಾಲರು? ಆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಿದ್ಧವಾದುವು.

ಅದು, ಕುಶಲ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಕಡೆಯತೊಡಗಿದ ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಭವ್ಯ ಸೌಧ.

ಆದರೆ, ಆ ಸಮರ್ಪಣ ಭಾವದ ದುಡಿಮೆಯ ಮೇಲೆ ಆತ್ಮ ಘಾತಕವಾದ ಛಿದ್ರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಕರಿನೆರಳು ಬಿದ್ದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಂಗಡುವಂತಾಯಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದಾಗ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದಾಗಿ ಬಿಗಿದಿದ್ದ ಬಂಧುತ್ವದ ಭಾವನೆಯ ಬದಲು, ಪರಸ್ಪರ ಮತ್ಸರ, ಅಧಿಕಾರ ಲಾಲಸೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕುರುಡು ವ್ಯಾಮೋಹ, ಜಾತಿ ಮತಗಳ ಮೇಲಾಟಗಳು ತಮ್ಮ ಕುರೂಪ ಮುಖಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ವಿಕಟಾಟ್ಯಹಾಸ ಮಾಡಿದುವು.

ನವ ಭಾರತದ ಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಆ ಹಸಿ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದಲು ಹುಳಗಳು ಮೇಯತೊಡಗಿದುವು.

ಈ ವಿರೋಧಾಭಾಸಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ?

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನವೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವೂ ನಾಗಾಲೋಟದಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಬಾಹ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ ದೇಶೀಯರು ವಿಹರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಚಂದ್ರಗ್ರಹ ಯಾನ ಸಮೀಪವೆನಿಸಿರುವಾಗ, ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಯಾದವೀ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗುವ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ವಿಸ್ಮಯಕರವಾದದ್ದು.

ಆಹ್ವಾನ

ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಐಕ್ಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇಕೆ ?

ಕಳೆದ ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯೆಹೂದಿಯರು ಭೌಗೋಳಿಕ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಕಂಡವರಲ್ಲ. ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಐಕ್ಯವನ್ನೂ ಕಂಡವರಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಐಕ್ಯವೂ ಅವರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಗಳೂ ಹಲವು. ಅವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪ್ರಜೆಗಳು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಐಕ್ಯವೂ ಅವರನ್ನು ಬೆಸೆದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಯೆಹೂದಿಯರಲ್ಲಿ ಭಾವೈಕ್ಯವುಂಟು. ಸ್ವಿಸ್ಸರೂ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡುವ ಜನ. ಒಂವೇ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರೂ ಅಲ್ಲ. ಆನರೂ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೈಕ್ಯ ಅನಾದೃಶವಾದದ್ದು. ಐದಾರು ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರಾಂತಗಳ, ಐದು ಮುಖ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಹಾಗೂ ಹಲವಾರು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಯುಗೋಸ್ಲಾವಿಯಾ, ಈಗ ಒಂದು ದೇಶ. ಅರುವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಭಿನ್ನ ಜನಾಂಗಗಳಿದ್ದೂ ಒಂದಾಗಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರ-ರಷ್ಯಾ. ಕಳೆದ ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳಿಂದ ಜನ ವಲಸೆ ಬಂದು ನೆಲಸಿರುವರಾದರೂ ಅಮೆರಿಕ ಐಕ್ಯವುಳ್ಳ ರಾಷ್ಟ್ರ.

ಆದರೆ ಭಾರತೀಯರು ಮಾತ್ರ ಭಾವೈಕ್ಯವನ್ನಿನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿಲ್ಲ!

ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಏನಾಗಬಹುದು ?

೩

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸ ಕಲಿಸುವ ಒಂದು ಪಾಠವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಯುವಕ ದೊರೆ ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರನ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ಜಯಿಸಲು ಹೊರಟ ಗ್ರೀಕರ ಪಡೆಗಳು ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ೩೨೨ ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದತ್ತ ಬಂದುವು. ಹಿಂದೂಖುಶನ್ನು ದಾಟಿ ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನದ ಬೆಟ್ಟಗಳ

ಆಹ್ವಾನ

ಮೇಲಿಂದ ಈ ನಿಕ್ಕಿಗೆ ಅವರು ಕಾಲಿಟ್ಟರು. ಭಾರತದ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಸಾಗಾ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ದುರ್ಗವಿತ್ತು. ಗ್ರೀಕರು ತಮ್ಮ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಯಾಫೆಸ್ ಎಂದು ಕರೆದಿರುವ ಒಬ್ಬಳು ರಾಣಿ ಅದನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಸಮ ಸಾಹಸದಿಂದ ಆಕೆ ಆಕ್ರಮಣಕಾರರನ್ನು ಇದಿರಿಸಿದಳು. ಮೂವತ್ತೇ ಸಾವಿರದ ಅವಳ ಸೇನೆ, ಅದರ ನಾಲ್ಕು ಪಾಲಷ್ಟಿದ್ದ ಗ್ರೀಕ್ ದಂಡನೊಡನೆ ಕಾದಾಡಿತು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಗೆ ಸೋಲಾಯಿತಾದರೂ ಗಳಿಸಿದ ವಿಜಯಕ್ಕಾಗಿ ಆಕ್ರಮಣಕಾರ ಬಹಳ ಸಾವು ನೋವುಗಳ ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

ಸ್ವಾಭಿಮಾನಕ್ಕೂ ಶೌರ್ಯಕ್ಕೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮಸಾಗಾ ದುರ್ಗದ ರಾಣಿ ಸಾಕ್ಷಿ. ಆದರೆ, ಅಭಿಮಾನ ಶೂನ್ಯತೆ, ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವ, ವಿಶ್ವಾಸಘಾತ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಆಭಾವವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರ್ ಕದತಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಇಲ್ಲಿ ಆಗಣೆ ತೆಗೆದರು. ತಕ್ಷಶಿಲೆಯ ಅರಸ ಅಂಭಿ ಆಕ್ರಮಣಕಾರನನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ತನ್ನ ಹಗೆಯಾದ ಪೌರವನನ್ನು ಸದೆಬಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ನೀಡುವುದಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಇತ್ತ. ಈ ಭಾರತೀಯ ಅರಸ ಬಗೆದ ದ್ರೋಹದ ಫಲವಾಗಿ ಪೌರವನಿಗೆ ಸೋಲಾಯಿತು.

ಮುಂದೆ ಮೌರ್ಯ ವಂಶದ ಅಶೋಕ ಭಾರತದ ಧರ್ಮ ಸಮ್ರಾಟನೆನಿಸಿ ಕೊಂಡನಷ್ಟೆ ? ಅವನ ಅನಂತರ ದೇಶ ದುರ್ಬಲವಾಯಿತು. ಸುಂಗರ, ಕಣ್ವರ ಆಳ್ವಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರಸು ಮನೆತನದೊಳಗೆ ಯಾದವೀ ಕಲಹಗಳು ನಡೆದುವು. ಆಂಧ್ರರು ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ಬಂದು ಪಾಟಲೀಪುತ್ರವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿ ಕೊಂಡರು.

ಈ ರೀತಿ ಅಂತರ್ಯುದ್ಧಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಪರಕೀಯರು ಮತ್ತೆ ಬಂದರು : ಶಕರು, ಕುಶಾಣರು, ಹೂಣರು....

ಬಲಾಢ್ಯ ಸಮ್ರಾಟನಾದ ಹರ್ಷನ ಬಳಿಕ ಕಂಡು ಬರುವ ಭಾರತದ ಚಿತ್ರ ಗೃಹಭಿದ್ರದ್ದು. ಅರಬರು ಬಂದರು. ರಜಪೂತ ರಾಜರಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಿಲ್ಲದ

ಅಹ್ಮಾನ

ಕಾರಣ, ಪ್ರಬಲ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ದೌರ್ಬಲ್ಯದಿಂದ ದೇಶ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಘಜನಿಯ ಮಹಮ್ಮದ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದ. ರಜಪೂತರೊಳಗಿನ ಒಳ ಜಗಳಗಳು, ಬಾರಿಬಾರಿಗೂ ಘಜನಿ ಜಯಶೀಲನಾಗಲು ನೆರವಾದುವು.

ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲೂ ಇದೇ ಕಥೆ. ಬಾದಾಮಿಯಲ್ಲಿ ಚಾಲುಕ್ಯರು ; ಮಳ ಖೇಡದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು ; ಕಾಂಚಿಯಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ನೆರೆಯವನನ್ನು ಹಿಂಡಿ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ದುರಾಶೆ.

ಉತ್ತರದ ಗುರ್ಜರರಿಗೆ, ಪರಕೀಯರಾದ ಆರಬರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದ್ವೇಷವಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟೇ ದ್ವೇಷ ದೇಶ ಬಾಂಧವರಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ಬಗೆಗೂ ಇತ್ತು !

ತೀರಾ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ, ಮೂವರು ಸಹೋದರರ—ಪಾಂಡ್ಯರು, ಚೋಳರು, ಚೇರರು—ತಮಿಳು ರಾಜ್ಯಗಳಿದ್ದುವು. ಅವರೊಳಗೆ ಹಿರಿಮೆಗಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಮೇಲಾಟ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು ; ಯುದ್ಧಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದುವು.

ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಘಜನಿ ಹದಿನಾರು ಸಲ ಬಂದು ಹೋದ. ಅನಂತರ ಘೋರಿಯ ಮಹಮ್ಮದನ ಆಗಮನವಾಯಿತು [೧೧೭೫-೬ ನೆಯ ಇಸವಿ]. ಆಗ ಉಚ್ಚಾನ ರಾಣಿ ತನ್ನ ಪತಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಘೋರಿಗೆ ನೆರವಾದಳು.

ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರದ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಕಲಹಗಳಿದ್ದುವು. ಆಗ ದಿಲ್ಲಿಶ್ವರನಾಗಿದ್ದ ಸೈದ್ಧೀರಾಜ ಚೌಹಾಣ್ ಘೋರಿಯನ್ನು ಇದಿರಿಸಿದ. ಆದರೆ, ಸೈದ್ಧೀರಾಜನ ಮಾವ ಜಯಚಂದ್ರ ಘೋರಿಯ ಪಕ್ಷವಹಿಸಿ, ದಿಲ್ಲಿ ಪರಕೀಯರ ವಶವಾಗಲು ಕಾರಣನಾದ.

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿಯ ಸೇನಾನಿ ಮಲ್ಲಿಕ್ ಕಾಫರ್ ದಕ್ಷಿಣದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿಹೋದ. ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ರಾಗಿದ್ದವರು ತೆಲಂಗಾಣದ ಕಾಕತೀಯರು, ದೇವಗಿರಿಯ ಅರಸರು, ದ್ವಾರ ಸಮುದ್ರದ ಹೊಯ್ಸಳರು. ಇವರೊಳಗೆ ಐಕ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಲ್ಲಿಕ್ ಕಾಫರ್ ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಸದೆಬಡೆದ. ಮುಂದೆ ಅವನ ದಂಡು ತಮಿಳು ನಾಡನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಆಗ ಮಧುರೆಯ ಪಾಂಡ್ಯರು

ಆಹ್ವಾನ

ಪ್ರಬಲರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ವೀರಪಾಂಡ್ಯ, ಸುಂದರಪಾಂಡ್ಯ ಎಂಬ ಸೋದರ ರೊಳಗೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕಚ್ಚಾಟ ನಡದಿತ್ತು. ಆ ಇಬ್ಬರ ನ್ಯಾಯದಿಂದ ಮೂರನೆಯವನಾದ ಮಲ್ಲಿಕ್ ಕಾಫರನಿಗೆ ಆದಾಯವಾಯಿತು.

ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಈ ದೇಶದ ಕಡಲವಂಡೆಯನ್ನು ತಲಪಿ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರಲು ಬಯಸಿದ ವೇಳೆಗೆ ವಿಜಯನಗರ ಬಲಿಷ್ಠ ರಾಜ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಬಿಜಾಪುರದ ಅದಿಲ್‌ಷಾಹಿ ಅರಸರೂ ವಿಜಯನಗರದ ರಾಯರೂ ಬದ್ಧ ವೈರಿಗಳಷ್ಟೆ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಅದಿಲ್‌ಷಾಹಿಗೆ ಸೇರಿದ ಗೋಮಾಂತಕ ವನ್ನು [ಗೋವೆ] ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿದ.

ಮಂಗೋಲ್ ಪ್ರಭು ಚಿಂಫೀಸ್‌ಖಾನನ ವಂಶಜನಾದ ಕುಂಟ ತೈಮೂರನು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಮೇಲೆ ಅಭಿಯೋಗ ನಡಸಲು ಇಲ್ಲಿನ ಅನೈ ಕ್ಯವೇ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಬಾಬರನನ್ನು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದವನು, ಮೇವಾರದ ಸಂಗ್ರಾಮ ಸಿಂಗ್.

ವಿಜಯನಗರದ ವಿನಾಶವನ್ನು ಬಹಮನಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ ಸಾಧಿಸಿತು. ಆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಾದರೋ ದಿಲ್ಲಿಶ್ವರ ಔರಂಗಜೇಬನು ಗೋರಿ ಕಟ್ಟಿದ. ಈ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಔರಂಗಜೇಬನು ಸುನ್ನಿಯಾಗಿದ್ದುದೂ ಬಹಮನಿ ರಾಜ್ಯಗಳು ಷಿಯಾ ಪಂಥಾನುಯಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದುದೂ ಒಂದು ನೆಪ.

ಔರಂಗಜೇಬನ ಮರಣಾನಂತರದ ಗೊಂದಲಮಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಸಿಯದ ನಾದಿರ್ ಷಾ ಈ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದ.

“ಇಲ್ಲಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ರೂಢಿಸಿ ಇಡಿಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ನಂಬುಗೆಯ ಐರೋಪ್ಯ ಸೈನಿಕರಿದ್ದರೆ ಸಾಕು....”

—ಇದು, ಆ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾನುಚ್ಚಿ ಎಂಬ ಇಟಾಲಿಯನ್ ವೈದ್ಯನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಅಹ್ವಾನ

ಒಂದೇ ಸಲ ಅಲ್ಲದೇ ಹೋದರೂ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರು.

ಅವುಧದ ಸಿರಾಜುದ್ದೌಲನನ್ನು ಉರುಳಿಸಿ ತಾನು ಪಟ್ಟವೇರಬೇಕೆಂದು ಮಿರ್ಜಾಫರ್ ಆಶಿಸಿ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪೆನಿಯ ಆಡಳಿತಗಾರ ಕ್ಲೈವ್ ನೊಡನೆ ಒಳಸಂಚು ನಡೆಸಿದುದರಿಂದ, ಆ ರಾಜ್ಯ ಸುಲಭವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ವಶವಾಯಿತು.

ಹೈದರ್ ಮತ್ತು ಟೀಪೂ ಆಂಗ್ಲರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮುರಿದಿಕ್ಕಿ ಈ ದೇಶ ದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಲು ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ವಿದೇಶೀ ವಲಸೆಗಾರರ ವಿನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಇತರ ದೇಶೀಯ ಅರಸರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಲು ಟೀಪೂ ಯತ್ನಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಮರಾಠರೂ ನಿಜಾಮನೂ ಇಂಗ್ಲಿಷರಿಗೆ ನೆರವಾದರು. ಟೀಪೂ ಹೋರಾಡುತ್ತ ಮಡಿದನು.

ಕಿತ್ತೂರು ಕೊಡಗುಗಳಂತಹ ಹಲವಾರು ಚಿಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಗಳು, ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ವಿಶ್ವಾಸಘಾತುಕರ ದ್ರೋಹ ಚಿಂತನೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಆಂಗ್ಲರ ವಶವಾದುವು.

೧೮೫೭ ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಿಪಾಯಿರ ದಂಗೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಂಬಲಕ್ಕೆ ಭಾರತೀಯರು ನೀಡಿದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಭಟನೆ ನಡೆದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರೊಂದಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಬಂಡಾಯ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದ ಸಂಘಟಿತ ಸಮರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ರುನ್ನಿಯ ರಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ತೋರಿದಂತಹ ಧೀರತೆಯ ವಾರಮ್ಯ ಒಂದೆಡೆ ಇದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕುಳಿತ ಹೇಡಿತನವಿತ್ತು. ಹೋರಾಟಗಾರರಿಗೆ ದ್ರೋಹ ಬಗೆದು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ನೆರವಾದ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿದ್ದುವು.

ಹೀಗೆ ಆಂತರಿಕ ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅನೈಕ್ಯ, ಯಾದವೀ ಕಲಹಗಳು ಇಡೀ ಭಾರತವನ್ನೇ ವಿದೇಶೀಯರು ಪದಾಕ್ರಾಂತಗೊಳಿಸಲು ಕಾರಣ ವಾದುವು.

ಆಹ್ವಾನ

ಮೇಲಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಗಳ ಅವಲೋಕನದಿಂದ ಕಂಡು ಬರುವುದೇನು ?

ಗೃಹಭಿದ್ರ ಅನೈಕೈ ತಾಂಡವವಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಕಾಲಗಳು ಮೂರು : ಹಿಂದಿನದು, ಈಗಿನದು, ಮುಂದಿನದು. ಗತಕಾಲದ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿದೆ. ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲದ ರೂಪು ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಈಗಿನ ಸಂಭವಗಳೇ ಅಣಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ನಿನ್ನೆಯ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ನಾವು ಕಲಿಯುವ ಪಾಠ, ಇಂದಿನ ಬದುಕನ್ನು ಹಸನುಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯೋಜಕವಾಗಬೇಕು ; ನಾಳೆಯ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ನಮಗೆ ನೆರವಾಗಬೇಕು.

ಆ ಪಾಠವನ್ನು ಭಾರತೀಯರು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರೆ ?

೪

ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು—ಎಂದು ಎದೆ ತಟ್ಟಿ ಹೇಳುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿವೇಕಮತಿಗಳಿರುವಂತೆಯೇ ಕಣ್ಣಿರುವ ಕುರುಡರೂ ಕಿವಿಯಿರುವ ಕಿವುಡರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಳತಿನಿಂದ ಹೊಸತಿಗೆ ಪದಾರ್ಪಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಪಾಠ ಕಲಿಯದೇ ಹೋದರೆ, ಮತ್ತೆ ಎಡವಿದೆವೆಂದರೆ, ಬಾಯ್ತೆರೆದಿರುವ ಪ್ರವಾತದೊಳಕ್ಕೆ ತಳವಿಲ್ಲದ ಆಳಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಳಿದು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ—ಎಂದು ನಂಬುವ ವಿಚಾರಶೀಲರು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆಯೇ, ಇತಿಹಾಸದ ಪಾಠವೆಲ್ಲ ಅರ್ಥಹೀನ-ವ್ಯರ್ಥಾಲಾಪ ಎನ್ನುವ ನಿರಸನಿಗಳೂ ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದೊಡನೆಯೇ ಕನಸಿನ ಕಲ್ಯಾಣರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುವುದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕ ಭಾರತೀಯರು, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಿದ್ರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ತಾಂಡವವನ್ನು ಕಂಡು ಭೀತರಾಗಿರುವುದು ನಿಜ.

ಆಹ್ವಾನ

ಸಂವೇದನಾ ಜೀವಿಗಳಿಗಂತೂ ಭ್ರಮೆನಿರಸನವೇ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನಬೇಕು. ಇಂತಹ ಅನುಭವದಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಕಹಿಯಾಗುತ್ತದೆ ; ಭಾವನೆಗಳು ಒರಟಾಗುತ್ತವೆ. ಶಂಕೆ ಸಂದೇಹಗಳು ಅವರೆದುರು ದಟ್ಟಿಸಿದ ಕಾರ್ಮೋಡಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಕಪ್ಪು ಇಬ್ಬನಿಯ ಪರದೆಯಾಚೆ ಇನ್ನೊಂದು ಜಗತ್ತನ್ನು ಕಾಣಲು ಅವರು ಅಸಮರ್ಥ ರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥದೊಂದು ಜಗತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಂಬಲು ಅವರು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಬಗೆಯ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಬಲಗೊಂಡು ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದರೆ ಮುಂದೆ ಏನಾಗಬಹುದು ? ಇತಿಹಾಸ ಕಲಿಸುವ ಪಾಠವನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ, ಛಿದ್ರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ವಿಕಟ ನರ್ತನವನ್ನು ತಡೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ, “ನಾನು ಮಾಡುವಂಥದೇನೂ ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯನಾದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಸಂಭವಿಸಬಹುದು ?

ಆ ಚಿತ್ರ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ನಿಲುಕದ್ದಲ್ಲ.

—ಜಾತಿ ಋತಗಳ ತಿಕ್ಕಾಟ ಮುಂದುವರಿದರೆ ರಕ್ತದ ಕಾಲುವೆಗಳು ಹರಿಯುವುವು.

—ಯುವ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಅಶಾಂತಿ, ಅಶಿಸ್ತು ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುವು.

—ಭಾಷೆಯ ಮೇಲಣ ಅಂಥ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ರಾಜ್ಯರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಘರ್ಷಣೆಗಳಾಗುವುವು.

—ನೀರಿನ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಜಲಾಶಯಗಳ ನಾಶದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯವಸಾನವಾಗುವುದು.

—‘ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥಾನ’ ಬೇಕೆನ್ನುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಮೇಲು ಕೈಯಾದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಔತ್ತರೀಯರು ಮತ್ತು ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯರ ನಡುವೆ ಯಾದವೀ ಕಲಹವೇರ್ಪಡುವುದು.

—ಈ ಗೊಂದಲಮಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀಯ ಆಕ್ರಮಣ ಕಾರರ ಆಗಮನವಾಗುವುದು ; ಭಾರತ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ದಾಸ್ಯಕೂಸಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಡುವುದು.

ಆಹ್ವಾನ

ಇದೊಂದು ದುಃಸ್ವಪ್ನ. ಆದರೆ, ಅನೈಕ್ಯದಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಗೃಹಭಿದ್ರದಿಂದ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ, ವೈರಿಯ ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ರಾಷ್ಟ್ರ ಕುಸಿದುಬೀಳುವ ಕೆಟ್ಟ ಕನಸು ಎಂದಿಗೂ ನಿಜವಾಗದೆಂದು ಎದೆ ತಟ್ಟಿ ಹೇಳುವ ಧೈರ್ಯ ಯಾರಿಗಿದೆ ?

ಗತಕಾಲವನ್ನೂ ವರ್ತಮಾನಕಾಲವನ್ನೂ ಬಗೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿದರೆ ಎಂತಹ ನಿರಸನಿಗಾದರೂ ಈ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಲೇಬೇಕು.

೫

ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದ ಆರ್ಯರು ದೇದೀಪ್ಯಮಾನ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಕಂಡಾಗ ನಿಬ್ಬೆರಗಾಗಿ, ಆ ಬೆಳಕಿನ ಗೋಲಕ್ಕೆ ಉದ್ದಂಡ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಪುಣ್ಯವಂತರು. ಎಷ್ಟೊಂದು ಸರಳವಾಗಿತ್ತು ಅವರ ಬದುಕು ! ಈ ಶತಮಾನದ ಜನರನ್ನು ಕಾಡುವ ಯಾವ ಸಂಕಟಗಳೂ ಅವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ.

“ಭಾರತ, ಆನಂದೋತ್ಸಾಹಗಳ ಭೂಮಿಯಾಗಿತ್ತು. ಜಟಿಲವಾದ ನಿಧಾನವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ದಯಾಪೂರ್ಣತೆಯೂ ಉದಾತ್ತತೆಯೂ ಹಿರಿಯ ಮಟ್ಟದ್ದು. ಅದು, ಇತರ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಚೀನ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉನ್ನತವಾಗಿತ್ತು.”

— ಇದು ಭಾರತಾಧ್ಯಯನನ ಪ್ರಾದ್ಯಾಪಕ ಭಾಷ್ಣಾಮರ ಕೃತಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಉಲ್ಲೇಖ.

ಆ ಭವ್ಯ ಎತ್ತರದಿಂದ ಲಜ್ಜಾಸ್ಪದವೆನಿಸುವ ಆಳಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಳಿದಿರುವೆವಲ್ಲ ?

ಅಹ್ವಾನ

ನದಿಗೆ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವ್ಯಾಪೋಹವಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹುಟ್ಟಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೋ ಮನೆ ಸೇರುವ ಸುಹಾಸಿನಿ. ಯಾವ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಿ ಯಲ್ಲೂ ಆಕೆ ಸುಂಕ ತೆರುವವಳಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು, “ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ನದಿಯ ನೀರು ನಿಮಗೆ ಸಿಗಲಾರದು” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಕೆಲವರು, “ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ನದಿಗೆ ಮೇಲ್ಗಡೆ ನೀವು ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಬೇಡಿ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಉತ್ತರದ ಭಾಕಡಾ ನಂಗಲ್, ದಕ್ಷಿಣದ ತುಂಗಭದ್ರಾ -ಇವು ಸೀಮಿತ ಭಾಷಾ ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನೂ ದಾಟಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತಾರ ವಾದ ನೆಲಕ್ಕೆ ನೀರುಣಿಸುವ, ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ತುನ್ನೊದಗಿಸುವ, ಜಲಾ ಶಯಗಳು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋದಯದ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಗನುಸಾರವಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಸಾಧಿಸಬಯಸುವ ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಘನ ಕೈಗಾರಿಕೋ ದ್ಯಮಗಳು ತಳಹದಿ. ಅಂತಹ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ, ನಾವು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ನಮಗೆ ಮಾತ್ರ-ಎನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ, ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಉಕ್ಕು ನಮಗೋಸ್ಕರ ಮಾತ್ರವೇ-ಎನ್ನುವಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದುಕಡೆ ಮಣ್ಣು ಉಕ್ಕಾಯಿತು, ಕಾಡು ಊರಾ ಯಿತು. ಅದು ಭದ್ರಾವತಿ. ‘ಆ ಅರಣ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೇಕೆ? ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲೇ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ’— ಎನ್ನಬಹುದು ಕೆಲವರು. ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಸಿಗುವ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣು ಗುಂಡಿ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು! ಭದ್ರಾವತಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಉಕ್ಕಾ ದರೋ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸೀಮೆಗಲ್ಲ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆಲ್ಲ ಪೂರೈಕೆ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವ ವಿಶೇಷ ಉಕ್ಕು, ಇಡೀ ದೇಶದ ಸೊತ್ತು. ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನಾಶೇಖರ ಪುರದ ತಾತಾ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಭಿಲಾಯಿ-ರೂರ್‌ಕೆಲಾ-ದುರ್ಗಾಪುರ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ನಾಳೆ

ಆಹ್ವಾನ

ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಲಿರುವ ಬೊಕಾರೊ ಕಾರಖಾನೆ—ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಇಡಿಯ ಭಾರತದ ಆಸ್ತಿಯೇ ಹೊರತು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ್ದಲ್ಲ.

ದಾಂಡೇಲಿ [ದಂಡಕಾರಣ್ಯ], ಕಾಗದದ ಕಾರಖಾನೆಯೊಂದು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ಊರು. ಕಾರವಾರದ ಕಾಡುಗಳ ಬಿದಿರು ಮೆಳೆಯ ಪಲ್ಪನ್ನು ಆ ಕಾರಖಾನೆ ಬಳಸುತ್ತಿದೆ. ಆ ಪಲ್ಪಿನಿಂದ ತಯಾರಾದ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಇಡೀ ದೇಶವೇ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ. ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಆ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಬಹುದು.

ಮ್ಯಾಂಗನೀಸೂ ಅಷ್ಟೆ. ಮದರಾಸೋ ಮಂಗಳೂರೋ ಕಾರವಾರವೋ ಮುರ್ಮಗೋವವೋ ಯಾವ ಬಂದರದಿಂದಾದರೂ ಸರಿಯೇ, ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅದು ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳಸುತ್ತದೆ ; ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಗಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಒಡೆದು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವಾಗ, ಧಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾವೆಗೆ ಸಾಗಿಸುವಾಗ, ಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಎಂಬ ಭೇದ ಆ ಆದಿರಿಗಿಲ್ಲ. ಆದರ ಸ್ಪರ್ಶಮಾತ್ರದಿಂದ, ದುಡಿಯುವವರೆಲ್ಲ—ಅವರು ರಜಪೂತರಿರಲಿ, ಸಿಕ್ಖರಿರಲಿ, ತಮಿಳರಿರಲಿ, ತೆಲುಗರಿರಲಿ—ಒಂದೇ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಪಡುತ್ತಾರೆ.

‘ದುಡಿಮೆಯೇ ದೇವರು’ ಎನ್ನುವ ಜನಕ್ಕೆ, ಭಾಷಾ ಕಲಹದ—ರಾಜ್ಯಗಳ ಜಗಳದ—ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸಿಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ.

ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಗರಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ನೋಡೋಣ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ಬೆಂಗಳೂರು. ಕಳೆದ ಎರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಉದ್ಯಮಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ್ ವಿಮಾನ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ್ ಮೆಶೀನ್ ಟೂಲ್ಸ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್, ಭಾರತ್ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್—ಹೀಗೆ ಹಲವು. ಇವೆಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಸಂಪತ್ತು. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಮೂಲೆಗಳ ಜನ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇದು ಇತರ ನಗರಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಮಾತು. ಆದರೂ,

‘ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳ—ಭಾಷೆಗಳ—ಜನ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬಾರದು’ ಎಂಬ ಆಕ್ಷೇಪ, ಆಕ್ರೋಶ ಕೇಳಿಸುವುದುಂಟು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್‌ನ ಸದಸ್ಯರಾಷ್ಟ್ರ

ಆಹ್ವಾನ

ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೆಲೆಸಲು ನಮಗೆ ಹಕ್ಕಿದೆ—ಎಂದು ಕೂಗಾಡುವ ನಾವು, ನಮ್ಮ ದೇಶವಾಸಿಗಳೇ ಒಂದು ಗೆರೆಯಾಚಿಗಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಬಂದರೆ “ತೊಲಗಿ !” ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯೆ ?

ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಐದುನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಜಾತಕ ಕಥೆ ಯೊಂದು, ಹುಟ್ಟುಕುರುಡರು ಆನೆ ಕಂಡ ಬಗೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿದೆ. ಮೈ ಮುಟ್ಟಿ, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನು ಒಂದೊಂದು ತೆರನಾಗಿ ಆನೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ, ‘ನಾನು ಸರಿ’ ‘ನಾನೇ ಸರಿ’ ಎಂದು ಪರಸ್ಪರ ಹೊಡೆದಾಡಿ ನಗೆಗೀಡಾದರು. ಆ ಕುರುಡರ ಅವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕೆ ನಮಗೆ ?

ಅರ್ಧ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ವಿವೇಕಾನಂದರೆಂದರು :

“ಏಕಮನಸ್ಕರಾಗಿರುವುದೇ ಸಮಾಜದ ರಹಸ್ಯ. ದ್ರಾವಿಡರು, ಆರ್ಯರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರು—ಎಂದೆಲ್ಲ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ನೀವು ಇನ್ನೂ ಕಾದಾಡುತ್ತ ಜಗಳಾಡುತ್ತ ಹೋಗುವಿರಾದರೆ, ಭಾರತದ ಭವಿಷ್ಯತ್ತನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಸತ್ಯ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿಯ ಶೇಖರಣೆಯಿಂದ ನೀವು ಮತ್ತಷ್ಟು ದೂರವಾಗುವಿರಿ.”

ಪರತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಜನಕೋಟಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ಈ ವಿವೇಕವಾಣಿ— ಎಚ್ಚರಿಕೆ—ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವಿನ್ನೂ ಕ್ಷಾಮ—ಪ್ರವಾಹಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಪರಿಷ್ಕೃತಿ ಒದಗಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ನಾವು ಕಾಣುವುದೇನನ್ನು ? ಕ್ಷಾಮದಿಂದ ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದ ರಾಜ್ಯದ ಜನರಷ್ಟೇ ತಮ್ಮ ನೆರವಿಗೆ ಬರಬೇಕು ; ನಿಧಿ—ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಎಡವಿ ಬೆರಳಿಗೆ ಗಾಯವಾದರೆ ಅದು ಕಾಲಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಕೈ ಮಾಡಬೇಕಾದುದೇನೂ ಇಲ್ಲ !

ರಾಷ್ಟ್ರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇರುಳು ಕಳೆದು ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ವಿವಂಚನೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡುವಂತಹ ಕ್ಷುದ್ರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿರುವಾಗಲೂ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ನಾವು ಅಧೀರರಾಗಬಾರದು....

ಆಹ್ವಾನ

ತಮ್ಮ ಎಂಭತ್ತನೆಯ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದ ದಿವಸ ಕವಿ ರವೀಂದ್ರರು ನೀಡಿದ ಸಂದೇಶದಲ್ಲಿ,

“ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆಯನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಮಹಾ ಪಾಪವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಲಾರೆ. ಅದರ ಬದಲು ಅವನ ಇತಿಹಾಸ ದಲ್ಲೊಂದು ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯ ಆರಂಭವಾಗುವುದನ್ನು ನಾನು ಇದಿರು ನೋಡುವೆ,”

—ಎಂಬ ಒಂದು ಮಾತಿದೆ.

ಆ ಕವಿವಾಣಿಗೆ ಪಾವಿತ್ರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಭಾರತೀಯರು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹಾಗೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದವೆಂದರೆ ಈಗ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಬೆಳಕು ನಿರರ್ಥಕವಾದೀತು ; ಅದು ಬರಿಯ ಬೆಳಗಾದೀತು.

೬

ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮುಖಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಈವರೆಗೆ ವಿವೇಚಿಸಿದ ನಾವು, ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ಅನುಸಲ್ಲವಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗೋಣ.

ಏಳು ಮಹಾ ನದಿಗಳ, ಏಳು ಮಹಾ ಪರ್ವತಗಳ ಈ ಬೃಹತ್ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬದುಕಿನ ಪ್ರತೀಕ—ಸಪ್ತವರ್ಣಗಳ ಇಂದ್ರಧನುಸ್ಸು.

ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಸಂಗೀತ-ನೃತ್ಯ-ಶಿಲ್ಪ-ಚಿತ್ರಕಲೆಗಳು, ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಾಚೀನ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಇವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧತೆಯೊಳಗಣ ಏಕತೆಗೆ, ಭಿನ್ನತೆಯೊಳಗಿನ ಸಮಾನತೆಗೆ, ಸಾಕ್ಷಿಗಳು....

....ಸ್ರೇಂಚ್ ಸಾಹಿತಿ-ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿ ರೊಮೆ ರೋಲಾ [ದಿವಂಗತರು]
ತಮ್ಮದೊಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು,

ಅಹ್ವಾನ

“ಕೀರ್ತಿಯ ಹಾಗೂ ದಾಸ್ಯದ ಭೂಮಿಗೆ, ಅಶಾಶ್ವತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ಹಾಗೂ ಚಿರಂತನವಾದ ಕೀರ್ತಿಮಯ ವಿಚಾರಗಳ ನಾಡಿಗೆ, ಕಾಲವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಜನತೆಗೆ, ನವಕಲ್ಪಿತ ಭಾರತಕ್ಕೆ—”

—ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂತಹ ಪ್ರವಾಣಪತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದ ದೇಶ, ಮಹೋಜ್ವಲ ವಿಚಾರಗಳಿಗೂ ನೂತನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೂ ಮಾತೃಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅರಸೊತ್ತಿಗೆಗಳು ಎದ್ದವು, ಬಿದ್ದವು. ಹಳಬರ ಬದಲು ಹೊಸಬರು ಆಳಿದರು. ಆದರೂ, ಮಹಾ ದಾರ್ಶನಿಕರೂ ಕವಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರವಚನಗಳಿಂದ ಗೀತಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಚೇತನವನ್ನು ಚಿರಂತನಗೊಳಿಸಿದರು.

ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ಸಾರವೂ ಒಂದೇ—ಎಂದು, ದಾರ್ಶನಿಕರಂತೆಯೇ ಕವಿಗಳೂ ನುಡಿದುದುಂಟು.

“ಧರ್ಮ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಭೇದವೆಲ್ಲಿಯೂ, ಹೇಳು ಮನವೇ
ಎಲ್ಲರೊಳು ಶ್ರದ್ಧೆ ಒಂದೇ ಎನಲು—”

—ಎಂದು ಹಾಡಿದ್ದಾನೆ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕವಿ ಹಬೀಬುಲ್ಲಾ.
ಅದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಚಾರಣ ಕವಿ ಸರ್ವಜ್ಞ,

“ನಡೆವುದೊಂದೇ ಭೂಮಿ | ಕುಡಿವುದೊಂದೇ ನೀರು |
ಸುಡುವಗ್ನಿಯೊಂದೆ ಇರುತ್ತಿರಲು ಕುಲಗೋತ್ರ |
ನಡುವೆ ಎತ್ತಣದು | ಸರ್ವಜ್ಞ |”

—ಎಂಬ ವಚನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಈ ಬಗೆಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಕವಿತಿಗಳು ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಜೀವನ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಈವರೆಗೆ ನಾವು ಕಾಣುವ ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಾಮದ ಚಿತ್ರ ಏನು? ಗ್ರಾಮ ದೇವತೆಯಾದ ಹನುಮಂತ, ಹಳ್ಳಿಯ ಬಾವಿ ಅಥವಾ ಕೆರೆ, ಗಡಿಗೆ ತಿರುಗಿಸುವ ಕುಂಬಾರ

ಆಹ್ವಾನ

[ಈಗ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಕಾಫಿ ಚಹಗಳ ಒಂದು ಅಂಗಡಿ]..... ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆಯಾದರೂ, ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಹೊಸ ರೂಪ ತಳೆಯುತ್ತಿವೆಯಾದರೂ, ಎತ್ತಿನ ಬಂಡಿಯ ಯುಗದ ಬಿಸಿರಿನಿಂದ ಬೈಸಿಕಲ್ ಯುಗ ಮೂಡುತ್ತಿದೆಯಾದರೂ, ಈ ಪರಿವರ್ತನೆ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಆಗುತ್ತಿರುವುದು ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ಪ್ರಾಂತಗಳ ಭಾಷೆಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ.

ವಿವಿಧ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಲಲಿತಕಲೆಗಳ ಆಳವಾದ ಅಭ್ಯಾಸ ನಮಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವುದೇನನ್ನು ?

ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಿರ್ಜೀವ ಭಾಷೆ ಎನಿಸಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಆದೀಗ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಭಾರತದ ಹತ್ತು ಹದಿನಾರು ಭಾಷೆಗಳ ಧಮನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ರಕ್ತ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಉತ್ತರದ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಲೇ ಸಂಬಂಧ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಅಡುವ ಭಾಷೆಯೊಂದಿದೆ : ಖಡೀ ಬೋಲಿ. ಪರ್ಸಿಯನ್ ಭಾಷೆ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಅದರ ಛಾಯೆಯ ಕೆಳಗೆ ಖಡೀ ಬೋಲಿ ಉದ್ಭವವಾಯಿತು ; ಸಂಸ್ಕೃತದ ಛತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ಅದು ಹಿಂದಿಯಾಯಿತು.

ಈಗ ಉದ್ಭವ-ಹಿಂದಿಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಕಡಮೆಯಾಗಲೆಂದು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಪ್ರಚಾರವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿ ಈ ದೇಶದ ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದಂಶವೇ.

ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಾದ “ರಾಮಾಯಣ”, “ಮಹಾಭಾರತ”ಗಳು ಇಡೀ ದೇಶದ ಸಾರಸ್ವತ ಸಂಪತ್ತು. ಹಿಂದಿಯ “ತುಳಸೀ ರಾಮಾಯಣ”, ತಮಿಳಿನ “ಕಂಬ ರಾಮಾಯಣ”, ಕನ್ನಡದ ಕುವೆಂಪು ಕೃತ “ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ, ದರ್ಶನಂ”- ಇವೆಲ್ಲ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾಕಾವ್ಯವಾದ ‘ರಾಮಾಯಣ’ದ ಭಾರ

ಆಹ್ವಾನ

ತೀಯತ್ವಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಭಾಸ, ಶೂದ್ರಕ, ಕಾಳಿದಾಸ, ವಿಶಾಖದತ್ತ, ಭವಭೂತಿಯರ ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಬಂಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದರೂ ರವೀಂದ್ರರು ಭಾರತೀಯ ಕವಿಯೆಂದು [ವಿಶ್ವಕವಿಯೆಂದು] ವಂದ್ಯರಾದರು. ತಮಿಳಿನ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಾರತಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾದ ಉದಾತ್ತ ಭಾವನೆಗಳೇ ಮಲೆಯಾಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಕವಿ ವಲ್ಲತ್ತೋಳರ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದುವು.

ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂತೋ ಗದ್ಯದಲ್ಲೂ ಅಂತೆಯೇ. ದ್ವಿಜೇಂದ್ರ ಲಾಲ್ ರಾಯ್ ಬರೆದ ನಾಟಕಗಳು—“ಅಹಲ್ಯಾ” “ಮೇವಾಡ ಪತನ” “ಷಾ ಜಹಾನ್” ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಜನರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಗಳಿಸಿವೆ. ಶರತ್ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಮಗ್ರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ವಂಗಭಾಷೆ ನೀಡಿರುವ ಕಾಣ್ಕೆ.

ಸಂಗೀತ, ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.

ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನೀ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತಗಳು ಎರಡೂ ಪರಿಪುಷ್ಟ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ವಿಭಿನ್ನ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಾದರೂ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಿರುವ ರಾಗಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಾಲೀಪದದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಶ್ರಮಗಾನದವರೆಗೆ ಅದು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ ವಸ್ತು ಒಂದೇ.

ಭಾರತೀಯ ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಸುಗ್ಗಿಯ ಕುಣಿತವಿರಲಿ ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳ ನರ್ತನವಿರಲಿ ವಸ್ತು-ಪ್ರೇರಣೆ ಒಂದೇ. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಭರತನ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವೇ ಮೌಲಿಕ ಗ್ರಂಥ. ಕಥಕ್-ಕಥಕ್ಕಳಿ-ಮಣಿಪುರಿ.....ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಹಿಂದೆಯೂ ಶತಮಾನಗಳ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ನೃತ್ಯವೆಂಬುದು ಇವೆಲ್ಲದರ ಮೊತ್ತ.

ತಿಲ್ಪಕಲೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿ ಕೊಂಡೇ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಮಂದಿರ ಮಸೀದಿ, ಗೋರಿ, ಗುರುದ್ವಾರ ನಿರ್ಮಾಣ ವೈಖರಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಎಂದು ಕಂಡರೂ, ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಸಮಾನ ಅಂಶಗಳಿವೆ.

ಆಹ್ವಾನ

ಬುದ್ಧ, ಗೋಮುಖೇಶ, ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ-ಇವೆಲ್ಲ ಭಾರತೀಯ ಶಿಲ್ಪದ ಅಮೂಲ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳಾಗಿವೆ.

ನಾಣ್ಣುಡಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಯೂ ಆಷ್ಟೇ. ಐದು ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವಿರುವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥದ ಗಾದೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವಿವೆ.

ಭಾರತೀಯ ಜನಜೀವನ, ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ ಮತ್ತಿತರ ಲಲಿತ ಕಲೆಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಲೋಕನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುವುದು ಇಷ್ಟು :

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವ ಬೇರೆಬೇರೆ ಬಣ್ಣಗಳು ; ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು.

* * * * *

ಈವರೆಗಿನ ವಿವೇಚನೆ, “ಆಹ್ವಾನ” ನಾಟಕ ಮಾಲಿಕೆಯ ಆರು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕುರಿತದ್ದು.

ಉತ್ತರಾರ್ಧ

೧

“ಆಹ್ವಾನ” ನಾಟಕ ಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಬರೆದುದು ೧೯೬೧ ರಲ್ಲಿ ; ಧಾರವಾಡದ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೋಸ್ಕರ. ಆರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರಸಾರವಾಯಿತು. ಶ್ರೋತೃವರ್ಗದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪುನಃ ಪ್ರಸಾರವೂ ನಡೆಯಿತು. ೧೯೬೨ ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಿಲಯವೂ “ಆಹ್ವಾನ” ನಾಟಕಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸಿತು.

ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರೇಡಿಯೋ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೇ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದೆ ನಾದರೂ ರಂಗನಾಟಕವಾಗಿಯೂ ಅದನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು

ಅಹ್ವಾನ

ಮನಗಂಡು, ಅಂತಹ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕೆಲ ನಿರ್ದೇಶಗಳೊಡನೆ, ಕೃತಿಯ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಆವೃತ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ವಾಚಕ ವೃಂದಕ್ಕೆ ಈಗ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಅನಂತರ ಹೆಡೆ ಎತ್ತಿದ ಛಿದ್ರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಪ್ರಜಾಕೋಟಿಯನ್ನೂ ರಾಷ್ಟ್ರನಾಯಕರನ್ನೂ ತಲ್ಲಣಗೊಳಿಸಿದ ವರ್ಷ, ೧೯೬೧. ಭಾವೈಕ್ಯ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ವಿಚಾರವಂತರೆಲ್ಲ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕರೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳ ಪ್ರಮುಖರ ಹಾಗೂ ಸಕ್ಪಾತೀತರಾದ ಮುಖ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನವೊಂದನ್ನು ಜರಗಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಧಾನಿಯ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಯಿತು.

ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಧಾರವಾಡ ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ ಮಧುರಕಾಂತ್ ವೈದ್ಯರು ಈ ಲೇಖಕನೊಡನೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ, ಅಂದರು :

“ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮುಂದಿರುವ ಇದೊಂದು ಬೃಹತ್ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ರೂಪಕಗಳನ್ನೋ ನಾಟಕಗಳನ್ನೋ ಬರೆದು ಕೊಡಿ.”

ಮಡಿವಂತಿಕೆಗೆ ಹೆಸರಾದ ಸರಕಾರದ ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಬಿಚ್ಚುಮನಸ್ಸಿನ ಪೃಥಕ್ಕರಣವನ್ನು ಒಪ್ಪುವ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಲೇಖಕ ಸಂದೇಹ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ.

“ಯಾವುದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು, ಯಾವುದನ್ನು ಹೇಳಬಾರದು ಅಂತ ತೂಗಿ ಅಳಿದು ಸೃಷ್ಟಾತ್ಮಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ, ಅಲ್ಲವೇ?”

ವೈದ್ಯರೆಂದರು :

“ಕಾಹಿಲೆ ದೊಡ್ಡದು. ಸಿಹಿಮಾತಿನ ಔಷಧೋಪಚಾರದಿಂದ ಗುಣ ವಾದೀತೆ? ಭಿಡೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಂಕ್ಷೋಚಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ನೀವೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ.”

ಈ ಲೇಖಕನೆಂದ :

“ನೋಡೋಣ.”

ಆಹ್ವಾನ

ಆ ಬಗೆಗೆ ಯೋಚಿಸಿದಷ್ಟೂ ತಲೆನೋವು ಹೆಚ್ಚಿತೇ ಹೊರತು ಯಾವ ಹೊಳವೂ ಗೋಚರವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಧಾರವಾಡ ನಿಲಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿ ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ಯೇಸುಪ್ರಿಯರು ಈ ಲೇಖಕನ ಪಾಲಿಗೆ ನಕ್ಷತ್ರಕರಾದರು.

ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ, ಒಂದು ವಾರದ ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಆರು ಭಾಗಗಳ “ಆಹ್ವಾನ” ಮಾಲಿಕೆಯ ರೂಪುರೇಖೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಶ್ರೀ ವೈದ್ಯರ ಕೈಗೆತ್ತಿ. ನನ್ನ ಯೋಜನೆ, ವಿಚಾರ ಸರಣಿ, ಆಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಗ್ರಂಥಗಳು, ಕಲೆಹಾಕಿದ್ದ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾದುವು.

ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಆರು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬರೆದೆ. ಮುಗಿಸಿದಾಗ ಸಸ್ತ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಬಂದ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಶ್ರೋತೃಗಳು ನೀಡಿದ ಸ್ವಾಗತ ಕಂಡು, ಕೃತಾರ್ಥನಾದೆ ಎಂದುಕೊಂಡೆ.

೨

ಆ ಬಗೆಯ ಸಂತ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವಿಷ್ಟೆ : ಉಪನ್ಯಾಸ—ಪ್ರವಚನಗಳಿಂದ, ನಾಟಕ—ರೂಪಕಗಳಿಂದ ಬಗೆಹರಿಯುವ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ್ದು ? ಗೃಹಭಿದ್ರದ ಅಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಸುಲಭವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಏನಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು?

“ಆಹ್ವಾನ” ನಾಟಕ ಮಾಲಿಕೆಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗವಾದ ದುಃಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಆ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದೆ. ಅದು, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಈ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಪರಕೀಯರ ಆಕ್ರಮಣ. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹರಣ.

೧೯೬೨ ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳು ಚೀನಿಯರು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ನಡೆಸಿ, ವಿಚಾರಶೀಲ ಜಗತ್ತನ್ನು ದಂಗುಬಡಿಸಿದರು. “ದುಃಸ್ವಪ್ನ” ನಾಟಕದ ಒಂದಂಶ ಅದನ್ನು ಬರೆದ ಒಂದೇ ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿತ್ತು : ಅದು ಪರಕೀಯರ ಆಕ್ರಮಣ.

ಅಹ್ವಾನ

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯದಿಂದ, ಆ ನಾಟಕದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶ ನಿಜವಾಗಲಿಲ್ಲ ; ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹರಣವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಬದಲು, ವಿಶೇಷ ಘಟನೆಯೊಂದು ಸಂಭವಿಸಿತು. ಮಿಸುನಿಜಿಂಕೆ ಯಾಗಿದ್ದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯ, ವೈರಿಗಳು ಈ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕಾಲಿರಿಸಿದ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕರಗತವಾಯಿತು. ಏಕವುರುಷನಂತೆ ಭಾರತ ಎದ್ದು ನಿಂತ ದೃಶ್ಯ ಕಂಡು ಲೋಕವೇ ಬೆರಗಾಯಿತು. ಪ್ರಜಾಕೋಟಿ ತೋರಿದ ಧೀರತೆ, ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ, ಉತ್ಸಾಹಗಳು ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾಗಿದ್ದುವು.

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದುರದೃಷ್ಟಿ— ಆ ಭವ್ಯ ದೃಶ್ಯ ಅಲ್ಪಾಯುವಾಗಬೇಕೆ ! ಮಿಂಚಿ ಮಾಯವಾಗಬೇಕೆ !

ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಾಜಿತರಾಗದೆ ಇದ್ದರೂ ಚೀನೆಯರು ಇಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲ್ತೆಗೆದರು. ಯಾಕೆ ಎಂಬುದೊಂದು ಚೀನೀ ಒಗಟು. ಅನಾದೃಶವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಐಕ್ಯವೂ ಆ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಆದರೆ ಈ ಐಕ್ಯ, ಚೀನೀ ಆಕ್ರಮಣಕಾರರೊಡನೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲೆಯಾಡಿತು ! ಅವರು ತೆರಳಿದೊಡನೆಯೇ ಇದು ಕಣ್ಮರೆಯಾಯಿತು !

ಈಗ ಮತ್ತೆ, ಚೀನೀ ಆಕ್ರಮಣದ ಪೂರ್ವದ ಸ್ಥಿತಿಗೇ ಮರಳಿದ್ದೇವೆ. ಜಾತಿ-ಮತಗಳಿಗಾಗಿ, ಸ್ಥಾನ ಪದವಿಗಳಿಗಾಗಿ, ನೀರು ಭಾಷೆಗಳಿಗಾಗಿ ಭಾರತದೊಳಗೆ ಆಂತರಿಕ ಹೋರಾಟ ನಡೆದಿದೆ. ರಕ್ಷಣೆಯ ಚೌಕಟ್ಟು ; ಅದರೊಳಗೆ ನವಭಾರತದ ಚಿತ್ರನಿರ್ಮಾಣ. ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಹಸಿದಿದ್ದು ವೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ಹಸಿಬಣ್ಣಗಳನ್ನೇ ಕಬಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಗೆದ್ದಲು ಹುಳುಗಳು. ಚೀನೀಯರು ಬಂದುದಾಗಲೀ, ರಾಷ್ಟ್ರವುರುಷನ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಠೇಂಕಾರ ಗಗನಭೇದಕವಾದುದಾಗಲೀ ಯಾವುದೋ ಕ್ಷಣದ ಕನಸು ಎನ್ನುವಂತೆ, ಪರಸ್ಪರರ ಮೇಲೆ ಕೆಸರೆರಚುವ ಓಕುಳಿಯಾಟದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮಕ್ಕಳೇಗ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಆಹ್ವಾನ

೩

ಆ ಕಾರಣದಿಂದ, ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಬರೆಯಲಾದ ಈ “ಆಹ್ವಾನ” ನಾಟಕ ಮಾಲಿಕೆ, ಆಗ ಎಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗಿತ್ತೋ ಈಗಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನೈಕ್ಯ ಕೊನೆಗಾಣುವವರೆಗೂ ಈ ಕೃತಿಗೆ ಅಳಿವಿಲ್ಲ-ಎಂಬುದು ಈ ಲೇಖಕನ ದೃಢ ವಿಶ್ವಾಸವಾಗಿದೆ.

ಆಗಾಗ್ಗೆ ಓದುವುದಕ್ಕೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ, ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ, ಸಭೆ ಸಮಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾವಿಲಾಸಿಗಳು ಅಭಿನಯಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಈ ನಾಟಕ ಮಾಲಿಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವೆನಿಸುವುದೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ವಸ್ತು ಭಾರತ-ಎಂದು ಮುನ್ನುಡಿಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇದನ್ನೊದಿದ ಬಳಿಕ, ಅಥವಾ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಇದರ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ಬಳಿಕ, ಭಾರತವನ್ನು ಕುರಿತ ನಮ್ಮ ಜನರ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ತುಸು ಹೆಚ್ಚುವುದು ಇಲ್ಲವೆ ನಿಚ್ಚಳವಾಗುವುದು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

೧೫ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೯೬೩,
ಜಯನಗರ
ಬೆಂಗಳೂರು-೧೧

—ನಿರಂಜನ

ಆ ಹ್ಯಾ ನ

೧. ಭಾರತ ಗಾಥಾ
೨. ನಿರೋಧಾಭಾಸ
೩. ಇತಿಹಾಸ ಕಲಿಸುವ ಪಾಠ
೪. ದುಃಸ್ವಪ್ನ
೫. “ ಇಸು ಬರಿ ಬೆಳಗಲ್ಲೋ ಅಣ್ಣಾ ”
೬. ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು

ಭಾರತ ಗಾಥಾ

○ ರಂಗಸ್ಥಲವನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬೇಕು. ಮೂರನೆಯ ಬಂದು ಭಾಗ, (ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ) ಎಡಕ್ಕೆ; ಮೂರನೆಯ ಎರಡು ಭಾಗ, ಬಲಕ್ಕೆ. ಎಡದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದವರು ನಿರೂಪಕ ಹಾಗೂ ಇತಿಹಾಸಕಾರ. ಬಲದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಗಳು. ಎಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರೂಪಕದ್ದಕ್ಕೂ ಶುಭ್ರ ಬೆಳಕಿರುತ್ತದೆ. ನಿರೂಪಿತ ಘಟನೆ ನಡೆಯುವಾಗಲಷ್ಟೇ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು. ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಮೊದಲು ಮುಸಕಾಗಿದ್ದು ಕ್ರಮೇಣ ಶುಭ್ರಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಘಟನೆ [ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ, ಶ್ಲೋಕ ಪಠನ, ಘೋಷಣೆ ಅಥವಾ ಸಾಟಿಕಡ ಭಾಗ] ಮುಗಿಯುತ್ತ ಬಂದಂತೆ ಬೆಳಕು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಮುಸಕುಗೊಂಡು ರಂಗಸ್ಥಲದ ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಕತ್ತಲು ಕವಿಯಬೇಕು.

ಈ ರೂಪಕದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಕನೂ ಇತಿಹಾಸಕಾರನೂ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕರು; ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯ ನಿವೇದಕರು. ಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯುವಾಗ ಯಾವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನೂ ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಜವಾಹರಲಾಲರ ಮುನ್ನುಡಿ :

“ನಾವೊಂದು ನವಭಾರತವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ; ನೂತನ ಜಗತ್ತನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕಾದರೋ ಐಕ್ಯವು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಮನಗಾಣಬೇಕೆಂದು ಭಾರತದ ಜನತೆಗೆ ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಹೃದಯಗಳ ಏಕತೆಯನ್ನು ನಾವು ಬೆಳಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ತನ್ಮೂಲಕ ಭಾವೈಕ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವರವಾದುದು, ಶಿಸ್ತಿನ ಹಾಗೂ ಕೂಡಿ ಮನ್ನಡಿಯುವ ಏಕತೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ-ಈಗ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿರುವುದು, ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸುಗಳ ಹಾಗೂ ಹೃದಯಗಳ ಐಕ್ಯ ; ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಚೇತನದ ಐಕ್ಯ.”

ಮೇಳೆಗಾಸ :

“ ವಂದೇ ಮಾತರಂ.....

ತ್ರಿಶಕೋಟಿಕಂಠ-ಕಲಕಲ ನಿನಾದ ಕರಾಳೆ
ದ್ವಿತ್ರಿಶಕೋಟಿ ಭುಜೈಧೃತ ಖರ ಕರವಾಲೆ
ಕೀ ಬೋಲೇ ಮಾ ತುಮಿ ಅಬಲೆ
ಬಹು ಬಲ ಧಾರಿಣೀಂ ನಮಾಮಿ ತಾರಿಣೀಂ
ರಿಪು ಬಲ ವಾರಿಣೀಂ ಮಾತರಂ
ವಂದೇ ಮಾತರಂ.....

ನಿರೂಪಣೆ :

ಭಾರತಗಾಥಾ ! ಇದು, ಆರೇಳು ಸಾವಿರ ವರುಷಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯ ಮಹಾ ನಾಗರಿಕತೆಯೊಂದರ ಕಥೆ.....ಈ ಶತಮಾನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ವಿಖ್ಯಾತ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಕೌಂಟ್ ಹೆರ್ಮನ್ ಕೇಸರ್‌ಲಿಂಗ್ ಭಾರತ ದರ್ಶನ ಕೈಂದು ಬಂದು ರಾಮೇಶ್ವರದಲ್ಲಿಳಿದರು.

ಕೇಸರ್ ಲಿಂಗ್ :

“ ಭರತಭೂಮಿಯ ಬಗೆಗೆ ಎಂಥ ಅದ್ಭುತ ಮೊದಲ ಪರಿಚಯನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಡೀ ಹಿಂದೂದೇಶದ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ರೂಪವನ್ನೇ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಕಾಣುವಂತಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಣ್ಣವನ್ನು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉಡುಪನ್ನು, ನಸುಗಪ್ಪು ತಮಿಳರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಶ್ವೇತ ವರ್ಣೀಯರವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಗಳ ಜನರನ್ನು ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಗಳಾದ ರಜಪೂತರಿದ್ದಾರೆ ; ತಲೆಗೂದಲು ಜಟಿಗಟ್ಟಿದ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಸಂಖ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಕಲರವದಿಂದ ವಾತಾವರಣ ತುಂಬಿದೆ. ನೂರು ವಿಭಿನ್ನ ಪರಂಪರೆಗಳು ನೂರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮುಖಗಳಿಂದ ಮಾತಾಡುತ್ತಿವೆ. ಜಾತಿ ಜಾತಿಯೊಡನೆ, ಪೂರ್ವಗ್ರಹ ಪೂರ್ವಗ್ರಹದೊಡನೆ ಮೈಯೊರಸುತ್ತಿವೆ. ಜನರೊಳಗಿನ ಈ ತೆರನಾದ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದೆಂದೂ ನಾನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿಲ್ಲ.”

ನಿರೂಪಣೆ :

ಇಂತಹ ವಿವಿಧತೆಯೆಲ್ಲೂ ತೋರಿಬರುವ ಏಕತೆಯೇ ಭಾರತದ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ. ಈ ಭೂಖಂಡದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಮೊದಲ ಕುರುಹು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾಲದಿಂದ ಈವರೆಗೆ, ಜನಪದವನ್ನು ಬಿಗಿದಿರುವುದು ಇದೇ ಏಕತೆಯ ಸೂತ್ರ.ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಚ್ಛಾದಿತ ಪರ್ವತಾವಳಿ,—ಉಳಿದ ಮೂರೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವೈಚಾಚಿರುವ ಕಡಲು ; ತುಂಬಿ ಹರಿಯುವ ನದಿ ನದಿಗಳು ; ಕಣ್ಣು ತಣಿಸುವ ಹಸಿರು ಸಿರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತ ಫಲವತ್ತಾದ ನೆಲ—ಇಲ್ಲಿ, ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಸುಮಾರಿಗೆ ನಾಗರಿಕ ಜನ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು. ಸಿಂಧೂ ಕೊಳ್ಳದ ಆ ಉಚ್ಚ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ, ಹರಪ್ಪಾ-ಮೊಹೆಂಜೊದಾರೊಗಳು ಸಾಕ್ಷಿ. ಮುಂದೆ ಜಂಬೂ ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ಸುಗ್ಗಿಬಂದ ಹೊಸ ನೀರೇ, ಆರ್ಯರ ಆಗಮನ. ಅವರ ಪ್ರಮುಖನೊಬ್ಬನಾದ ಅರಸು ಭರತನಿಂದ ಈ ದೇಶ ಭರತವರ್ಷವಾಯಿತು. ಅಗ್ನಿಪೂಜಕ ಆರ್ಯರ ಸಹಸ್ರಾರು ಸಂವತ್ಸರಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಘನೀರೂಪವೇ ಋಗ್ವೇದ.

ಋಷಿ :

“ ಸಂ ಗಚ್ಛ್ಯಧ್ವ ಸಂ ವದಧ್ವ ಸಂಪೋ ಮನಾಂಸಿ ಜಾನತಾಮ್
 ದೇವಾ ಭಾಗಂ ಯಥಾಪೂರ್ವ ಸಂಜಾನನ ಉಪಾಸತೇ
 ಸಮನೋ ಮಂತ್ರಃ ಸಮಿತಿಃ ಸಮಾನೀ ಸಮಾನಂ ಮನಃ
 ಸಹಚಿತ್ತ ಪೇಷಾಮ್
 ಸಮಾನಂ ಮಂತ್ರಮಭಿಮಂತ್ರಯೇ ವಃ ಸಮಾನೇನ
 ವೋ ಹವಿಷಾ ಜುಹೋಮಿ
 ಸಮಾನಿ ವ ಆಕೃತಿಃ ಸಮಾನಾ ಹೃದಯಾನಿ ವಃ
 ಸಮಾನಮಸ್ತು ವೋ ಮನೋ ಯಥಾ ವಃ ಸುಸರಾಸತಿ ”

ಸ್ತೋತ್ರಕಂಠ :

[ಮೇಲಿನ ಶ್ಲೋಕದ ಕೊನೆಯ ಚರಣಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸುಲ್ಲಿ]

ಒಂದೆಡೆ ಕಾಯಿ ; ನಿಮ್ಮದಾಗಲಿ ಏಕ ಗುರಿ, ಸಮಾನ ಸಮಿತಿ ; ಒಂದಾದ
 ವರ ಮನ ವಿಚಾರಗಳಿರಲಿ ಸಮಾನ. ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುವೆ ಏಕೋದ್ದೇಶ.
 ಪೂಜಿಸಿರಿ ನೀವೆಲ್ಲ ಸಮಾನ ಬಲಿಯನ್ನಿತ್ತು. ನಿಮ್ಮದಾಗಲಿ ಏಕ ಧ್ಯೇಯ.
 ಇರಲಿ ಹೃದಯಗಳ ಐಕ್ಯ. ಒಂದಾಗಿರಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮನ. ಹೀಗೆ ಸರ್ವರೂ
 ಸುಖವಾಗಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಬಾಳಲಿ.

ನಿರೂಪಣೆ :

ಸಾಮಾಜಿಕ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತ ಈ ವೇದಘೋಷವೇ ಪ್ರಾಚೀನ ಜನಪದದ
 ರೀತಿ ನೀತಿಗಳ ತಿರುಳು. ಜನಕನಂತಹ ರಾಜರ್ಷಿಗಳಿಂದ, ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ
 ನಂತಹ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳಿಂದ, ಬಾಳು ಆಗ ಬೆಳಗಿತು. ಮುಂದೆ ರಾಮಾಯಣ
 ಮಹಾಭಾರತಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡು, ಪುರಾಣ ಗ್ರಂಥಗಳಾದುವು. ಅಲ್ಲಿದೆ
 ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಸ್ತಾರದ—ಸಮಗ್ರತೆಯ—ಕಲ್ಪನೆ. ಆಗಿನ ಅರಸರೆಲ್ಲ ಇಡೀ
 ದೇಶವನ್ನೇ ಆಳಬಯಸಿದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಾಗವೊಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತ.
ನಾಲ್ಕನೆಯದಾದ ಅಥರ್ವವೇದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದುದು ಆರ್ಯ-ಅನಾರ್ಯ
 ಸಂಕರದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿ.ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ರಚಿತವಾಗಿ ವೈಚಾರಿಕ
 ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಇಂಬು ದೊರೆಯಿತು.

ತಪಸ್ವಿ :

ಆಲದ ಮರದ ಹಣ್ಣೊಂದನ್ನು ತಾ, ವತ್ಸ.

ಶಿಷ್ಯ :

ಇಗೋ, ತಂದೆನು, ಆರ್ಯ.

ತಪಸ್ವಿ :

ಅದನ್ನು ಭೇದಿಸು.

ಶಿಷ್ಯ :

ಭೇದಿಸಿದೆನು, ಆರ್ಯ.

ತಪಸ್ವಿ :

ಏನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವೆ ?

ಶಿಷ್ಯ :

ಪುಟ್ಟ ಬೀಜಗಳು, ಆರ್ಯ.

ತಪಸ್ವಿ :

ಒಂದನ್ನು ಭೇದಿಸು.

ಶಿಷ್ಯ :

ಭೇದಿಸಿದೆನು ಆರ್ಯ.

ತಪಸ್ವಿ :

ಈಗ ಏನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವೆ ?

ಶಿಷ್ಯ :

ಏನಿಲ್ಲ, ಆರ್ಯ.

ತಪಸ್ವಿ :

ವತ್ಸ, ನಿನಗೆ ಅಗೋಚರವಾಗಿರುವುದು ಸಾರ; ಆ ಸಾರದಲ್ಲೇ ಬಲಿಷ್ಠ
ವಾದ ಆಲದ ಮರ ಅಡಗಿದೆ. ನನ್ನನ್ನು ನಂಬು, ವತ್ಸ. ಆ ಸಾರದಲ್ಲೇ

ಅಹ್ವಾನ

ಆತ್ಮವಿದೆ—ಸರ್ವಸ್ವವಿದೆ. ಅದೇ ತಥ್ಯ—ಅದೇ ಆತ್ಮ. ನೀನೇ ಆ ಆತ್ಮ
ಶ್ವೇತಕೇತು !

ನಿರೂಪಕ :

ಈ ಬಗೆಯ ಚಿಂತನೆಯ ಜತೆಯಲ್ಲೇ ಯುದ್ಧ ಆಕ್ರಮಣಗಳೂ ಆಗ
ನಡೆದುವು.

ಭಾಷ್ಣಾಮ್ :

“ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗಳು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿಯೂ ಇದ್ದುವು.
ಆದರೆ, ಆರಂಭದ ಇತರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳೊಡನೆ ತುಲನೆ ಮಾಡಿದಾಗ,
ಅದು ಅಲ್ಪವೇ ಸರಿ. ಪುರಾತನ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಅತಿ ಸ್ಫುಟ
ವಾದ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಅದರ ಮಾನವೀಯತೆ.”

ನಿರೂಪಕ :

ಭಾರತಾತ್ಮ್ಯದ ಸವ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಭಾಷ್ಣಾಮರ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯ
ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ.... ಮಾನವೀಯತೆಯ ಉಚ್ಚತಮ ಪ್ರತಿಪಾದಕನಾದ ಪುರುಷ
ಶ್ರೇಷ್ಠನೊಬ್ಬ ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ಐದನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಳೆದ.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧ. ಶಾಕ್ಯರಾಜಕುಮಾರ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನು ಸಕಲ ಸೌಭಾಗ್ಯ
ಗಳನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ದುಃಖದ ಮೂಲವನ್ನರಸುತ್ತ ಹೊರಟನು.
ಮೂವತ್ತೈದನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗಯೆಯ ಬಳಿ ಬೋಧಿವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ
ನಾಲ್ವತ್ತೊಂಭತ್ತು ದಿನ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನನಾದ ಬಳಿಕ, ಅವನಿಗೆ ಬೋಧಿ ಲಾಭ
ವಾಯಿತು. ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಬುದ್ಧನಾದನು. ವೈಶಾಖ ಪೂರ್ಣಿಮೆಯಂದು
ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನ ಜನನ. ಬೋಧಿ ಲಾಭವಾದುದೂ ವೈಶಾಖ ಪೂರ್ಣಿಮೆ
ಯಂದೇ. ಎಂಬತ್ತನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವೈಶಾಖ ಶುಕ್ಲಪೂರ್ಣಿಮೆಯ
ದಿನವೇ ಬುದ್ಧನ ಪರಿನಿರ್ವಾಣವೂ ಆಯಿತು. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ
ದಯೆಯನ್ನು ತೋರಬೇಕೆಂದೂ ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಬುದ್ಧನು
ಸಾರಿದನು. ವೈಯಕ್ತಿಕ ವ್ಯಾಮೋಹವೇ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಮೂಲ, ಆ
ವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು—ಎಂದನು.

ಆಹ್ವಾನ

[ಜೊಚ್ಚಲ ಹಸುಳೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಯುವತಿ ತಾಯಿಯ ಅರ್ತನಾದ.
ದಃಖದ ಅಲೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಆಡಗಿ ಕ್ಷಣಮಾನದ ಬಳಿಕ-]

ಬುದ್ಧ :

ಯಾರು ನೀನು, ಮಗಳೆ ?

ಕಿಸಾಗೋತಮಿ :

[ಬಿಕ್ಕುತ್ತ]

ನಾನು ಕಿಸಾಗೋತಮಿ, ಭಗವನ್. ಇಗೋ, ಈ ಜೊಚ್ಚಲ ಹಸುಳೆಯನ್ನು
ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ವಾಪಿ ! ಇದು ಉಸಿರಾಡುವಂತೆ ಮಾಡು ಭಗವನ್ !....

ಬುದ್ಧ :

ಆಗಲಿ, ಮಗಳೆ, ಒಂದು ಚಿಟಿಕೆ ಬಿಳಿಯ ಸಾಸಿವೆಕಾಳು ತಾ.

ಕಿಸಾಗೋತಮಿ :

ತರುವೆನು ಭಗವನ್....ಆದರೆ, ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಲಿ ?

ಬುದ್ಧ :

ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಈವರೆಗೆ ಮಗನಾಗಲೀ ಮಗಳಾಗಲೀ ಬೇರೆ ಯಾರೇ
ಆಗಲೀ ಸತ್ತಿಲ್ಲವೋ, ಆ ಮನೆಯಿಂದ ತಾ.

[ಏಕನಾವದ ಶೋಕಧ್ವನಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ]

ಕಿಸಾಗೋತಮಿ :

ಬಿಳಿಯ ಸಾಸಿವೆಯುಂಟೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ?

ಹೆಂಗಸು :

ಕೊಡಲೆ ತಂಗಿ ?

ಕಿಸಾಗೋತಮಿ :

ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸತ್ತದಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ ?

ಹೆಂಗಸು :

ಏನು ಮಾತು, ತಂಗಿ ! ಬದುಕಿರುವವರು ಕಡಮೆ. ಸತ್ತವರೇ ಹೆಚ್ಚು.

ಅಹ್ವಾನ

[ನಿರಾಶೆ ಸೂಚಿಸುವ ಏಕನಾದ]

ಕಿಸಾಗೋತಮಿ :

ಅಮ್ಮಾ, ಇದು ಸಾವಿಲ್ಲದ ಮನೆಯೆ ? ಸಾವಿಲ್ಲದ ಮನೆಯ ಸಾಸಿವೆ ಕಾಳು ಬೇಕು ನನಗೆ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಹೆಂಗಸು :

ಎಂಥ ಮಾತು..... ತ್ಸು—ತ್ಸು.....

[ಕ್ಷಣ ಮಾನ. ತೀವ್ರಗೊಳ್ಳುವ ಏಕನಾದ]

ಕಿಸಾಗೋತಮಿ :

ಕತ್ತಲಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೇಳಿ ನೋಡಿದೆನಲ್ಲ ! ಸಾವಿಲ್ಲದ ಮನೆಯಿಲ್ಲ—
ಅಂಥ ಮನೆಯೇ ಇಲ್ಲ....

[ಅರಿವು ಮೂಡುತ್ತ]

ಮಗುವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ತಾಯಿ ನಾನೊಬ್ಬಳೇ ಎಂದಿದ್ದೆನಲ್ಲ !.... ಎಂಥ ಹುಚ್ಚಿ ನಾನು ! ಸಾವಿಲ್ಲದ ಮನೆಯ ಸಾಸಿವೆಯ ತ್ಸಾರೆಂದು ಭಗವನ್ ಅಂದುದರ ಅರ್ಥ ಈಗ ತಿಳಿಯಿತು—ಈಗ ತಿಳಿಯಿತು....

ನಿರೂಪಕ :

ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ! ರಾಷ್ಟ್ರ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬುದ್ಧ ಕೈಕೊಂಡ.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ಒಮ್ಮೆ ಶಾಕ್ಯರು ಮತ್ತು ಕೋಲಿಯರೊಳಗಿನ ವೈರ ತೀವ್ರಗೊಂಡು ಯುದ್ಧ ಒದಗಿಬಂತು. ಎರಡೂ ಸೇನೆಗಳು ಕದನಕ್ಕೆಂದು ಸೂರ್ಯೋದಯವನ್ನು ಇದಿರುನೋಡುತ್ತ ಎದುರುಬದುರಾಗಿ ಅಣೆ ನೆರೆದುವು.

[ಋತೂರಿ ಮೊಳಗುತ್ತದೆ. ಭೇರಿ ಬಾರಿಸುವ ಸದ್ದು. ಶಂಖಧ್ವನಿ.]

ಶಾಕ್ಯರಾಜ :

ಶಾಕ್ಯ ಸೇನಾಪತಿ ! ಎಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧವೆ ?

ಶಾಕ್ಯ ಸೇನಾನಿ :

ಎಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧ, ಮಹಾಪ್ರಭು!

[ಮೇಲಿನ ಮಾತು ಮುಗಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ತುತೂರಿ-ಭೇರಿ-ಶಂಖಧ್ವನಿ]

ಕೋಲಿಯಾಧಿಪ :

ಸನ್ನದ್ಧರೆ, ಸೇನಾನಿ ?

ಕೋಲಿಯ ಸೇನಾನಿ :

ಸನ್ನದ್ಧರು, ಮಹಾರಾಜ!

[ಗುಜುಗುಜು ಕಲರವ. ಕುದುರೆಗಳ ಹೇಷಾರವ. ಫೀಳಿಡುವ ಅನೆಗಳು. ಈ ಸದ್ದು ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ಸರಿದಂತೆ ದೂರದಿಂದ ಹಾವುಗಳ ಸಪ್ಪಳ. ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತ ಹಿರಿದಾಗುವ ಸದ್ದು. ಮತ್ತೆ ಗುಸುಗುಸು. "ಯಾರು?"-ಪಿಸುಡನಿ; "ಯಾರು?" ತಗ್ಗಿದ ಕಂಠ - ಗಾಬರಿಯಿಂದ-"ಬುದ್ಧ!"....ಕಂಪಿಸುವ ಧ್ವನಿ: "ಭಗವನ್ ಬುದ್ಧ!"]

ಬುದ್ಧ :

[ಉಚ್ಚ ಕಂಠದಲ್ಲಿ-ನಿಧಾನವಾಗಿ]

ನನ್ನ ಎಡಕ್ಕೂ ಬಲಕ್ಕೂ ನಿಂತಿರುವ ಲೋಧಗಣವೇ! ಶಾಕ್ಯರಾಜ! ಕೋಲಿಯಾಧಿಪ! ಇದೇನೀ ಮೂರ್ಖತನ! ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಕೊಲ್ಲುವ ಇದೇನೀ ದುಷ್ಟತನ! ಯಾವ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಹಿಂಸಾಚರಣೆ? ತಥಾಗತನ ಈ ಹಿತಬೋಧೆಗೆ ಕಿವಿಗೊಡಿ. ಧರ್ಮ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಶರಣೆನ್ನಿ. ಅಲ್ಪ ಆಸ್ತವ, ಬಹುಕಲ್ಯಾಣ, ದಯೆ, ದಾನ, ಸತ್ಯ, ಶೌಚ-ಇದೇ ಧರ್ಮ. ಇದು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದೇ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯ, ಧರ್ಮಾಚರಣೆ. ತೀಲವಿಲ್ಲದವನೆಂದೂ ಧರ್ಮವನ್ನಾಚರಿಸಲಾರ. ರಕ್ತದ ಕೋಡಿ ಹರಿಸಿ, ರುಂಡಗಳನ್ನು ಚೆಂಡಾಡಿ, ಪಾಪಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ನೀವು ಸಾಧಿಸುವುದಾರು ಏನು? ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಹಿಂದಿಟ್ಟು ಚೆದರಿ ಹೋಗಿ! ಸಮ್ಯಕ್ ದೃಷ್ಟಿ, ಸಮ್ಯಕ್ ಸಂಕಲ್ಪ, ಸಮ್ಯಕ್ ವಾಕ್, ಸಮ್ಯಕ್ ಕರ್ಮ, ಸಮ್ಯಗಾ ಜೀವ, ಸಮ್ಯಕ್ ವ್ಯಾಯಾಮ, ಸಮ್ಯಕ್ ಸ್ಮೃತಿ, ಸಮ್ಯಕ್ ಸಮಾಧಿ-ಈ ಅಷ್ಟಾಂಗಿಕ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ!

ಅಹ್ವಾನ

[ಗುಜುಗುಜು]

ಅಗೋ ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗುತ್ತಿದೆ! ಈ ಶುಭ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ
ಮಿತ್ರರಾಗಿ ಕೈಕೈ ಹಿಡಿದು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಶರಣು ಬನ್ನಿ!

[ಗುಜುಗುಜು]

ಶಾಕೈರಾಜ :

ಕೋಲಿಯಾಧಿಪ :

ಕ್ಷಮಿಸಿ ಭಗವನ್ !

ಸೈನಿಕ ಸ್ತೋಮ :

[ಸಾಲು ಮುರಿದು]

ಜಯ ಜಯ ಬುದ್ಧದೇವ !

ನಿರೂಪಕ :

ಬುದ್ಧನ ಪರಿನಿರ್ವಾಣವಾದ ಮೇಲೂ ಬುಧ್ಧಮತ ಬೆಳೆಯಿತು. ದೇಶವನ್ನೆಲ್ಲಾ
ಸಂಘದ ಸೂತ್ರಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿತು. ವಿದೇಶಗಳಿಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಅಸಂಖ್ಯ
ಭಿಕ್ಷುಗಳು ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಿಗೂ ಬುದ್ಧನ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಸಾಗಿದರು.

ಭಿಕ್ಷುಗಳು :

“ ಬುದ್ಧಂ ಶರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ
ಧರ್ಮಂ ಶರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ
ಸಂಘಂ ಶರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ”

ನಿರೂಪಕ :

ಬುದ್ಧನ ಸಮಕಾಲೀನನು ವರ್ಧಮಾನ ಮಹಾವೀರ. ಬುದ್ಧ ಧರ್ಮದಂತೆಯೇ
ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಮತವನ್ನು—ಜೈನ
ಮತವನ್ನು—ಈತ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ. ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ—ಕಾಠೀವಾಡ,
ಗುಜರಾತ್, ರಾಜಸ್ಥಾನ, ಕರ್ನಾಟಕ, ದಖ್ಖಣದ ಪೀಠಭೂಮಿ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ—
ಈ ಧರ್ಮ ಪ್ರಸಾರಗೊಂಡಿತು. ಅದು, ವಿಶ್ವವನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಹೊರಟ
ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದ ಕಾಲ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಆತ

ಹಿಂತೆರಳಿದ ಬಳಿಕ ಮೌರ್ಯಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ರಾಜಕೀಯ ವಾಗಿ ಭಾರತವನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಲೆತ್ತಿಸಿದ ಮೊದಲ ಸಮ್ರಾಟನೇ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಪಾಟಲೀಪುತ್ರದಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಕರ ರಾಯಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ಮೆಗಾಸ್ತನೀಸ್ ಮೌರ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಸುಖ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತೆಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ತಕ್ಷಶಿಲೆಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಆಗ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿತ್ತು.

ಕೌಟಿಲ್ಯ :

“ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸುಖದಲ್ಲೇ ರಾಜನ ಸುಖವಿದೆ. ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣವೇ ಅವನ ಕಲ್ಯಾಣ. ತನಗೆ ಇಷ್ಟವೆನಿಸಿದ್ದರಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಒಳಿತು—ಎಂದು ಆತ ಪರಿಗಣಿಸಬಾರದು. ಬದಲು, ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ್ದರಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಒಳಿತು—ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು.”

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ಇಂತಹ ರಾಜನೀತಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ‘ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ’ವನ್ನು ಬರೆದ ಕೌಟಿಲ್ಯನು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನ ಪ್ರಧಾನಾಮಾತ್ಯನಾಗಿದ್ದರು. ದೀರ್ಘ ರಾಜ್ಯಭಾರದ ಬಳಿಕ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನು ಮಗನಿಗೆ ಪಟ್ಟಕಟ್ಟಿ, ತಾನು ಮೈಸೂರಿನ ಬಳಿಯ ಶ್ರವಣ ಬೆಳಗೊಳಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ, ಜಿನ ಧರ್ಮದ ನಿಯಮದಂತೆ ಆಹಾರ ಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ನಿರ್ವಾಣ ಹೊಂದಿದನು.

ನಿರೂಪಕ :

ಐಕ್ಯ ಭಾರತದ ಭವ್ಯಚಿತ್ರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವುದು ಸಮ್ರಾಟ ಅಶೋಕನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ—ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ಮೂರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ. ಬೌದ್ಧ ವಿಹಾರಗಳಿಂದ, ಚೈತ್ಯಗಳಿಂದ, ಶಿಲಾಸ್ತಂಭ-ಸ್ತೂಪಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಶೋಕನ ಭಾರತ ಧರ್ಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಅಶೋಕ :

“ ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು....ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಬುದ್ಧಮತಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವೀಯುವೆನಾದರೂ, ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಮತಗಳನ್ನೂ ನಾನು ಪುರಸ್ಕರಿಸು

ಆಹ್ವಾನ

ವೆನು. ನನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ನಿರ್ದೇಶವಾಗಿದೆ—”

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

—ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಅಶೋಕನು ತನ್ನ ಅನುಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ಧರ್ಮಬೋಧೆಗಳನ್ನೂ ಅಸಂಖ್ಯ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳಾಗಿ ಕೊರೆಸಿದನು.

ಅಶೋಕ :

“ ದೇವಾನಾಂ ಪ್ರಿಯದರ್ಶಿ ಪ್ರಭುವು ಅಭಿಷಿಕ್ತನಾದ ಎಂಟನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಳಿಂಗವನ್ನು ಜಯಿಸಲಾಯಿತು. ಆಗ ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನರನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು ; ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನ ಗಾಯಗೊಂಡರು ; ಅನೇಕ ಜನ ಸತ್ತರು. ಕಳಿಂಗವನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಆದೊಡನೆಯೇ ದೇವಾನಾಂಪ್ರಿಯನು, ಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಧರ್ಮಬೋಧೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ತೊಡಗಿದನು.... ಈ ದಿನ, ಕಳಿಂಗದಲ್ಲಿ ಯಾತನೆಗೆ ಗುರಿಯಾದವರ ನೂರರಲ್ಲೊಂದು ಸಾಲು—ಸಾವಿರರಲ್ಲೊಂದು ಪಾಲು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ಸತ್ತರೆ ಅಥವಾ ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ದೇವಾನಾಂಪ್ರಿಯನಿಗೆ ಬಲು ಸಂಕಟವಾಗುವುದು. ದೇವಾನಾಂಪ್ರಿಯನು ತನ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅರಣ್ಯ ನಿವಾಸಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಯಹೇಳುವನು ; ಅವರನ್ನು ಸರಿದಾರಿಗೆ ತರಬಯಸುವನು. ಆದರೆ ದೇವಾನಾಂಪ್ರಿಯನು ಕರುಣಾಳುವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡಿರಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಹತರಾಗಿರಿ—ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.... ಧರ್ಮವಿಜಯವೇ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮ ವಿಜಯವೆಂಬುದು ದೇವಾನಾಂಪ್ರಿಯನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.... ತನ್ನ ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಗಡಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಆರು ನೂರು ಯೋಜನ ದೂರವಿರುವ ಗ್ರೀಕ್ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ.... ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಚೋಳ, ಪಾಂಡ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಸಿಂಹಳತನಕವೂ ದೇವಾನಾಂಪ್ರಿಯನಿಗೆ ಈ ಧರ್ಮವಿಜಯವು ಲಭಿಸಿದೆ.”

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ಆಂತರಿಕ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ, ಆಕ್ರಮಣಕಾರೀ ಯುದ್ಧಗಳ ವರ್ಜನೆ—ಇವು ಅಶೋಕನ ರಾಜ್ಯಭಾರದ ಮುಖ್ಯ ಸೂತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದುವು.

ನಿರೂಪಣೆ :

ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಶೋಕನ ಮರಣದ ಅನಂತರ ಮತ್ತೆ ಗ್ರೀಕರು, ಶಕರು, ಕುಶಾಣರು, ಹೂಣರು, ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದರು. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ನದಿಗಳೂ ಭಾರತೀಯ ಜನಪದದ ಮಹಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿ ಹೋದುವು.... ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಏಳನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಭಾರತದ ಬಹು ಭಾಗ ಒಂದೇ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಯಿತು.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ಗುಪ್ತವಂಶದ ಹರ್ಷವರ್ಧನ.

ಹ್ಯೂಆನ್ ತ್ಸಾಂಗ್ :

“ ಸಮ್ರಾಟ ಹರ್ಷ ಬಡಪಾಯಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ದೂರುಗಳನ್ನು ಅಪಾರ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆದೂ ರಾಜಸಭಾಭವನದಲ್ಲಲ್ಲ—ಪ್ರವಾಸಿಗಳ ಬೀದಿಯಂಚಿನ ಡೇರೆಗಳಲ್ಲಿ. ಅವನು ನಿಷ್ಠಾವಂತನಾದ ಸಹೃದಯನಾದ ಸ್ನೇಹಿತ. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವೂ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದುವು.”

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

—ಇದು ಚೀನೀ ಯಾತ್ರಿಕ ಹ್ಯೂಆನ್ ತ್ಸಾಂಗ್ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಮೆಚುಗೆ. ನಳಂದದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಆಗ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ದೇಶದ ನಾನಾ ಭಾಗಗಳಿಂದಲೂ ವಿದೇಶಗಳಿಂದಲೂ ಬಂದ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬುದ್ಧ ಧರ್ಮದ ಜತೆಗೆ ಹಿಂದೂ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ, ತರ್ಕ, ವ್ಯಾಕರಣ, ವೈದ್ಯ—ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುವು.

ನಿರೂಪಣೆ :

ಕ್ರಿಸ್ತಾನಂತರದ ಕೆಲ ಶತಮಾನಗಳ ಮುಖ್ಯ ಘಟನೆಯೇ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ನಿರ್ಮಾಣ. ಭಾಸನ ‘ಸ್ವಸ್ವವಾಸವದತ್ತ’, ಕಾಳಿದಾಸನ ‘ಶಾಕುಂತಲ’, ಶೂದ್ರಕನ ‘ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ’, ವಿಶಾಖದತ್ತನ ‘ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸ’ ಭವಭೂತಿಯ ‘ಮಾಲತೀ ಮಾಧವ’, ಬಾಣನ ‘ಕಾದಂಬರಿ’ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ‘ಶಿಲಪ್ಪದಿಕಾರಂ’—ಇವು ಅಮೂಲ್ಯ ಸಾರಸ್ವತ ಸೃಷ್ಟಿ. ಭರತನ ‘ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ’,

ಆಹ್ವಾನ

ಕಲೆಯ ಲೋಕದ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ. ಆರ್ಯ, ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಂಗಮ ವಾಗಲೇ ಸಾಧಿಸಿತ್ತು. ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯರ ಶಿವ, ಆರ್ಯರಿಂದಲೂ ಪುರಸ್ಕೃತ ನಾದ.....ದರ್ಶನಗಳ ಘರ್ಷಣೆಯೂ ಸಂಕರವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಅಧ್ವಯರ್ಥವಾಗಿ ಶಂಕರ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಪಾದಿಸುತ್ತ, ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತ, ದಿಗ್ವಿಜಯಕ್ಕೆಂದು ಹೊರಟು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಸಂಚಾರಮಾಡಿದರು. ದಕ್ಷಿಣದ ಶೃಂಗೇರಿ-ಕಾಂಚಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪಶ್ಚಿಮದ ದ್ವಾರಕೆಯಲ್ಲಿ, ಉತ್ತರದ ಬದರೀನಾಥ ದಲ್ಲಿ, ಪೂರ್ವದ ಪುರಿಯಲ್ಲಿ ಪೀಠಗಳನ್ನು ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

ನಿರೂಪಕ :

ಆಸ್ತಿಕರ ನಿತ್ಯಪೂಜೆಯ ಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಬಣ್ಣನೆಯಂತೆ ಏಳು ಪವಿತ್ರ ನದಿಗಳ, ಏಳು ಪವಿತ್ರ ಪರ್ವತಗಳ, ಏಳು ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಭೂಮಿ ಭಾರತ.

ಭಕ್ತ :

“ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರೇ ಸೋಮನಾಥಂಚ ತ್ರಿಶೈಲೇ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ |
ಉಜ್ಜಯಿನ್ಯಾಂ ಮಹಾಕಾಲಮೋಂಕಾರಮನುರೇಶ್ವರೇ ||
ಕೇದಾರ ಹಿಮವತ್ಪೃಷ್ಠೇ ಡಾಕಿನ್ಯಾ ಭೀಮಶಂಕರಂ |
ವಾರಣಾಸ್ಯಾಂಚ ವಿಶ್ವೇಶಂ ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ಗೌತಮೀತಟೇ ||
ವೈದ್ಯನಾಥಂ ಚಿತಾಭೂಮೌ ನರೇಶಂ ದ್ವಾರಕಾವತೇ |
ಸೇತು ಬಂಧೇ ಚ ರಾಮೇಶಾ ಘುಶ್ಮೀಶಂಚ ಶಿವಾಲಯೇ ||
ಏತಾನಿ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗಾನಿ ಸಾಯಂ ಪ್ರಾತಃ ಪಠೇನ್ನರಃ |
ಸಸ್ತ ಜನ್ಮಕೃತಂ ಪಾಪಂ ಸ್ಮರಣೇನ ವಿನಶ್ಯತಿ ||

ನಿರೂಪಕ :

ಶೈವಾರಾಧನೆಯ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಳಗಳ ನಾಮಾವಳಿಯಲ್ಲೂ ಇದೆ ಭಾರತದ ವಿಸ್ತಾರದ ಕಲ್ಪನೆ.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ತಮಿಳುನಾಡಿನ ನಾಯನಾರರಿಂದಲೂ ಆಳ್ವಾರರಿಂದಲೂ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಭಕ್ತಿ ಗೀತಗಳ ರಚನೆಯಾಯಿತು.

ನಿರೂಪಣೆ :

ಭಾರತದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆದು ಅಪೂರ್ವ ಕೊಡುಗೆ. ಭಾವ ಒಂದೇ- ಭಾಷೆ ಬೇರೆ.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಬಳಿಕ ರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರು ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು.

ನಿರೂಪಣೆ :

ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ಮೊದಲಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸಾರಗೊಂಡ ಇನ್ನೊಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತ.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಧ್ವರು ದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಆಚಾರ್ಯರಾದರು.

ತ್ಯಾಗರಾಜ :

“ ನೀ ಚಿತ್ತಮು ನಿಶ್ಚಲಮು ನಿರ್ಮಲ-
ಮನಿ ನಿನ್ನೇ ನಮ್ಮಿ ನಾನುರ.....”

ನಿರೂಪಣೆ :

ಪುರಂದರದಾಸರ ಪದಗಳಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಗಾನಚಕ್ರವರ್ತಿ ತ್ಯಾಗರಾಜರು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಹೇರಳ....ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ವಂತೂ ದೂರದ ಬಂಗಾಲದ ಗೌರಾಂಗ ಚೈತನ್ಯಪಂಥದ ಮೇಲೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ಇದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಶತಮಾನದ ಮುನ್ನ ಕಲ್ಯಾಣದ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಯಿತು. 'ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ'ವೆಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ ಬಸವೇಶ್ವರರು ವೀರಶೈವ ಮತದ ಸಂಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯರಾದರು.

ಬಸವೇಶ್ವರ :

“ ದಯವಿಲ್ಲದ ಧರ್ಮವಾವುದಯ್ಯ ?
 ದಯವೇ ಬೇಕು ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ,
 ದಯವೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲವಯ್ಯ.
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರಂತಲ್ಲದೊಲ್ಲನಯ್ಯ.”

ನಿರೂಪಕ :

ಕರ್ಣಾಟಕಾಂಧ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರವಾಯಿತು. ಉತ್ತರದ
 ರಾಜ್ಯಗಳೆಡೆಗೂ ಜಂಗಮರು ನಡೆದರು.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ಈ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಏರಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರ
 ಧರ್ಮವೂ ಇಲ್ಲಿ ಮನೆಮಾಡಿತ್ತು.

ನಿರೂಪಕ :

ಇಸ್ಲಾಂ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರದೊಡನೆ ಬಂದಿತು ; ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ
 ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಂದಿತು. ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತ, ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ಚಿತ್ರಕಲೆಗೆ
 ಸ್ಥಿರವಾದ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕಾಣ್ಕೆಗಳು ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಂದ ಬಂದುವು.....
 ಬಡ ನೇಕಾರನೊಬ್ಬ ರಾಮರಹೀಮರಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪವನ್ನು ಕಂಡ.

ಕೆಬೀರ :

“ ಬೀತಗಯೆ ದಿನ ಭಜನ ಬಿನಾರೆ |
 ಬಾಲ ಅವಸ್ಥಾ ಖಿಲ ಗವಾಯೊ |
 ಜಬ ಜೋ ಬನ ತಬ ಮಾನ ಘನಾರೆ ||
 ಕಹತ ಕಬೀರ ಸುನೊ ಭಯಿ ಸಾಧೊ |
 ಪಾರ ಉತರಗಯೆ ಸಂತ ಜನಾರೆ ||”

ನಿರೂಪಕ :

ಕಬೀರನು ಹಾಡಿದ ಆ ಹದಿನೈದು-ಹದಿನಾರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲೇ ಗುರು
 ನಾನಕ್, ಹಿಂದೂಧರ್ಮ ಇಸ್ಲಾಂಗಳೆರಡರಿಂದಲೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ

ಬೋಧನೆಗಳನ್ನಾರಿಸಿ, ಶಾಂತಿಯ ಸದ್ಭಾವನೆಯ ಸಂದೇಶ ಸಾರುವ ಸಿಕ್ಖ್ ಪಂಥವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.

ಸಿಕ್ಖ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ :

“.....ನಾನಕ್ ನಾಮ್ ಚಾರ್ಹದಿ ಕಲಾ
ತೇರಿ ಭಾನೀ ಸರ್ಬತ್ ಕ ಭಲಾ”

ಸ್ತ್ರೀಕಂಠ :

“ನಾನಕನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ನೀಡುವ ನಂಬುಗೆಯಿಂದ, ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ, ವಿಶ್ವದ ಬಗೆಗೆ ಸಮಗ್ರವಾದ ಸೌಹಾರ್ದವೊಂದೇ.”

ನಿರೂಪಕ :

ಧರ್ಮ ಸಮನ್ವಯದ ದೃಷ್ಟಿಯ ಜತೆಗೆ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿಯೂ ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿದ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ, ಹದಿನಾರನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದಿಲ್ಲಿಯ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ವಿರಾಜಮಾನನಾದ.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ಅಕ್ಬರ್. ‘ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿನ ಅತಿ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಾದ, ಪರಮ ಮಾನವೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯ, ಅತ್ಯಂತ ಸುಸಂಸ್ಕೃತರಾದ ಅರಸರಲ್ಲೊಬ್ಬ.’

ಅಕ್ಬರ್ :

ಹೊಸತಾದ ವಿಶಾಲವಾದ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೊಂದೇ, ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವದ ಮುರುಟು ಬಂಧನದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬಲ್ಲದೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದಿನ್-ಇ-ಇಲಾಹಿ—ದಿವ್ಯಪಂಥ—ನಮ್ಮಿಂದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಮತಗಳ ಸತ್ಯಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ದೇವರಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ, ಜನತೆಗೆ ಶಾಂತಿ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭದ್ರತೆ—ಇವೇ ಈ ಪಂಥದ ಸೂತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ನಾವು ಸುಲ್-ಇ-ಕುಲ್—ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ—ಯನ್ನೂ ಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ಈ ಪಂಥ ದೇಶವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆವರಿಸುವ ‘ನಾಳೆ’ಯ ಕನಸನ್ನು ಅಕ್ಬರನು ಕಂಡನು. ಹಿಂದೂಗಳ ಮೇಲಿನ ಜೆಜಿಯಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಅವನು ತೆಗೆದು

ಆಹ್ವಾನ

ಹಾಕಿನನು. ಸೈನಿಕರಿಂದ ಕೊಲೆ ಸುಲಿಗೆಗಳಾಗದಂತೆ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ ವಿಧಿಸಿದನು. ಅವನ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ರಜಪೂತರೇ ಇದ್ದರು. ಬೀರಬಲ್, ತೋಡರಮಲ್, ಮಾನ್‌ಸಿಂಗ್‌ರಂತಹ ಆಪ್ತಕೋಟಿಯಿದ್ದ ಅಕ್ಕರನು ಇಂಡಿಯ ದೇಶವನ್ನು ಸಂಪದ್ಭರಿತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು.

ನಿರೂಪಣೆ :

ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಛತ್ರಪತಿ ಶಿವಾಜಿಗಾದರೂ ದೇಶದ ಐಕ್ಯವೇ ತಾರಕ ಮಂತ್ರವಾಗಿತ್ತು.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು, ಡಚ್ಚರು, ಬ್ರಿಟಿಷರು, ಜೈನರು, ಫ್ರೆಂಚರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಪಣ ಮಾಡಿದರು.

Jesus Christ :

“Father, forgive them, for they know not what they do.”

ನಿರೂಪಣೆ :

ಕ್ರಿಸ್ತನುಡಿ. ಒಂದನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲೇ ಸಂತ ಥಾಮಸ್ ಯೇಸುವಿನ ಸಂದೇಶದೊಡನೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಮಾನವೀಯತೆಯ ಆಗರವಾದ ಕ್ರಿಸ್ತಧರ್ಮ, ಹದಿನೇಳು ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಂತೂ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರುಬಿಟ್ಟಿತು.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದವೇಳಿಗೆ ಇಂಡಿಯ ಭಾರತವೇ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಶರಣಾಗತವಾಯಿತು.

ನಿರೂಪಣೆ :

ಇಂಡಿಯಾವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ, ಆರ್ಥಾತ್ ಭಾರತ, ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಯಿತು. ಆಧುನಿಕ ಯುಗದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ವಿಚಾರಗಳು ಭರತ ಭೂಮಿಯ ಮಡಿಲನ್ನು ತುಂಬಿದುವು.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ರಾಮಮೋಹನ ರಾಯ್, ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿಯರಂಥ ವಿಚಾರವೇತ್ತರು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಸುಧಾರಣೆಯ ಶುಭಧ್ವನಿಯನ್ನು ಮೊಳಗಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮೋ ಸಮಾಜ, ಆರ್ಯ ಸಮಾಜಗಳು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಜನಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದುವು.

ನಿರೂಪಕ :

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಈ ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮೊಳೆತು ಅದಮ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದುವು.

ಇತಿಹಾಸಕಾರ :

ಅಹಿಂಸೆಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಬೀರಿದ ಮೋಹನದಾಸ ಕರಮಚಂದ ಗಾಂಧಿ, ಅಖಿಲಭಾರತದ ಅನಭಿಷಿಕ್ತ ರಾಜನಾದರು.

ಗಾಂಧಿಜಿ :

“ ಸಂಬಂಧಿಕರು ಹಾಗೂ ಅಪರಿಚಿತರ ನಡುವೆ, ಬಿಳಿಯರು ಹಾಗೂ ಕರಿಯರ ನಡುವೆ, ಹಿಂದೂಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಧರ್ಮಗಳ ಭಾರತೀಯರಾದ ಮುಸಲ್ಮಾನರು-ಪಾರಸೀಕರು-ಕ್ರಿಸ್ತಿಯನ್ನರು ಇಲ್ಲವೆ ಯೆಹೂದಿಯರ ನಡುವೆ, ಯಾವ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನೂ ನಾನು ತೋರಿದವನಲ್ಲ. ಅಂತಹ ತಾರತಮ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ನನ್ನ ಹೃದಯ ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆಯೆಂದೇ ನಾನು ಹೇಳಬಹುದು.

ನಿರೂಪಕ :

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಹಾಸಾಗರದ ಅಲೆಯೇ ಮಹಾತ್ಮರ ಈ ಸರ್ವಸೋದರತಾಭಾವ. ಅಷ್ಟೇ ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದು ರವೀಂದ್ರರ ಕವಿವಾಣಿ.

ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರ್ :

“ ಭಾರತದ ಮೇಲಿನ ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಕಾರಣ- ಭೂಗೋಳದ ಆರಾಧನೆಯ ಹವ್ಯಾಸವಲ್ಲ; ಈ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ದೊರೆಯಿತೆಂಬುದೂ ಅಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮಹಾಪುತ್ರರ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಉದಿಸಿದ ಸತ್ಯಂ, ಜ್ಞಾನಂ, ಶಿವಂ, ಅದ್ವೈತಂ ಎಂಬ ಜೀವಂತ ಪದಗಳನ್ನು ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧ

ಆಹ್ವಾನ

ಯುಗಗಳೆಡೆಯಿಂದಲೂ ಹಾಯಿಸಿ ಉಳಿಸಿರುವೆಲ್ಲ— ಆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ
ಅವಳನ್ನು ನಾನು ಪ್ರೀತಿಸುವೆ.”

ನಿರೂಪಕ :

ಇದೀಗ, ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ಭಾರತ ಗಾಥಾ !

ರವೀಂದ್ರನಾಥ ತಾಕೂರ್ :

ಜನ-ಗಣ-ಮನ....ಅಧಿನಾಯಕ....

ಮೇಳಗಾನ :

“ಜನಗಣಮನ ಅಧಿನಾಯಕ ಜಯಹೇ
ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತ....
ಪಂಜಾಬ ಸಿಂಧು ಗುಜರಾಥ ಮರಾಠಾ
ದ್ರಾವಿಡ ಉತ್ಕಲ ವಂಗ
ವಿಂಧ್ಯ ಹಿಮಾಚಲ ಯಮುನಾ ಗಂಗಾ
ಉತ್ಕಲ ಜಲಜಿತ ರಂಗ
ಜಯಹೇ ಜಯಹೇ ಜಯಹೇ
ಜಯ ಜಯ ಜಯ ಜಯಹೇ ||”

ವಿರೋಧಾಭಾಸ

○ ರಂಗಸ್ಥಲದ ಮುಂಭಾಗದ ಎಡ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಕ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ. ಈತ ಅತ್ತಿತ್ತ ಚಲಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮುಂಭಾಗದ ಬಲ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳು—ಪುರುಷ ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀ. ಛಾವಣಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಮಾನವ. ಈತ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಗೋಚರನಲ್ಲ. ಎಡ ನೇಪಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಶರೀರದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವಷ್ಟೇ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವಂತೆ ನೆಲ ಹಾಗೂ ಛಾವಣಿಗೆ ಮಧ್ಯ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವವನು ಪ್ರಸಾರಕ. ರಂಗಸ್ಥಲದ ಹಿಂಬದಿಯ ಅರ್ಧ, ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಡುವ ಘಟನೆಗಳ ಚಿತ್ರಣಕ್ಕೆ ಮೀಸಲು. ಹಿಂಭಾಗವನ್ನು ಘಟನೆಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯಾಗುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಬೆಳಗಬೇಕು. ಕೆಲಭೃಗಿಗಳು ನೇಪಥ್ಯದಿಂದಲಷ್ಟೇ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ ಏರ್ಪಡಿಸಬಹುದು. ಅಥವಾ ಘಟನೆಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಛಾಯಾ ನಾಟಕವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಉಪಗ್ರಹವನ್ನು ಹಾರಿಬಿಡುವ ನೋಟದ ವೀಕ್ಷಕ ವರದಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಗಳ ಸದ್ದು ಹಿಂಭಾಗದ ಪರದೆಯ ಅಚೆಯಿಂದ. Beep-Beep ಭೃಗಿ ಛಾವಣಿಯಿಂದ.

ಇಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಕ, ಚಿತ್ರಿತ ಘಟನೆಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ತಾನೂ ರೂಪಕದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

[ನೀರವತೆ. ಗಡಿಯಾರದ ಕ್ಷಣಮುಳ್ಳಿನ ಕ್ಷೀಣ ಸಪ್ತಳ. ಅದು ಪ್ರತಿ ಚಲನೆಗೂ
ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದು, 'ರೋಯ್' ಎಂದು ಘಂಟೆ.]

ಪ್ರಸಾರಕ :

ಇದು ವಿಶ್ವವಾಣಿ ! ಇನ್ನು ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆಂದೂ ನೀವು ಕಂಡು
ಕೇಳಿರದ ಮಹಾ ಘಟನೆಯೊಂದು ಜರಗಲಿದೆ. ಲೋಕಮಂಟಪದ ಮೇಲೆ
ನಿಂತು, ಆ ಘಟನೆಯು ವೀಕ್ಷಕ ವರದಿಯನ್ನು ನಿಮಗೆ ನಾನು ಕೊಡುತ್ತ
ಲಿದ್ದೇನೆ.

ಸ್ತ್ರೀಕಂಠಗಳು :

ಗಗಾರಿನ್ ನಮಃ
ಶೆಪರ್ಡ್ ನಮಃ
ಕೂಪರ್ ನಮಃ
ಟೆಟೋವ್ ನಮಃ

ಪ್ರಸಾರಕ :

ಈ ಎಲ್ಲ ಗಗನಗಾಮಿಗಳ ಸಾಧನೆಯ ಬೆಂಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಮಾನವನೀಗ
ಬಾಹ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷದ ಸುದೀರ್ಘ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದಾನೆ.

ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀಕಂಠ :

ವಿಶ್ವಮಾನವ ! ಲೋಕದ ಕಣ್ಣು ನೀನು !

ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ತ್ರೀಕಂಠ :

ಜನಕೋಟಿಯ ಆಶೋತ್ತರಗಳ ಪ್ರತೀಕ !

ಇಬ್ಬರೂ ಜೊತೆಯಾಗಿ :

ನಿನ್ನ ಯಾನ ಜಯಪ್ರದವಾಗಲಿ !

[ಕಾತರ ಬೆರೆತ ಉತ್ಸಾಹದ ಗುಸುಗು ಸುಸದ್ದು.]

ಪ್ರಸಾರಕ :

ವಿಜ್ಞಾನ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾದ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ
ನಿಂತಿದೆ. ಅದರ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರಿಕ್ಷನೌಕೆ ವಿರಾಜಮಾನವಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವ

ಆಹ್ವಾನ

ಮಾನವ ಆ ನೌಕೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ. [ಬೃಹತ್ ಯಂತ್ರದ ಗಾಲಿಗಳು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಪ್ಪಳ. ಆ ಸಪ್ಪಳ ಕ್ಷೀಣವಾದಂತೆ ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ—] ಲೋಕದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶದಲ್ಲೂ ಪಂಡಿತ-ಪಾಮರ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷ ಬಾಲಕ-ವೃದ್ಧ ಎಲ್ಲರೂ ಉಸಿರು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದು ಅಂತರಿಕ್ಷ ನೌಕೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಗೋ, ಅದು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ. ಅಲ್ಲಿನ ಸಾಧಕ-ಸಿದ್ಧರೆಲ್ಲರ ದೃಷ್ಟಿ ಈ ಕಡೆಗೆ ಹರಿದಿದೆ. ನಾನು ನಿಂತಲ್ಲಿಂದ ಭಾರತ ಕಥಾನಿರೂಪಕ ನನಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕನಿದ್ದಾನೆ. ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಆ ಚುಕ್ಕೆಗಳೇನು ?.....ಆಹ್ಲ! ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು, ಪತ್ರಿಕಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು! [ನುತ್ತೂಮ್ಮೆ ಬಲವಾಗಿ ಕೇಳಿಸುವ ಯಂತ್ರಗಳ ಚಲನೆ. ಅದು ಕ್ಷೀಣಗೊಂಡಂತೆ ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ—] ಮುಹೂರ್ತ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಾತಃ ಕಾಲದ ಹೊಂಬಿಸಿಲು, ನಿರಭ್ರ ಆಕಾಶ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಲ್ಪನೆಯ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿದೆ! [ಗುಸು ಗುಸು ಧ್ವನಿ] Count down ! [ನೀರವತೆ]

ಗಂಭೀರ ನಿರ್ವಿಕಾರ ಧ್ವನಿ :

[ಮೊದಲು ಮೆಲ್ಲನೆ, ಕ್ರಮೇಣ ಸ್ವರವೇರಿಸಿ]

Five, four, three, two, one—OFF !

[ಧ್ವನಿವೇಗವನ್ನು ಮೀರಿಸಿ ಆಕಾಶವನ್ನು ಭೇದಿಸುತ್ತ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಸಾಗುವ ಸುಂಯ್ ಸದ್ದು.]

[ಗುಸು ಗುಸು — ಕಾತರ ಕಳವಳ.]

ಪ್ರಸಾರಕ :

ಅದ್ಭುತ! ಆತ್ಯಂತ ಮೋಹಕ! ಶರವೇಗ? ಧ್ವನಿವೇಗ? ಅಲ್ಲ, ಕ್ಷಿಪಣಿ ವೇಗ! ಘಂಟೆಗೆ ಐದು ಸಾವಿರ ಮೈಲುಗಳ ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಣ! ಸುಂಯ್ ಅಂದದ್ದು, ಬಾಹ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷವೇ ಮೊನೆಯಾಗುಳ್ಳ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬಾಣ. ಹೊರಡ ಬೇಕಾದರೆ ಉರಿದ ಇಂಧನದ ಕಾವು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಖರ! ಅಗೋ—ಕ್ಷಿಪಣಿ ಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ನೌಕೆಯೊಂದೇ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದೀಗ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ಚುಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ. [Beep Beep Bcep] ಅದೇ

ಆಹ್ವಾನ

ಬಾಹ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷ ನೌಕೆಯ ಧ್ವನಿ! ವಿಶ್ವಮಾನವನೇ ಈಗ ಆದರ ಚಾಲಕ
ನಾಗಿದ್ದಾನೆ. [Beep Beep Beep]

ವಿಶ್ವಮಾನವ :

[ಅಂತರಿಕ್ಷದಾಚೆಯಿಂದ] ಹಲೋ! ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಭಿವಂದನೆ! ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ
ಇನ್ನೂರು ಮೈಲುಗಳ ಎತ್ತರದಿಂದ ನಾನು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

[Fade out]

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಕಂಪಿಸುವ ಕಂಠ] ದೇವಲೋಕದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವ ಅಶರೀರವಾಣಿ!.....
ದೇ-ವ-ತಿ.....

ನಿರೂಪಕ :

[ಸಣ್ಣ ನಕ್ಕು]

ಅಲ್ಲ! ಮಾನವ; ಭೂಲೋಕದ ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಮಾಯಾ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಉಪ
ಗ್ರಹದ ನಿವಾಸಿ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಬರಗಾಗಿ]

ಮನುಷ್ಯ ನಿರ್ಮಿತ ಉಪಗ್ರಹ?

ನಿರೂಪಕ :

ತ್ರಿಲೋಕ ಸಂಚಾರಿ ನಾರದರ ಅತಿ ರಂಜಿತ ಕತೆಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಅದೆಷ್ಟು
ದೂರ ಸಾಗಿ ಬಂದಂತಾಯ್ತು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಪ್ರವಾಹ!

[Beep Beep Beep]

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕ]

ಅಗೋ!

ವಿಶ್ವಮಾನವ :

ಸೃಷ್ಟಿಯ ನೋಟ ಇಲ್ಲಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸುಂದರ! ಅದೊಂದು ತತ್ತಿಯ ಹಾಗೆ,
ನೀಲವರ್ಣದ ಪುಟ್ಟ ಚಿಂಡಿನ ಹಾಗೆ, ನನಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸುತ್ತಲೂ

ಅಹ್ವಾನ

ಶುಭ್ರವಾಗಿ ಮಿನುಗುತ್ತಿರುವ ಅಸಂಖ್ಯ ತಾರೆಗಳು! ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಅತಿ ವೇಗದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತ, ಎಂಬತ್ತೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಗೆ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಬರಬಲ್ಲೆ.

[Fade out]

ನಿರೂಪಕ :

‘ಎಂಬತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚ ಪರ್ಯಟನ’ ಎಂಬ ಹಳೆಯ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕಾದಂಬರಿ ಸುರಸ ಕೃತಿ. ಆದರೆ, ಎಂಬತ್ತೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಎನ್ನುವ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ, ಊಹೆಗೂ ನಿಲುವುಕದ ಮಹತ್ಸಾಧನೆ.

ವಿಶ್ವಮಾನವ :

[Beep Beep]

ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆಯ ವಲಯದಿಂದ ಹೊರಗಿರುವ ನಾನು, ಇಲ್ಲಿ ಹೂವಿನಷ್ಟು ಹಗುರ.

[Fade out]

ನಿರೂಪಕ :

ಆ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮುಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಸಾವಿಲ್ಲ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ದೇವತೆಗಳು ಅಮರರು !

ನಿರೂಪಕ :

ನಮಗಾದರೋ ದಿನಕ್ಕೊಂದೇ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ, ಒಂದೇ ಸೂರ್ಯೋದಯ. ಆತ ಅಲ್ಲಿಂದ, ಒಂದು ದಿವಸದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಾರೆ, ಅನೇಕ ಕಡೆ, ಸೂರ್ಯ ಉದಿಸುವುದನ್ನೂ ಮುಳುಗುವುದನ್ನೂ ಕಾಣುವ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಮನುಷ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಮಷ್ಟಿ ಭಾವದಿಂದಲೂ ಸಮಗ್ರ ನೋಟ ದಿಂದಲೂ ಅರಿಯಬಲ್ಲ ಸಮರ್ಥ.

ಅಹ್ವಾನ

ನಿರೂಪಕ :

ನಾವಾದರೋ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಮುಗಿಲಿನ ಚಿತ್ರಶಾಲೆಯನ್ನು ನೋಡುವ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು. ಆತ ಮೇಘಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೇಲಿದ್ದು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ದಿಟ್ಟಿಸುವ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಯೋಚನೆಗೊಳಗಾಗಿ, ನಿಧಾನವಾಗಿ]

ಅಲ್ಲಿಂದ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಸುಲಭವಿದ್ದೀತು ! ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಮರ್ಪಕವಾದೀತು ! [ಒಮ್ಮೆಲೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಆಕಾಶದತ್ತ ಮುಖವಾಡಿ] ಅಪ್ಪಾ, ಅಪ್ಪಾ, ವಿಶ್ವಮಾನವ !

ವಿಶ್ವಮಾನವ :

[Beep Beep]

ಯಾರು ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ನಾನು ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ. ಒಬ್ಬ ಬಡ ಭಾರತೀಯ.

ನಿರೂಪಕ :

ಬಡ ಭಾರತೀಯ ! ಯುಗಯುಗಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಲಕ್ಷಣ ಈ ವಿನಯಶೀಲತೆ.

ವಿಶ್ವಮಾನವ :

ಮಹಾನ್ ರಾಷ್ಟ್ರವೊಂದರ ಪ್ರಜೆ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಭಾವೋದ್ವೇಗದಿಂದೆ]

ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ನೀನು ಬಲ್ಲೆ !

ವಿಶ್ವಮಾನವ :

ಹಲವು ಹೆಸರುಗಳ ನಾಡು : ಜಂಬೂದ್ವೀಪ, ಆರ್ಯಾವರ್ತ, ಭರತವರ್ಷ, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ, ಇಂಡಿಯಾ. ಗತವೈಭವಗಳ ಭಾರತವನ್ನು ಯಾರು ತಾನೇ ಅರಿಯರು ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ವ್ಯಥೆಯಿಂದ]

ಗತಕಾಲದ ತಥ್ಯ ಮಿಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ನಾನು ಬಳಲಿದ್ದೇನೆ. [ಅಸಹನೆ ತೋರುತ್ತ] ಇವತ್ತಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಏನು? ನಾಳೆಯ ಗತಿ ಏನು? ಎಂಬ ಶಂಕೆ-ಸಂದೇಹಗಳಿಂದ ಬಾಧಿತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ದೇಶದ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನಿಷ್ಟು ಚಿತ್ರಿಸಿ ಮಹಾನುಭಾವ. ಅದರ ರೂಪವನ್ನಿಷ್ಟು ಬಣ್ಣಿಸಿ.

ವಿಶ್ವಮಾನವ :

ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ ಮೇಲೆಯೇ ನನ್ನ ವಿಹಾರ. ನೀಲಿ ನೀರಿನಿಂದಲೂ ಬಿಳಿಯ ಪರ್ವತಾವಳಿಯಿಂದಲೂ ಆವೃತವಾಗಿರುವ ಈ ಭೂಭಾಗ ಎಷ್ಟು ಮನೋಹರ !

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಒಲ್ಲೆ, ಕೇಳಲಾರೆ ! ಕವಿ ಕಲ್ಪನೆಯ ಚಾತುರ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು ! ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿ ಏನೂಂತ ಒಣ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳು.

ವಿಶ್ವಮಾನವ :

ಮರಳು ಭೂಮಿಯಲ್ಲೂ ನಂದನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಲ್ಲ ಕುಶಲರನ್ನು ಕುರಿತು ಒಣ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲೆ ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ನನಗೆ ಕಟುಸತ್ಯ ಬೇಕು.

ವಿಶ್ವಮಾನವ :

ನಾನು ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತವನ್ನು. ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾದದ್ದು ನರ್ವಿವಾದದ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ.

Jawaharlal Nehru :

[ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಕೆಯಿಂದ]

“At the stroke of the mid-night hour, when the world sleeps India will awake to life and

ಆಹ್ವಾನ

freedom. A moment comes which comes but rarely in history, when we step out from the old to the new, when an age ends and when the soul of a nation, long suppressed finds utterance. It is fitting that at this solemn moment we take a pledge of dedication to the service of India and her people and to the still larger cause of humanity."

[After a pause]

"That future is not one of ease or resting, but of incessant striving, so that we might fulfil the pledges we have so often taken and the one we shall take to-day. The service of India means the service of the millions who suffer. It means the ending of poverty and ignorance and disease and inequality of opportunity."

ನಿರೂಪಣೆ :

೧೯೪೭ ರ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೪ ರ ರಾತ್ರಿ ನಡುವಿರುಳು ಸಮಾಪಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಂತೆ, ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭಾಭವನದಲ್ಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರನಾಯಕ ಜವಾಹರಲಾಲ ನೆಹರೂ ಆಡಿದ ನುಡಿ ಇದು :

"ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಘಂಟೆಬಾರಿಸುತ್ತಲೇ, ಜಗತ್ತು ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಭಾರತವು ಎಚ್ಚತ್ತು ಜೀವ ತಳೆಯುವುದು, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗುವುದು. ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಎಂದಾದರೊಮ್ಮೆ ಬರುವ ಮಹತ್ವದ ಘಳಿಗೆಯೊಂದುಂಟು. ಅಂತಹ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಳತಿನಿಂದ ಹೊಸತಿಗೆ ನಾವು ಸದಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ಯುಗ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ

ಆಹ್ವಾನ

ಅದುಮಿ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರವೊಂದರ ಆತ್ಮ ನುಡಿಯತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಈ ಗಂಭೀರ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಭಾರತದ ಹಾಗೂ ಆಕೆಯ ಜನತೆಯ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಯೂ ಇನ್ನೂ ಹಿರಿದಾದ ಮಾನವಕೋಟಿಯ ಒಳ್ಳೆತಿಗಾಗಿಯೂ ಸಮರ್ಪಣ ಭಾವದಿಂದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ನ್ಯಾಯೋಚಿತವಾಗಿದೆ.”

[ಕ್ಷಣ ತಡೆದು]

“ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವುದು ಸುಖಜೀವನದ ಅಥವಾ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ಭವಿಷ್ಯ ತ್ತಲ್ಲ. ಅದು ನಾವೆಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗಳೂ ಈ ದಿನ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿರುವ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯೂ ಈಡೇರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ನಾವು ನಡಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಅವ್ಯಾಹತ ಹೋರಾಟದ ಭವಿಷ್ಯತ್ತು. ಭಾರತದ ಸೇವೆ ಎಂದರೆ, ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಿರುವ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಜನರ ಸೇವೆ ಎಂದರ್ಥ ; ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಅಜ್ಞಾನ, ರೋಗರುಜಿನ, ಅವಕಾಶಗಳ ಅಸಮಾನತೆ- ಇವುಗಳ ನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವುದು ಎಂದರ್ಥ.”

ವಿಶ್ವಮಾನವ :

ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳ ಅನೇಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಜನರೆ ಲ್ಲರ ಸಾಮೂಹಿಕ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿದೆ.

ನಿರೂಪಣೆ :

ವಿಶ್ವಮಾನವನ ಈ ವರದಿ, ಭಾರತಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರೇಷಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ವರದಿಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಲ್ಲ.

ಪುರುಷ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ :

ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೇ ತಳಹದಿ. ಆ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಉಕ್ಕು ಮುಖ್ಯ. ಭಿಲಾಯಿ, ರೂಠ್‌ಕೆಲಾ, ದುರ್ಗಾಪುರಗಳ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರ ಖಾನೆಗಳು ಹೊಸ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅಡಿಪಾಯವಾಗಿವೆ.

ಸ್ತ್ರೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ :

ಮದರಾಸಿನ ಸಮಾಜದ ಗಾಂಧೀಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಶಿಶು ಸಂಗೋಪನ ಮತ್ತಿತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಜನ ಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿ ಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಹ್ವಾನ

ನಿರೂಪಣೆ :

ಮೂಲಭೂತ ಘನ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳ ಜತೆಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ.

ಪುರುಷ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ :

ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಅಖಂಡ ರೈಲುಡಬ್ಬಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಇಂಟಿಗ್ರಲ್ ಕೋಚ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ, ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಗುರಿಯನ್ನು ಮೂರೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಹಿರಿಮೆಯಿದೆ.

ಸ್ತ್ರೀಕೆಂಠ :

ಯಾಕಯ್ಯ ಇಷ್ಟೊಂದು ನೀರು ಹಾಕ್ತೀಯಾ ಹಾಲಿಗೆ ? ದಿನಾ ಇದೇ ಗೋಳು. ಸಾಕವ್ವಾ, ಸಾಕು !

ಸ್ತ್ರೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ :

ಮುಂಬಯಿಯ ಆರೇ ಮಿಲ್ಕ್ ಕಾಲನಿ, ಇಡೀ ನಗರದ ಅರ್ಧ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಸಾಲುವಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಿದೆ.

ಪುರುಷ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ :

ಚಿತ್ತರಂಜನ ಕಾರಖಾನೆಯ ರೈಲು ಎಂಜಿನ್‌ಗಳು, ಯಾವದೇಶವಾದರೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂಥವಾಗಿವೆ.

ಸ್ತ್ರೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ :

ಮುಂಬಯಿಯ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಪುಣೆಯ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಪಿಂಪ್ರಿಯ ಪೆನಿಸಿಲಿನ್ ಕಾರಖಾನೆ— ಇವೆಲ್ಲಾ, ಸರಿಯಾದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗಿರುವ ದೃಢ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು.

ಪುರುಷ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ :

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ ವಿಮಾನ ಕಾರಖಾನೆ, ಸೂಪರ್‌ಸಾನಿಕ್— ಧ್ವನಿವೇಗದ—ವಿಮಾನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ.

ನಿರೂಪಣೆ :

ರಾಷ್ಟ್ರರಕ್ಷಣೆಯ ನಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಈ ಆಕಾಶಹರಿಣಿಯೊಂದು ಹೆಗ್ಗುರುತು.

ಸ್ತ್ರೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ :

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್, ಸೂಕ್ತ ತಮ ವಿದ್ಯುತ್ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಸ್ತ್ರೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ :

ಮೆಷಿನ್‌ಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮನೀಡುವ ತಾಯಿಮೆಷಿನ್‌ಗಳು, ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಮೆಷಿನ್ ಟೂಲ್ಸ್ ಕಾರಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿವೆ.

ನಿರೂಪಣೆ :

ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸಾಯವೇ ಜೀವನಾಡಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ, ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ. ಜತೆಯಲ್ಲೇ, ಆ ನಾಡಿಯ ಬಡಿತದ ಬಗೆಗೂ ತೀವ್ರ ಗಮನ.

ಸ್ತ್ರೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ :

ಸಿಂಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರದ ಕಾರಖಾನೆ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಬಳಿಯ ಹಿಮಾಯತ್ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳನ್ನು ಆವರಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಪುರುಷ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ :

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ, ಜಲಮಾರ್ಗಗಳ, ನೌಕಾತಾಣಗಳ ರಚನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಣಗಿದ ನೆಲಕ್ಕೆ, ಬಂಜರು ಭೂಮಿಗೆ, ನೀರುಣಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳು ಕರಗತವಾಗಿವೆ. ಎಂತಹ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು! ವಾಯವ್ಯದ ಭಾಕ್ರಾನಗಲ್, ಈಶಾನ್ಯದ ಹಿರಾಕುಡ್, ದಕ್ಷಿಣದ ತುಂಗಭದ್ರಾ, ಪಶ್ಚಿಮದ ಕೊಯಿನಾ-ಶರಾವತಿ....

ನಿರೂಪಣೆ :

ನೀರಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ವಿದ್ಯುದುತ್ಪಾದನೆಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಟಿದೆ.

ಸ್ತ್ರೀ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ :

ಮನೆ-ಮನೆಗೂ ಬೆಳಕು.

ಅಹ್ವಾನ

ಪುರುಷ ಸತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ :

ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಅಶ್ವಶಕ್ತಿ.

ನಿರೂಪಕ :

ಮುಂಬಯಿಯ ಬಳಿ ಪಶ್ಚಿಮದ ಕಡಲು ನಿತ್ಯವೂ ನೀರು ಹನಿಸುವ ಎಲಿ ಫೆಂಟಾ ನಡುಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿನ ಶಿಲ್ಪಕೃತಿಯಾದ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ, ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಚೇತನದ ಪ್ರತೀಕ.

ಪುರುಷ ಸತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ :

ಆ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗೆದುರುಬದುರಾಗಿ ಟ್ರಾಂಬೆಯಲ್ಲಿದೆ, ಅಗ್ಗದ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಮಾತೃಕೆಯಾದ ಅಣು ರಿಯಾಕ್ಟರ್-ಅಪ್ಸರಾ.

ಸ್ತ್ರೀ ಸತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ :

[ಅಭಿಮಾನದಿಂದ]

ಅಪ್ಸರಾ !

[ಕ್ಷಣಮಾನ]

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಅಸಹನೆಯಿಂದ, ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ]

ಅಪ್ಸರಾ—ಹುಂ ! [ಸಂಕಟಪಡುತ್ತ] ನೂರು ಬಾರಿ ಕೇಳಿರುವ ಈ ನಾನೂ ವಳಿಯೇ ಏನು ವಿಶ್ವಮಾನವನೂ ನೀಡುವ ಕ್ಯಾಟಲಾಗು ? ಇದೇ ಏನು ಭಾರತದ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ? ಇಷ್ಟೇನೆ ಮಿಸುನಿ ಜಿಂಕೆಯಾಗಿ ಈ ವರೆಗೂ ನನ್ನನ್ನು ಪುಸಲಾಯಿಸಿದ ಸತ್ಯ ?

ವಿಶ್ವಮಾನವ :

[Beep Beep Beep]

ಭಾರತ ವಿಹಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಂಡದ್ದನ್ನು ಕಂಡಂತೆ ನುಡಿದೆ. ಆದರೆ, ಇದು ಸತ್ಯದ ಒಂದು ಮೈ ಮಾತ್ರ.

[Fade out]

ಅಹ್ವಾನ

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ತವಕಗೊಳ್ಳುತ್ತ]

ಹೌದೆ ? ಯಾವುದು ಇನ್ನೊಂದು ವೈ ? ಸತ್ಯವ ಆ ವೈ ಯಾವುದು ?

ವಿಶ್ವಮಾನವ :

ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತವು ಜಾತ್ಯತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರ ; ಆದರೆ....

[Fade out]

ನಿರೂಪಕ :

ಆದರೆ ! ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆಗೂ ಕೆನ್ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಮುಂಚಾಚಿ, ನೀಳ ಕೈಗಳ ಕ್ರೂರ ನಖಗಳಿಂದ ತಿವಿಯಬರುವ ಜಾತೀಯ ಪೆಡಂಭೂತದ ದರ್ಶನ !

ಸ್ತ್ರೀ ಕಂಠ :

ಯಾವ ಜನ ನೀವು ?.... ನಾನು ಏನೋ ಅಂದೊಂದಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲೇ ಇರಿ !—
ಇದು ಅಡುಗೆಮನೆ—ದೆ ವರಮನೆ.

* * * * *

ಪುರುಷ ಕಂಠ :

ಸ್ವಾಮಿ, ಇಲ್ಲೇನಾದರೂ ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆಗಿದೆಯೇ ?

ಮನೆ ಮಾಲಿಕ :

ನೀವು ಯಾವ ಮತಸ್ಥರು ? ಅದನ್ನಿಷ್ಟು ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಿರಿ ಅಂದರೆ.....

* * * * *

ಬಾಯಾರಿದವನು :

ಕುಡಿಯಾಕೇಟು ನೀರು ಹನಿಸೆವ್ವಾ ತಂಗಿ.....

ಹುಡುಗಿ :

ಕೊಡ್ಡಿ ನೀ, ಒಳಗ್ವಾ. [ಒಳಗಿರುವ ತಾಯಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ]
ಯಾವನೋ ಕುಡಿಯೋಕೆ ನೀರು ಕೇಳಿದಾನಮ್ಮ.

ಆಹ್ವಾನ

ತಾಯಿ :

[ಒಳಗಿನಿಂದ]

ಇದೇನು ಅರವಟ್ಟಿಗೆಮನೆ ಕೆಟ್ಟೋ ಯ್ಯೇ! [ಗೊಣಗುತ್ತ] ಯಾವ ಜಾತೀನೋ
ಏನೋ.....[ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ] ತಂಬಿಗೇಲಿ ಕೊಡ್ಬೇಡ. ಮೇಲಿಂದ ಅಂಗೈಗೆ
ಸುರಿ.

* * * * *

ಶಾಸ್ತ್ರಿ :

ನೋಡಿದಿರಾ ಇವನ ಸೊಕ್ಕು! ಬಾವಿ ಮುಟ್ಟ ಅಂದೆ! ಹಿಡೀರಿ! ಕಟ್ಟಾಕಿ!
ಸುಲೀರಿ ಚಕ್ಕಳ!

* * * * *

ಒಬ್ಬ :

ಕಲಿಗಾಲ! ಕಲಿಗಾಲ! ಪರಜಾತಿಯವನನ್ನು ಕಟ್ಟೊಂಡು ಆ ಹುಡುಗಿ
ಓಡ್ತೊದ್ದು!

ಇನ್ನೊಬ್ಬ :

What a calamity !

* * * * *

ರಾಜಕಾರಣಿ :

ನನ್ನ ಕೋಮಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ! ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಶಾಲೆ
ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾವಂತರಿಗೆ ಸರಕಾರೀ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ,
ನನ್ನಂಥವರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಾನ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ,
ಆಮರಣ ಉಪವಾಸ ಮುಷ್ಕರ ನಾನು ಹೂಡೋದೇ ನಿಶ್ಚಯ!

ನಿರೂಪಕ :

ಜಾತೀಯವಾದದ್ದು ಬಟ್ಟೆಬಯಲಿನ ಕುತ್ತಿತ ಆಟ. ಮತೀಯ ಘಟಿಸರ್ವ
ವಾದರೋ ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿ. ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಭಜನೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಲಕ್ಷ

ಅಹ್ವಾನ

ಜನರ ಪ್ರಾಣಾಹುತಿ ಪಡೆದರೂ, ಅದಕ್ಕಿನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಆಗೊಮ್ಮೆ
ಈಗೊಮ್ಮೆ ಹೆಡೆ-ಎತ್ತಿ ಫೂತ್ಕರಿಸುವ ಆಸೆ. ರಕ್ತಸೇಚನದ ರಂಗಪಂಚಮಿ
ಗಾಗಿಯೇ ಸದಾಕಾಲವೂ ಇಂಥ ಜನರ ಸಿದ್ಧತೆ.

[ಕ್ಷಣಮೌನ]

ಒಬ್ಬಳು :

[ಹಾಡುತ್ತ]

ತಾರಕ್ಕು ಬಿಂದಿಗೆ ನೀರಿಗೆ ಹೋಗೋಣ
ತಾರೇ ಬಿಂದಿಗೆಯಾ....ತಾರೇ ಬಿಂದಿಗೆಯಾ....

[ಕೊಡವನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಕುಕ್ಕಿ ಅರಚುತ್ತ]

ಯಾರೇ ಇಲ್ಲಿ ಬಕೀಟು ಇಟ್ಟರೋದು ? ತೆಗೀರಿ ಇದನ್ನು !

ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು :

ಯಾಕೆ ? ನಾ ಇಟ್ಟೇನಿ. ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿ. ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇನು ನಿನಗೆ ?

ಮೊದಲನೆಯವಳು :

ನಲ್ಲಿ ಇರೋದು ನಮ್ಮನೇ ಹತ್ತ. ನಾನು ಮೊದಲು ಹಿಡ್ಡೋಬೇಕು.

ಎರಡನೆಯವಳು :

ಬಾಲ್ಡಿ ಮುಟ್ಟಿದರ ಹುಷಾರ್ ! ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ಕಿತ್ತು ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟೇನು !

[ಡರಡರನೆ ಬಾಲ್ಡಿಯನ್ನೆಳೆದು ಉರುಳಿಸಿದ ಸಪ್ಪಳ] ಬಾಲ್ಡಿ ಮುಟ್ಟಿದಿಯಾ ?

[ಗುಡ್ಡು] ನಿನ್ನ ಮನಿ ಹಾಳಾಗ !

ಮೊದಲನೆಯವಳು :

ಅಕ್ಕಾ ! ಅಯ್ಯೋ ! ಅಯ್ಯೋ !

[ಗುಸುಗುಸು. ನಲ್ಲಿಯ ಹತ್ತಿರ ಗಡ್ಡಲ.]

ಎರಡನೆಯವಳು :

ನೋಡಿ-ನನ್ನ ಕೊಲ್ಲಾಕ ತನ್ನ ಮಂದಿನ ಕರೀತಾಳ ! ಅತ್ತಿ ! ವೈನೇ !
ಎಲ್ಲಾರು ಬರ್ರೀ....

[Fade out]

[ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವ ನೀರು]

ನಿರೂಪಕ :

ಕೊಡ ಬಾಲ್ಡಿಗಳ ಜಗಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ಸುರಿದುಹೋಯ್ತು. 'ಹೆಂಗಸರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ' ಅಂತೀರೇನು? ಅವರನ್ನು ನಾಚಿಸಬಲ್ಲರು, ಗಂಡಸರು!

[ಕೆಳಗಿನ ಮಾತುಗಳು ಅಧಿಕಾರವಾಣಿಯಲ್ಲಿ]

ಒಬ್ಬ :

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹರಿಯೋ ಈ ನದಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟೋದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ! ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿ!

ಇನ್ನೊಬ್ಬ :

ಈ ಜಲಾಶಯದ ನೀರಿನ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಲು ನಮಗೆ ಸಿಗಬೇಕು!

ಮತ್ತೊಬ್ಬ :

ನಮಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ನೀರಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಹೂಡೋದಕ್ಕೂ ನಾವು ಸಿದ್ಧ!

ನಿರೂಪಕ :

ಧೀರರು! ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಲ್ಲದೇ ಹೋದಾಗ ನೀರಿಗೋಸ್ಕರ ವಾದರೂ ಹೋರಾಟ ಬೇಡವೇ? ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಬಡಗಿ ಅದನ್ನೇನೋ ಮಾಡಿದನಲ್ಲ—ಹಾಗೆ!.... ಜಾತಿ ಮುಖ್ಯ. ಅದಾದಮೇಲೆ ಮತ. ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶ.ನೊದಲು, ಹಿತ್ತಲಗೋಡೆಯೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ. ಬಳಿಕ, ನಮ್ಮ ಮನೆ ಇದ್ದ ರಸ್ತೆಯ ಮುಖಂಡತ್ವ. ಅದಾದಮೇಲೆ, ಮೊಹಲ್ಲಾದ ಧುರೀಣತ್ವ! ಇಂಥ ಸಣ್ಣ ಮನಸ್ಸಿಗೆ, ಗಾದೆಯೂ ಒಂದು ಊರು ಗೋಲು : ಜಗಲಿ ಹಾರದವ ಗಗನ ಹಾರಿಯಾನೆ? ಮಲೆನಾಡಿನವರು ನಾವು ; ನಾವು ಬಯಲುಸೀಮೆಯವರು ; ನಮ್ಮದು ಕಣಿವೆ ಪ್ರದೇಶ; ಕಡಲುತೀರ ನಮ್ಮದು. ಅದಾದ ಬಳಿಕ, ದಕ್ಷಿಣದವರು—ಉತ್ತರದವರು!

ದಕ್ಷಿಣದವನು :

ಉತ್ತರದವರು ಅಹಂಕಾರಿಗಳು, ಸೋಮಾರಿಗಳು. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನವೆಂದರೆ ತಾವೇ ಅಂತ ತಿಳಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಬೇಕು ಅವರಿಗೆ!

ಉತ್ತರದವನು :

ದಕ್ಷಿಣದವರು ತುಚ್ಛ ಜನ! ರಾಜಧಾಸಿಗೆ ಬಂದು ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ
ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ! ಆಶ್ರಯ ಕೊಡಬಾರದು ಅವರಿಗೆ !

ನಿರೂಪಣೆ :

ಕಲಕು ನೀರಿನ ಈ ಮಹಾಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು
ಪ್ರವಾಹವುಂಟು. ಮೇರೆಮೀರಿದ ಭಾಷಾ ವ್ಯಾಮೋಹ, ಅಥವಾ, ಇತಿ
ಹಾಸಜ್ಞ ಟಾಯ್‌ನಾನ್‌ಬೀ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, 'ಭಾಷಾವಾರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ'.
ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ, ಪ್ರಾಗತಿಕ ಉದ್ದೇಶ ಉಳ್ಳುದಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟುಕುರುಡು.
ಒಂದು ಗೆರೆಯಾಚೆಗಿನ ಈಚೆಗಿನ ಚೂರು ಪಾರು ನಮ್ಮದೇ ನೆಲಕ್ಕಾಗಿ
ಎಂತಹ ಆಕ್ರೋಶ ! ತೂಕತಪ್ಪಿದ ನುಡಿ. ತಾಳತಪ್ಪಿದ ನಡತೆ. ಸಿಟ್ಟಿನ
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯ ಜುಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಕಳೆದುಹೋದ ಸೂಜಿಗಾಗಿ ಕಗ್ಗತ್ತ
ಲಲ್ಲಿ ಪರದಾಟ, ಕಾದಾಟ. ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಾಂತಗಳ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸೇರಿದ ಕಡೆ,
ಪರಸ್ಪರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಮೂವಲಿಕೆಯೇ ದಿನನಿತ್ಯದ ಕ್ರೂರ ವಿಸೋದ.
ದೇಶವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿದ ಕತ್ತಿ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿ ಮೊಂಡಾಗಿಲ್ಲ. ಮ್ಯೂಸಿಯ
ಮಿನ ಕೌತುಕದ ವಸ್ತುಗಳ ನಡುವೆ ಅದಕ್ಕಿನ್ನೂ ಸ್ಥಾನ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಆ
ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೂ ಮಸೆಯಬೇಕು, ಇನ್ನೂ ಬಳಸಬೇಕು-ಎನ್ನುವ ಆಸೆ
ಕೆಲವರಿಗೆ.

ಪುರುಷ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿ :

ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ಹಿಂದೆ ದೇಶದೊಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಗಲಭೆಗಳಾದು
ವಷ್ಟೆ? ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ವಿಷಯವಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಲು ನನ್ನ ಪತ್ರಿಕೆ
ನನ್ನನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. [ಹೃದಯವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ] ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡು
ಕೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ನಾನು ಅಧೀರನಾಗಿ ಹೋದೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ
ಮೇಲಾದ ಅಘಾತದಿಂದ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದಾದೆ. ನಡೆದುದರೆ ನೂರ
ರಲ್ಲೊಂದು ಪಾಲು ವರದಿಮಾಡಿದರೂ ಆ ಬರೆವಣಿಗೆ ಓದಲು ಅರ್ಹವಾಗ
ದೆನಿಸಿತು. ಯಾರದೋ ಜಗಳ-ಸತ್ತವರು ಯಾರೋ! ಸಾವಿನ ರೀತಿಯಾ
ದರೂ ಎಷ್ಟು ಹೃದಯವಿದ್ರಾವಕ ! ಎಷ್ಟು ಹೇಯ ! ಅವರಿಗೆ ನಾನೊಬ್ಬ

ಆಹ್ವಾನ

ನಾಗರಿಕ ಜನಾಂಗದ ಸದಸ್ಯ-ಎಂಬ ಆತ್ಮ ವಂಚನೆಗೆ ನಾನು ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಆದರೆ, ಆ ಭ್ರಮೆ ನಿರಸನಹೊಂದಿ, ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಭಿಕಾರಿಯಂತೆ ನಾನು ಊರಿಗೆ ಮರಳಿದೆ.

[ಕ್ಷಣ ಮಾನ]

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಮೊದಲು ಮೆಲ್ಲನೆ-ಬಳಿಕ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ-ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತ, ನಡುನಡುವೆ ನಗುತ್ತ]

ಅಯ್ಯೋ! ಸಾಲದೆ? ಸಾಲದೆ ಇಷ್ಟು? [ಗೊಗ್ಗರ ಗಂಟಲಲ್ಲಿ, ಮೇಲೊಗವಾಗಿ] ಅಪ್ಪಾ! ವಿಶ್ವಮಾನವ! ಕಂಡದ್ದನ್ನು ಕಂಡಹಾಗೆ ನುಡಿದೆಯಲ್ಲೋ! ನಿಜವಾದ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ ನೀನೇ ಕಣವ್ವ! ಆಯಿತೇನಯ್ಯ ಚಿತ್ರ ಬರೆದದ್ದು? ಮುಗಿಯಿತೇನಣ್ಣ ನಿನ್ನ ಭಾರತ ವಿಹಾರ?

ವಿಶ್ವಮಾನವ :

[Beep Beep Beep ಬೇಸರದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ]

ಮುಗಿಯಿತು. ಭಾರತ ಚಿತ್ರದ ಒಂದು ಮೈಯನ್ನು ಕಂಡು ಉಲ್ಲಾಸಗೊಂಡಿದ್ದೆ. ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ಮೈನೋಡಿ ಬಳಲಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಬೇಕು.....ನಾನು ನಿದ್ರಿಸಬೇಕು....

[Beep Beep Beep ; Fade out]

ವಿಶ್ವವಾಣಿ ನಿಲಯದ ಪ್ರಸಾರಕ :

ಇದು ವಿಶ್ವವಾಣಿ. ಗಗನಯಾತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವಮಾನವನ ಬಾಹ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷ ಉಡ್ಡಾಣದ ವೀಕ್ಷಕ ವರದಿಯನ್ನು ಈವರೆಗೂ ನಿವೃತ್ತ ಕೇಳಿದಿರಿ. ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ವಿಹಾರದ ಬಳಿಕ ಆಯಾಸಗೊಂಡ ವಿಶ್ವಮಾನವ, ಈಗ ಅಂತರಿಕ್ಷ ನೌಕೆಯೊಳಗೆ ನಿದ್ರೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಆತ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ನಮಗಿನ್ನು ವಿರಾಮ. ವಿಶ್ವವಾಣಿಯ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಸಾರ ಕಾರ್ಯ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು. ಇದು ವಿಶ್ವವಾಣಿ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಸಂಕಟ-ಅಕ್ರೋಶ]

ಮು-ಕ್ತಾ-ಯು ! ಹಳೆಯ ಯುಗ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡು ಹೊಸತಿಗೆ ನಾವು ಕಾಲಿರಿಸಿದ್ದೆವಲ್ಲ ! ಹಳೆಯ ಯುಗ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡು ಹೊಸತಿಗೆ ನಾವು ಕಾಲಿರಿಸಿದ್ದೆವಲ್ಲ ? ಇದೇ ಏನು ಆ ಹೊಸ ಯುಗ ? ಈ ಆರೆಬೆಂದ ಬಿರುಕು ಬಿಟ್ಟು ಪುಡಿ ಇಟ್ಟಿಂಗಿಗಳಿಂದಲೇ ಕಟ್ಟಬೇಕೆ ನವಭಾರತದ ಸೌಧವನ್ನು ?

ನಿರೂಪಕ :

ಹಗಲು ಸೊಗಸಾಗಿತ್ತು. ಇರುಳು ಭಯಾನಕ. ಹಾಗಾದರೆ, ಸುಸ್ವಪ್ನಗಳ ಸುಖನಿದ್ದೆ ಎಂದೂ ಇಲ್ಲವೆ ನಮಗೆ ? ನಾಗರಿಕತೆಯ ಬಾಹ್ಯಾಡಂಬರದೊಳಗೆ ಕಾಡುಮನುಷ್ಯನನ್ನೇ ನಾವು ಕಂಡೆವಲ್ಲ !

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಐದುನೂರು ವರುಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆಯೇ ತಪ್ಪು ಪೃಥ್ವಿಗೆ ಕರುಣೆಯ ಜಲ ಸೇಚನ ಮಾಡಿದ ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧನನ್ನು ಲೋಕಕ್ಕೆ ನಾವು ಕೊಟ್ಟೆವು. ಅಂತಹ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಲ್ಪತನ-ಕ್ಷುದ್ರ ವೃತ್ತಿ ? ಇದೆಂಥ ದುರ್ಗತಿ !

ನಿರೂಪಕ :

ಹಾಯಿದೋಣಿಯಲ್ಲ ; ಉಗಿ ಹಡವಗಲ್ಲ ; ಎಂಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡನ್ನು ತಲಪುವ ವಿಮಾನವಲ್ಲ. ಎಂಟೇ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ ಸೇರುವ ಜೆಟ್ ವಿಮಾನವನ್ನು ನಾವು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಧ್ವನಿವೇಗದ ವಿಮಾನವನ್ನೂ ನಾವು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಾದರೋ ಬಾಹ್ಯಾಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುವ ಗಗನಯಾತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಗಳಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಮಾನವ ಹೋಗುವ ದಿನ ದೂರವಿಲ್ಲ. ಬೇಗನೆ ಚಂದ್ರಗ್ರಹಯಾನವೂ ನಿಶ್ಚಿತ. ಹೀಗೆ ವಿಜ್ಞಾನವೂ ವಿಶೇಷ ಯಂತ್ರಜ್ಞಾನವೂ ಊಹಾತೀತವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಈಗಿನ ಅಣು ಯುಗದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುವ ಛಿದ್ರಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಸ್ಥಾನ ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ]

ಎಲಿಫೆಂಟಾ ಗವಿಯ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಂಬೆಯ ಅಪ್ಸರಾ....

ನಿರೂಪಕ :

ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ, ಇನ್ನೊಂದು ಆಧುನಿಕ. ಇವೆರಡರ ಹಿಂದೆಯೂ ಅದಮ್ಯವಾದ ಭಾರತೀಯ ಚೇತನವೇ ತುಂಬಿದೆ. ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಇಂದಿಗೆ ನಡೆದು ಬಂದಿರುವ ನಾವು, ಈಗಿನ ಕಾಲ್ಪೊಡಕುಗಳೆದುರು ಅಸಹಾಯರಾಗಬೇಕೆ? ಕಳೆದ ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯೆಹೂದಿಯರು ಭೌಗೋಳಿಕ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಕಂಡವರಲ್ಲ. ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಐಕ್ಯವನ್ನೂ ಕಂಡವರಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಐಕ್ಯವೂ ಅವರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಗಳೂ ಹಲವು. ಅವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಪ್ರಜೆಗಳು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಐಕ್ಯವೂ ಅವರನ್ನು ಬೆಸೆದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಯೆಹೂದಿಯರಲ್ಲಿ ಭಾವೈಕ್ಯವುಂಟು. ಸ್ವಿಸ್ಸರೂ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡುವ ಜನ. ಒಂದೇ ಬುಡಕಟ್ಟಿನವರೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸ್ವಿಟ್ಜರ್ಲೆಂಡಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೈಕ್ಯ ಅನಾದೃಶವಾದದ್ದು. ಐದಾರು ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರಾಂತಗಳ, ಐದು ಮುಖ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಹಾಗೂ ಹಲವಾರು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಯುಗೋಸ್ಲಾವಿಯಾ, ಈಗ ಒಂದು ದೇಶ. ಅರುವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಭಿನ್ನ ಜನಾಂಗಗಳಿದ್ದೂ ಒಂದಾಗಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರ-ರಷ್ಯಾ. ಕಳೆದ ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳಿಂದ ಜನ ವಲಸೆ ಬಂದು ನೆಲಸಿರುವ ರಾದರೂ ಅಮೆರಿಕ ಐಕ್ಯವುಳ್ಳ ರಾಷ್ಟ್ರ....ಆದರೆ ನಾವು ಮಾತ್ರ, ಭಾವೈಕ್ಯವನ್ನಿನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗದೇ ಇರುವ ಜನ. ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೀಗೆ? ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಹ್ಲಾ.... —ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ?

ನಿರೂಪಕ :

ಅಣುಯುಗದ ಅಪ್ಸರೆ ಕನಸಿನ ರಾಜ್ಯದೆಡೆಗೆ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಕೈ ಮಾಡಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ನಾಗಾಶೋಟದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸರಿಸಮ

ಆಹ್ವಾನ

ವಾಗಿ ನಾವು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಬೇಕು. ಆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಮಗಿದೆ ಎಂದು, ಇತ್ತೀಚಿನ ನಮ್ಮ ಬೃಹತ್ ಸಾಧನೆಗಳು ಸಾಕ್ಷ್ಯ ನುಡಿಯುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಿದ್ದೂ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪುರುಷನು ಮಂಕಾಗಿ ಮೈಮುಡುಡಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ. ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ? ಯಾಕೆ ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಹೌದು. ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ? ಯಾಕೆ ?

ಇತಿಹಾಸ ಕಲಿಸುವ ಪಾಠ

○ ನಿರೂಪಕ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು - ಅಂಕದ ಪರದೆಯ ಹೊರಗೆ - ನಿವೇದನೆಯ ಬಳಿಕ ಮರೆಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪುನಃ ಆತ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉಪ ಸಂಹಾರದ ಮಾತಿಗೆ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ.

ಇಲ್ಲಿ ರಂಗಸ್ಥಲವನ್ನು 'ಭಾರತ ಗಾಥಾ'ದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಇಬ್ಬಾಗಿಸಬೇಕು ಎಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಗಂಗಾಶರಣ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ. ಬಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಘಟನೆಗಳ ಚಿತ್ರಣ. ಚಿತ್ರತನಾಗುವ ಘಟನೆಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಮರಸ್ಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಎಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರೂಪಕದುದ್ದಕ್ಕೂ ಶುಭ್ರ ಬೆಳಕು. ಬಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಘಟನೆಗಳ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯ ಬೆಳಕು.

ನಿರೂಪಣೆ :

ಕಾಲಗಳು ಮೂರು. ಹಿಂದಿನದು, ಈಗಿನದು, ಮುಂದಿನದು. 'ನಿನ್ನೆ'ಯ ಗರ್ಭದಿಂದ 'ಇವತ್ತು' ಹುಟ್ಟು ಪಡೆದಿದೆ; 'ಇಂದಿ'ನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ 'ನಾಳೆ' ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಗತಕಾಲದ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ವರ್ತಮಾನಕಾಲ ಪ್ರಭಾವಿತ ವಾಗಿದೆ. ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲದ ರೂಪು ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಈಗಿನ ಸಂಭವಗಳೇ ಅಣಿ ಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಒಂದು ತಲೆಮಾರಿನವರು ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಹೊಣೆ ಗಾರರು. ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಯವರು ಹಳಬರ ಸಾಲಗಳಿಂದ ಬಾಧಿತರು; ಸಂಪಾದನೆಗಳಿಗೆ ಹಕ್ಕುದಾರರು. ಒಂದೇ ದಾರ, ಮೂರು ಕಾಲಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೋಡಿದೆ.

ಇತಿಹಾಸದ ಪರಿಧಿಯಿಂದ ಅದೆಷ್ಟೋ ಆಚೆಗಿನ 'ರಾಮಾಯಣ' 'ಮಹಾಭಾರತ'ಗಳು, ಶತಮಾನಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೂ ನಿತ್ಯ ನೂತನವಾಗಿ ಉಳಿದಿವೆ; ಪುರಾಣ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿರುವುದು, ದೈವತ್ವಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾದ ಮಾನವತ್ವದ ಕಲ್ಪನೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದು, ಸೀತಾರಾಮರ ಮಹೋನ್ನತ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ, ಸ್ತ್ರೀರತ್ನವಲ್ಲದ ಕೈಕೇಯಿ ಯನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುವೆವು. ಸೋದರರ ಕಲಹದಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಕಿಷ್ಕಿಂಧೆ ಯನ್ನು ನೋಡುವೆವು. ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರಾದರೂ ರಾವಣ ವಿಭೀಷಣರು ಎರಡು ಧ್ರುವಗಳು. ವ್ಯಾಸರ ಮಹಾಭಾರತವಂತೂ ವಿರಾಟರೂಪ ತಳೆದ ಗೃಹಕಲಹ. ಇಂದ್ರ ಪ್ರಸ್ಥ - ಹಸ್ತಿನಾಪುರಗಳೆಂಬ ಹೆಸರುಗಳು ಮರೆಯ ಬಹುದು. ಆದರೆ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರವೆಂಬ ಪದದ ನೆನಪು ಅಳಿಯುವುದುಂಟೆ ? ಆ ದಾಯಾದಿಗಳ ಕಾದಾಟದಿಂದ ಹಸುರು ನೆಲ ಮಸಣವಾಯಿತಲ್ಲ ?

ಕವಿಕುಂಚದ ವರ್ಣರಂಜಿತ ಸೃಷ್ಟಿ ಎನ್ನುವಿರೇನೋ! ಕಟ್ಟು ಕಥೆಯು ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆಬಿಟ್ಟು, ವಿಮರ್ಶೆಯ - ಪುರಾವೆಯ ಮೂಸೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಫುಟಗೊಂಡ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸೋಣ. ಇತಿಹಾಸ ಶಾಲಾ ಬಾಲಕರಾಗಿ ನೀವು ಉರು ಹೊಡೆದಿರುವ ಇಸವಿಗಳು, ಘಟನೆಗಳು. ಆದರೆ, ಅಸ್ವೇಷಕ ಬುದ್ಧಿಗಮ ಬರಿಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲ. ಅದರ ಪುಟಗಳಿಂದ ಮಹಾನ್

ಅಹ್ವಾನ

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೃಹತ್ ಬದುಕೊಂದು ಮೈತಳೆದು ಹೊರಬರುವುದನ್ನು ಇತಿಹಾಸದ
ಪ್ರೌಢ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಾಣಬಲ್ಲ, ಅದು ಕಲಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪಾಠವನ್ನು
ತಿಳಿಯಬಲ್ಲ.

* * * * *

ಕಾವೇರಿ :

[ಪ್ರೌಢಸರ ಕೊಠಡಿಯ ಕದವನ್ನು ಮೆಲ್ಲನೆ ತಟ್ಟುತ್ತ]

ಸರ್.....

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

[ತುಸು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕದ ತಟ್ಟಿ]

ಪ್ರೌಢಸರ್, ನಾವು ಒಳಗೆ ಬರಬಹುದೆ ?

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರೌಢಸರ್ :

yes, ಬನ್ನಿ.

[ನೂಕು ಮರೆಬಾಗಿಲು ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಮುಚ್ಚಿದ ಕೀರಲು ಸದ್ದು]

ಕಾವೇರಿ :

[ತುಸು ಅಳುಕುತ್ತ]

ಸರ್....ತನುಗೆ ಬಿಡುವಿದ್ದರೆ....

ಪ್ರೌಢಸರ್ :

ಕೂತ್ಕೊಳ್ಳಿ ಮಿಸ್ ಕಾವೇರಿ ; ಕೂತ್ಕೊಳ್ಳಿ ಮಿಸ್ಸರ್ ಗಂಗಾಶರಣ್.

[ಕೈ ಗಡಿಯಾರ ನೋಡಿ] ಇನ್ನರ್ಧ ಘಂಟೆ ಕಾಲ ನನಗೆ ಬಿಡುವಿದೆ.

ಕಾವೇರಿ :

[ರಾಗವೇಳೆಯುತ್ತ]

ಇವತ್ತು ತಮ್ಮ ತರಗತಿ ಆದ್ಮೇಲೆ ಮಿಸ್ಸರ್ ಗಂಗಾಶರಣರಿಗೂ ನನಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ
ವಿನಾದವಾಯ್ತು.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

[ನಗೆಯ ಫ್ಲಾನಿಯಲ್ಲಿ]

ಏನು ವಿಷಯ ?

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ನನ್ನ ಹುಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವಾದ ಉತ್ತರದವರು ಜಗಳಗೊಟರು, ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಅಂತರ್ಯುದ್ಧಗಳು ಅಲ್ಲೇ ಆದುವು-ಅಂತ ಮಿಸ್ ಕಾವೇರಿ ಹೇಳಿದ್ದು.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

[ಛೇಡಿಸುವ ಕಂಠ]

Fine! ಮುಂದೆ ?

ಕಾವೇರಿ :

ಅದಕ್ಕೆ ಗಂಗಾಶರಣ್ ಅಂದ್ರು ಸರ್ - ಅಂತಃಕಲಹದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣದ ನನ್ನ ವರಿಗೇ ಫಸ್ಟ್ ಪ್ರೈಜ್ ಅಂತ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಕಡೆಗೆ ?

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಯಾರು ಸರಿ ಯಾರು ತಪ್ಪಂತ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯ ಕೇಳೋಕೆ ಬಂದ್ವಿ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಹಂ !.... [ನಗೆಯ ಫ್ಲಾನಿ] ತೀರ್ಪು ಕೊಡ್ಲೇನು ? ಇಬ್ಬರೂ ಸರಿ, ಇಬ್ಬರೂ ತಪ್ಪು ?

ಕಾವೇರಿ :

ಅಂದರೆ ?

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಹೇಗೆ ?

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಎಲ್ಲ ಘಟನೆಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ರೆ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಾದರೂ ಮುಗೀಲಾರದು. ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನಷ್ಟೆ ತಗೊಳ್ಳೋಣ....ಸರಿ. ಎಲ್ಲಿ ಶುರು?

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರನ ದಿಗ್ವಿಜಯ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಹೌದು. ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ೩೩೧. ಪರ್ಸಿಯಾ ಅವನ ವಶವಾಯ್ತು. ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ ೩೨೨. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಕಡೆಗೆ ಗ್ರೀಕರು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟರು. ಯಾವ ದಾರಿಯಾಗಿ ?

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಹಿಂದೂಖುಶನ್ನು ದಾಟಿ, ಆಫ್ಘಾನಿಸ್ತಾನದ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಮೇಲಿಂದ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಆಗ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಗಡಿಯಲ್ಲೇನಾಯ್ತು ಗೊತ್ತೆ, ಮಿಸ್ ಕಾವೇರಿ ?

ಕಾವೇರಿ :

ಮುಸಾಂಗಾ ಅನ್ನೋ ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕ್ಲಿಯೋಫೆಸ್ ಅಂತ ಒಬ್ಬಳು ರಾಣಿ ಆಕ್ರಮಣ ಕಾರನನ್ನು ಇದಿರಿಸಿದ್ದು.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಕ್ಲಿಯೋಫೆಸ್—ಅದು ಗ್ರೀಕರಿಟ್ಟು ಹೆಸರು. ಅವಳು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿಯೂ ಧೀರ. ಮೂವತ್ತೇ ಸಾವಿರವಿದ್ದ ಅವಳ ಸೇನೆ, ಆದರ ನಾಲ್ಕು ಪಾಲಷ್ಟಿದ್ದ ಗ್ರೀಕ್ ದಂಡನೊಡನೆ ಕಾದಾಡಿತು.

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರನಿಗೆ ಜಯವಾಯ್ತು.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಆ ಜಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಯಾಸಪಟ್ಟ. ಸ್ವಾಭಿಮಾನಕ್ಕೂ ಶೌರ್ಯಕ್ಕೂ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಾಂತವಾಗಿ ಆ

ಆಹ್ವಾನ

ವಿಷಯ ಹೇಳಿ. ಆದರೆ....ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಪುಲವಾಗಿರುವ ಬೇರೊಂದು
ಗುಣ—

ಕಾನೇರಿ :

ಯಾವುದು, ಸರ್ ?

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಅಭಿಮಾನಶೂನ್ಯತೆ, ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವ, ವಿಶ್ವಾಸಘಾತ ಪ್ರವೃತ್ತಿ....
ತಕ್ಷಶಿಲೆಯಲ್ಲೊಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ರಾಜನಿದ್ದ, ಆಂಭಿ. ಆಕ್ರಮಣಕಾರನಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ
ಬಯಸುವ ಓಲೆಯನ್ನು ದೂತನೊಡನೆ ಆತ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ.

ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ :

[ಯುವಕ ಕಂಠ]

ಹಹ್ಲಹ್ಲಾ ! ಬಾಗಿಲು ಬಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಅಗಣೆ ತೆಗೆದು ಈ
ಜಗದೇಕವೀರನಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ! ಹಹ್ಲಹ್ಲಾ ! ಸೇನಾನಿ ಸೆಲ್ಯೂಕಸ್, ಏನನ್ನುವೆ
ಇದಕ್ಕೆ ?

ಸೆಲ್ಯೂಕಸ್ :

ಸ್ವಾಗತವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮಹಾಪ್ರಭು. ತನ್ನ ಹಗೆಯಾದ ಪೋರಸನನ್ನು ಸದೆ
ಬಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸುವುದಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ ಅಶ್ವಾಸನ
ವಿತ್ತಿದ್ದಾನೆ !

ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ :

ಒಂದೇ ದೇಶದ ಒಂದೇ ಕುಲದ ಸೋದರ ರಾಜರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಹಗೆತನ ! ಹಹ್ಲಹ್ಲಾ !

[Fade out]

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಆಂಭಿ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರನಿಗೆ ತಲೆಬಾಗಿ ನಮಿಸಿದ. ಮುಂದೆ ಜೀಲವ್ ನದೀ
ತಟದಲ್ಲಿ ಪೌರವ-ಪೋರಸ್-ಕಲಿಯಂತೆ ಕಾದಿದ. ಅವನಲ್ಲಿ ಚತುರಂಗ
ಬಲವಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಆಂಭಿಯ ಮನೆಮುರುಕ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಬಲಗೊಂಡ
ಗ್ರೀಕರ ತೀವ್ರ ಚಲನೆಯ ಸೈನಿಕರೆದುರು, ಅವನು ಆಸಹಾಯನಾದ.

ಅಹ್ವಾನ

ಕಾವೇರಿ :

ಪೌರವನನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿದರು, ಅಲ್ವೆ ಸರ್ ?

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಸೆರೆ ಹಿಡಿದು ಅಲೆಗ್ವಾಂಡರನೆದುರು ತಂದರು.

[ಗುಸುಗುಸು ಧ್ವನಿ. ನೀರವತೆ.]

ಅಲೆಗ್ವಾಂಡರ್ :

ಪೋರಸ್ ! ಯಾವ ಬಗೆಯ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೀಯೆ ?

ಪೌರವ :

ಒಬ್ಬ ರಾಜ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಾಜನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ವರ್ತನೆಯನ್ನು !

ಅಲೆಗ್ವಾಂಡರ್ :

ಭವ್ಯರೆ ! ವಿರೋಚಿತವಾದ ನುಡಿ !

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಅಲೆಗ್ವಾಂಡರ್ ಪೌರವನನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಕಂಡ. ಅವನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅವನಿಗೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ.

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಪೌರವನನ್ನು ಮಣ್ಣು ಗೂಡಿಸುವ ಆಂಭಿಯ ಆಸೆ ಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ !

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲೂ ದ್ರೋಹಚಿಂತನೆಗೆ ಅಲ್ಪ ಬೆಲೆ ಗಂಗಾಶರಣ್.
.....ಪೌರವನ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಎಂಬಾತನಿದ್ದ. ಆತ ಈಗ ಅಲೆಗ್ವಾಂಡರನ ಸೇನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದ.

ಅಲೆಗ್ವಾಂಡರ್ :

ಸೇನಾನಿ ಸೆಲ್ಯೂಕಸ್ ! ಈ ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಭಾರತೀಯ ಮಿತ್ರನಿಗೆ ಏನು ಬೇಕಂತೆ ?

ಸೆಲ್ಯೂಕಸ್ :

ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಯೊಂದಿದೆ ಅಂತ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರ್ :

ಏನದು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ?

ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ :

ಮಹಾಪ್ರಭು ! ತಮ್ಮ ನಿರಂತರ ಶ್ರೇಯೋಭಿಲಾಷಿಯಾದ ಸೇವಕನ ಮಾತನ್ನಿಷ್ಟು ಲಾಲಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಗಂಗಾ ನದೀ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಗಧವೆಂಬ ರಾಜ್ಯವೊಂದುಂಟು. ಅದರ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಪಾಟಲೀಪುತ್ರ, ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳ ಪಟ್ಟಣವಾಗಿದೆ. ೨೦೦,೦೦೦ ಕಾಲಾಳುಗಳ, ೨೦,೦೦೦ ಅಶ್ವಾರೋಹಿಗಳ, ೨,೦೦೦ ರಥಗಳ, ೩-೪,೦೦೦ ದಷ್ಟು ಯುದ್ಧ ಗಜಗಳ ಸೇನೆ ಅಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಅರಸು ಮಹಾಪದ್ಮನಂದ, ದುರ್ಬಲ. ಅವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಗೌರವವಿಲ್ಲ. ತಾವು ಅತ್ತ ಸರಿದರೆ ಸಾಕು, ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜಾಕೋಟಿ ಬಂಡಾಯವೇಳುವುದು. ಸೇನೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಸೇರುವುದು. ಸಂಸತ್ತು ತಮ್ಮದಾಗುವುದು.

ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರ್ :

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೀನು ಹೇಗೆ ಬಲ್ಲೆ ?

ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ :

ನಾನು ಮಗಧದವನು.

ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರ್ :

[ಶಂಕಿತನಾಗಿ]

ಮಗಧದವನೋ ? [ಗವರಿಕೆಯ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ] ವಂಚಿಸಿ ಯಾವುದೋ ಅಪಾಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೆಡಹುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಉಪಾಯ ಅಂತ ನಾವು ಯಾಕೆ ಶಂಕಿಸಬಾರದು ?

ಆಹ್ವಾನ

ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ :

ವಂಚನೆ! [ವ್ಯಥೆ ನಟಿಸುತ್ತ] ವಂಚಿತನಾಗಿರುವವನು ನಾನು ಮಹಾಪ್ರಭು.

ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರ್ :

[ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ]

ಏನು ?

ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ :

ಮಗಧ ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ನಾನು ಹಕ್ಕುದಾರ.

ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರ್ :

ಒಹೊಹೊ !.....ಹುಂ. ಸರಿ, ರಾಜಾ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ. [ಧ್ವನಿ ಏರಿಸಿ]
ನಿಮ್ಮ ಮಾತೇನಾದರೂ ಸುಳ್ಳಾಯಿತು ಅಂದರೆ—

ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ :

ಈ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಚೆಂಡಾಡುವಿರಂತೆ.

ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರ್ :

ಆಗಲಿ. ಮಗಧದ ಮೇಲೆ ಧಾಳಿ ನಡಸೋಣ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಆ ದಂಡಯಾತ್ರಿ ನೆರವೇರಲಿಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟೂರಿಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸಿದ ಗ್ರೀಕ್ ಸೈನಿಕರು, ಇನ್ನು ಸಾಕು—ಎಂದರು. ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರ್ ಸ್ವದೇಶಕ್ಕೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ನಿರ್ಗಮಿಸಿದ. ಬೇಗನೆ ಮರಳಿ ಬರುತ್ತೇನೆ—ಎಂದಿರಬೇಕು ಚಂದ್ರಗುಪ್ತನಿಗೆ!

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಆಗ ಆ ಗ್ರೀಕ್ ವೀರನಿಗಿನ್ನೂ ಮೂವತ್ತೆರಡು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು.

ಕಾವೇರಿ :

ಎಷ್ಟು ಚೆಕ್ಕ ಪ್ರಾಯ !

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಅದು ಆಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಉರಿದ ಜ್ಯೋತಿ. ಸಾಟಿಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಖರತೆ. ಬೇಗನೆ ಸಂದಿತು. ಯಾರಿಗೂ ಸೋಲದ ಅಲೆಗ್ವಾಂಡರ್, ಮೃತ್ಯುವಿನಿಂದ ಪರಾಜಿತನಾದ.

ಕಾವೇರಿ :

ಆಕ್ರಮಣಕಾರನಾದರೂ, ಗೌರವಿಸಬೇಕು ಅನಿಸುತ್ತೆ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಅದು ಭಾರತೀಯ ಗುಣ. ಸರಿ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ. ಕೌಟಿಲ್ಯನ ನೆರವಿನಿಂದ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಮಗಧಾಧಿಪನಾದ. ಆಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಬಲಿಷ್ಠ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿದ. ಅದೇ ಮೌರ್ಯ ವಂಶದ ಅಶೋಕ, ಭಾರತದ ಧರ್ಮಸಾಮ್ರಾಟನಾದ.

ಕಾವೇರಿ :

ಹಿರಿಮೆಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ. ಆಲ್ಪೆ ಸರ್ ?

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಆದರೂ ಅಶೋಕನ ಅನಂತರ ದೇಶ ದುರ್ಬಲವಾಯ್ತು.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಬಲಾಢ್ಯ ಅರಸನ ಅವಸಾನವಾದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ಸಲವೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಇತಿ ಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಇದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣ್ತೀವೆ. ಮೌರ್ಯರ ಬಳಿಕ ಸುಂಗರು ಬಂದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಅರಸು ಸುಮಿತ್ರ. ಕಲಾವಿಲಾಸಿಯಾಗಿದ್ದ. ಒಮ್ಮೆ, ನಾಟಕ ನೋಡುತ್ತಲಿದ್ದ ಅವನನ್ನು, ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬ-ಮಿತ್ರದೇವ-ತಲೆ ಕಡಿದು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ. ಮುಂದೆ ದೇವಭೂತಿಯನ್ನು, ವಸುದೇವ ಕಣ್ಣು ಎಂಬ ಮಂತ್ರಿ, ಸೇವಕಿಯಿಂದ ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ. ಕಣ್ಣುವಂಶ ಪಟ್ಟವನ್ನೇರಿತು. ಆಂಧ್ರರು ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದು, ಪಾಟಲೀಪುತ್ರವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಕಣ್ಣುವಂಶವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಿದರು. ಭಾರತದ ಈ ಅಂತರ್ ಯುದ್ಧಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಪರಕೀಯರು ಮತ್ತೆ ಬಂದರು. ಶಕರು, ಕುಶಾಣರು, ಹೂಣರು....

ಕಾವೇರಿ :

ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದಾಗ ಗಂಗಾಶರಣರಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಅನಿಸಬಹುದು !

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಇಷ್ಟು ಬೇಗನೆ? ತಾಳ್ಮೆ ಇರಲಿ....ಅಂತಃಕಲಹಗಳಿಂದ ಭೂಮಿ ಭಣಗುಟ್ಟಿದರೂ, ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಈ ದೇಶದ್ದು. ಮಿನಾಂದರ್ ಬಂದ. ಬೌದ್ಧ ಮತಾನುಯಾಯಿಯಾಗಿ ಮಿಲಿಂದನಾದ. ಕುಶಾಣರ ಕನಿಷ್ಠ ಪುರುಷಪುರದಲ್ಲಿ—ಈಗಿನ ಪೇಶಾವರ—ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತ, ಈ ಮಣ್ಣಿನ ಮಗನಾಗಿಯೇ ಬೆಳೆದ.

ಗಂಗಾಶರಣ :

ಅದು ನಿಜ.....

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಹೂಣರ ಆಕ್ರಮಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ೫೨೮ ರಲ್ಲಿ, ಮಧ್ಯಭಾರತದ ರಾಜನಾದ ಯಶೋಧರ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಅರಸರನ್ನೆಲ್ಲ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ, ಮಾಳವದಲ್ಲಿ ಇದಿರಾದ. ಹೂಣರಿಗೆ ಸೋಲಾಯಿತು.

ಗಂಗಾಶರಣ :

ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಲವಿದೆ ಎಂದಾಯ್ತು ಹಾಗಾದರೆ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಐಕ್ಯಶಕ್ತಿ ಜಯಿಸಿತು. ಅಸಂಖ್ಯ ಅಕೃತ್ಯಗಳಿಂದ ರಕ್ತಸಿಕ್ತನಾದ ಹೂಣ ನಾಯಕ ಮಿಹಿರಗುಲನ ಕೈಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಬಂದಿಯಾಗಿ ತಂದರು. ಗೆಲುವಿನ ಆ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಯಶೋಧರ್ಮ ಔದಾರ್ಯದ ಪ್ರತಿಮೂರ್ತಿಯಾದ.

ಯಶೋಧರ್ಮ :

ಬಾ ಮಿಹಿರಗುಲ! ವಿಜಯದ ಆಟ್ಟುಹಾಸ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ ನಿನ್ನ ಗಂಟಲೇಕೆ ಮೌನವಾಗಿದೆ? ವಿಜಯ ಮಾಲಿಕೆಗಳೆಷ್ಟು ಬಿದ್ದರೂ ದಣಿಯದಿರುತ್ತಿದ್ದ ನಿನ್ನ ಕತ್ತೀಕೆ ಬಾಗಿದೆ? 'ನನ್ನನ್ನು ಈ ಯಶೋಧರ್ಮ ಆನೆಯ ಕಾಲ್ಕೆಗಳೆ ಇನ್ನು ತುಳಿಸುವ'—ಎಂದುಕೊಂಡಿಯೇನು?.....ಹುಂ !.....ಎಲ್ಲಿ !

ಅಹ್ವಾನ

[ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಕರೆದು] ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿರಿ! ತಗೋ ಮಿಹಿರಗುಲ. ಇದು ನಿನ್ನ ಖಡ್ಗ! ನೀನೀಗ ಸ್ವತಂತ್ರನು. ಇಷ್ಟಬಂದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬಲ್ಲೆ....ನಿನಗಿದೋ ವಿದಾಯ.

ಕಾವೇರಿ :

ಔದಾರ್ಯದ ಉರುಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬಿಗಿಯಾಗಲೂಬಹುದು, ಅಲ್ವೆ ಸರ್ ?

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಉರುಳಾಗುವ ಭಯವಿದ್ದಾಗಲೂ ಹಿಂತೆಗೆಯದೆ ವಾಲಿಸುವ ಹಿರಿಯ ಗುಣ ವಿತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ. ಆದರೇನು ? ಅದಕ್ಕೆ ನೆರಳಾಗಿ ಅಲ್ಪತನವಿರಲಿಲ್ಲವೆ ?.... ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಸಮ್ರಾಟ ಹರ್ಷನನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡುವ ವಿಫಲ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಒಂದು ನಡೆಯಿತು.

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಹರ್ಷನ ಅನಂತರ ಕಾಣೋದು ಗೃಹಭಿದ್ರದ ಭಾರತವನ್ನು.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಅಸಬರು ಬಂದರು. ರಜಪೂತ ರಾಜರಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಿಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಬಲ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಶಕ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. 'ಭಾರತದ ಮೇಲೆ ಪರಕೀಯ ಆಕ್ರಮಣ ಸಾಧ್ಯವೆ?' ಎಂದು ಕೇಳುವ ಕಾಲ ಕಳೆದಿತ್ತು. 'ಆ ಆಕ್ರಮಣ ಯಾವಾಗ?' ಎಂಬುದಷ್ಟೇ ಆಗಿದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆ.....ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೈಕ್ಯ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಘಜನಿಯ ಮಹಮ್ಮದ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬಂದ.

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

೭೧೨ನೆಯ ಇಸವಿ, ಜೂನ್ ತಿಂಗಳು.

ಕಾವೇರಿ :

ಜೀವದ ಹಂಗುತೊರೆದು ಕಾದಿ ಪದೇ ಪದೇ ಘಜನಿಯನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಿದವನು ಭಿರಾದ ವಿಜಯರಾಯ್ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಹೌದು. ಅವನು ಹತನಾದಮೇಲೆ, ಒಗ್ಗಟ್ಟಾದರೆ ವಾಸಿ ಅಂತ ಇತರ ರಾಜರಿಗೆ ತೋರಿತು. ಅಂತಹ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕಾಗಿ ಆನಂದಪಾಲ, ತಡವಾಗಿ ಯತ್ನಿಸಿದ.

ಕಾವೇರಿ :

ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದ ಮೇಲೆ ತೋಡಿದ ಬಾವಿ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಆ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರೋದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ತೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನರ ಭೂಸಮಾಧಿಯಾಯ್ತು. ಮುಂದೆ, ವಿಶಾಲದೇವ ಚೌಹಾಣ್ ಅಂಥದೊಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ. ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಜತೆ ಸೇರಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದ ಭೀಮದೇವ ಚಾಲುಕ್ಯನನ್ನು ದಂಡಿಸಬೇಕೆಂದೇ ಅವನಿಗೆ ತೋರಿತು. ಚಾಲುಕ್ಯನ ಮೇಲೆ ಚೌಹಾಣ್ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋದ.

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಘಜನಿಯ ರೋಗಿ ಬಯಸಿದ್ದೂ ಅದೇ ಹಾಲನ್ನೇ!

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

....ತನ್ನ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಷಯ ನಾನೇನೂ ಹೇಳ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಮಿಸ್ ಕಾವೇರಿ ಸಿಟ್ಟಾಗಬಹುದು.

ಕಾವೇರಿ :

ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ, ಸರ್.

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಅವರದೂ ಇಷ್ಟು ತಿಳಿಸಿ, ಪ್ರೊಫೆಸರ್.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ನಾತಾಪಿ -ಬಾದಾಮಿ-ಯಲ್ಲಿ ಇಮ್ಮಡಿ ಪುಲಿಕೇಶಿಯ ರಾಜ್ಯ. ಚಾಲುಕ್ಯರು. ಮಾನ್ಯಖೇಟ-ಮಳಖೇಡ-ಅಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರು. ಕಾಂಚಿಯಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲವರು.ಹರ್ಷ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಬರದ ಹಾಗೆ ತಡೆದ ಸಮರ್ಥ ಪುಲಿಕೇಶಿ. ಆದರೆ, ಇವರೊಳಗೆ ಮಾತ್ರ ಐಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ನೆರೆಯವನನ್ನು ಹಿಂಡಿ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ದುರಾಶೆ. ಉತ್ತರದ ಗುರ್ಜರರು, ಪರಕೀಯ ಅರಬರ ವಿರೋಧಿಗಳು ನಿಜ. ಆದರೆ, ದಕ್ಷಿಣದ ರಾಷ್ಟ್ರಕೂಟರ ವಿಷಯ ದಲ್ಲೂ ಅಷ್ಟೇ ದ್ವೇಷ ಅವರಿಗೆ.

ಕಾವೇರಿ :

ಇನ್ನೂ ವಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮೂವರು ಸಹೋದರರ ತಮಿಳು ರಾಜ್ಯಗಳಿದ್ದವು.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಪಾಂಡ್ಯರು, ಚೋಳರು, ಚೇರರು. ಕ್ರಿಸ್ತಪೂರ್ವ ೨೦ರಲ್ಲೇ ಪಾಂಡ್ಯರಾಜ, ರೋಮ್ ಸಮ್ರಾಟನಲ್ಲಿಗೆ ರಾಯಭಾರಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿದ್ಧ. ಆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ನೌಕಾಪಡೆ ಇತ್ತು. ಆದರೂ ಈ ಮೂವರೊಳಗೆ ಹಿರಿಮೆಗಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಮೇಲಾಟ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು ; ಯುದ್ಧಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ನಾಚಿಕೆಯ ಮಾತು, ಮಿಸ್ ಕಾವೇರಿ !

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಆವಸರ ಪಡಬೇಡಿ !ಸರಿ. ಇನ್ನು ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ. ಘಜನಿ ಬುದು ಹೋದ. ಹದಿನಾರು ಸಲ. ಬಳಿಕ ಬಂದವನು ಘೋರಿಯ ಮಹಮ್ಮದ್.

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

೧೧೭೫-೬ನೆಯ ಇಸವಿ.

ಕಾವೇರಿ :

[ವ್ಯಥೆಯ ಧ್ವನಿ]

ಅಲೆಗ್ಜಾಂಡರ್ ಬಂದಾಗ ಮಸಾಗಾದ ರಾಣಿ ಹೋರಾಡಿದ್ದು. ಘೋರಿ ಬಂದಾಗ ಉಚ್ಚಾನ ರಾಣಿ ಅವನಿಗೆ ಸೆರವಾದ್ದು.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಆ ರಾಣಿಯ ದ್ರೋಹದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜ ಹತನಾದ. ಘೋರಿ ಬಂದಾಗ, ಉತ್ತರದ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಕಲಹಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೂ ದಿಲ್ಲಿಶ್ವರ ಪೃಥ್ವೀರಾಜ ಘೋರಿಗೆ ಇದಿರಾದ.

ಕಾವೇರಿ :

ಸಂಯುಕ್ತೆಯ ಗಂಡನೇ ಅಲ್ವಿ ಸರ್, ಈ ಪೃಥ್ವೀರಾಜ ?

ಆಹ್ವಾನ

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಹ್ಲ. [ಖಿನ್ನರಾಗಿ] ಸಂಯುಕ್ತಾ-ಪೃಥ್ವೀರಾಜರ ಪ್ರಣಯ ಅದೆಂಥ ದುರಂತ ದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು!

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಆ ಕಥೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಹಲವು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವ ಕಥೆ.

ಕಥನಕಾರ :

[ನಿಧಾನವಾಗಿ]

ಕರುಳು ಕತ್ತರಿಸುವ ಕಥಾನಕ. ದಿಲ್ಲಿಯ ಪೃಥ್ವೀರಾಜ ಮತ್ತು ಕನೋಜದ ಜಯಚಂದ ದಾಯಾದಿಗಳು. ಜಯಚಂದನ ಮಹಾ ಸುಂದರಿ ಮಗಳು, ಸಂಯುಕ್ತಾ. ಆಕೆಯೂ ಪೃಥ್ವೀರಾಜನೂ ಪರಸ್ಪರ ಅನುರಕ್ತರು. ಆದರೇನು? ತಾನು ದ್ವೇಷಿಸುವವನಿಗೆ ಜಯಚಂದ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದುಂಟೆ? ಪೃಥ್ವೀ ರಾಜನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಜಯಚಂದ, ರಾಜಸೂಯ ಯಾಗವನ್ನೂ ಮಗಳ ಮದುವೆಯನ್ನೂ ಜತೆಯಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ. ಯಾಗಕ್ಕೆ ಪೃಥ್ವೀ ರಾಜನು ಬಂದರೆ ಜಯಚಂದನ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತೆ. ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ದಿಲ್ಲಿಶ್ವರ ನಿರಾಕರಿಸಿದ.

ಯಾಗ ಮುಗಿಯಿತು. ಇನ್ನು ಸ್ವಯಂವರ. ಸರ್ವಾಲಂಕೃತ ವಧು, ಕೋಟಿಯ ಹೊರಗಡೆ ರಚಿತವಾಗಿದ್ದ ಮಹಾ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಮಾಲೆ ಹಿಡಿದು, ಅನೇಕ ರಾಜರನ್ನು ದಾಟಿಹೋದಳು. ತೀರಾ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, ಪೃಥ್ವೀರಾಜನನ್ನು ಅವಮಾನಿಸಲೆಂದು ಜಯಚಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಇರಿಸಿದ್ದ ಪೃಥ್ವೀರಾಜನ ಪ್ರತಿಮೆಯೊಂದಿತ್ತು. ಸಂಯುಕ್ತಾ ಅದಕ್ಕೆ ಹಾರ ಹಾಕಿದಳು. ಸಭಾಮಂಟಪ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಂಡಂತೆ, “ಜಯಾ! ಪೃಥ್ವೀ ರಾಜ್‌ಕಿ ಜಯಾ!” ಘೋಷ ಕೇಳಿಸಿತು. ಮರೆಯಲ್ಲಿ ವೇಷ ಪಲ್ಲಟಿಸಿ ನಿಂತಿದ್ದ ವೀರರ ಗುಂಪೊಂದು ನಿಜ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಹೊರಬಂತು. ಅವರ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದ

ಆಹ್ವಾನ

ಪೃಥ್ವೀರಾಜ, ತನ್ನ ಪ್ರತಿಮೆಗೆ ಹಾರಹಾಕಿದ ಸಂಯುಕ್ತೆಯನ್ನು ಬರಸೆಳೆದು, ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ, ಹಿಂಬಾಲಕರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ದಿಲ್ಲಿಯ ಕಡೆ ದೌಡಾಯಿಸಿದ.

ಎಷ್ಟೊಂದು ಮಿಾಸೆಗಳಿಗೆ ಅವಮಾನವಾಗಿತ್ತು! ಶಕ್ಯವೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದು? ರಾಜಾಧಿರಾಜರು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದರು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಅವರ ಸೇನೆಗಳು ಬಂದುವು. ದಿಲ್ಲಿಯ ಹೊರ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧವಾಯಿತು. ಸಂಯುಕ್ತಾ, ತನ್ನ ಪತಿಗೆ ಸಮಭುಜಳಾಗಿ ಪಿತನಿಗಿದುರು ಹೋರಾಡಿದಳು. ಐದು ದಿನಗಳ ಭೀಕರ ಯುದ್ಧ ನಡೆದು, ಜಯಚಂದ ಸೋತುಹೋದ.

ಪತಿಗೃಹ ಸೇರಿದ ಮಗಳಿಗೆ ತಂದೆ ಮುಂದೆ ಉಡುಗೊರೆ ಕಳುಹಿದ ನಾದರೂ, ಅಳಿಯನ ವಿರುದ್ಧ ಕತ್ತಿ ಮಸೆಯುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ. ಘೋರಿಗೆ ಆತ ದೂತನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ. ಪೃಥ್ವೀರಾಜನಿಗಿದಿರು ಜತೆಯಾಗಿ ಹೋರಾಡೋಣ—ಎಂದ. ಉಣಬಡಿಸಿ ಕರೆದಂತಾಯ್ತು ಹಸಿದವನನ್ನು! ಕನೋಜದ ಜಯಚಂದನನ್ನು ಅಣಹಿಲ್ವಾಡ ಮಾಳವಗಳ ರಾಜರು ಕೂಡಿಕೊಂಡರು. ಮದುವೆಯ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಅವಮಾನಿತರಾದವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು ಇವರಿಬ್ಬರು. ಇವರೆಲ್ಲ ಘೋರಿಯನ್ನೊಡಗೂಡಿ ದಿಲ್ಲಿಯ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗಿದರು. ನಡದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವೀರಾಜನೂ ಆತನ ಆಪ್ತನಾದ ಅಜ್ಮೀರದ ಅರಸನೂ ಜತೆಯಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸಿದ ಘೋಷ : “ಜಯ್! ಪೃಥ್ವೀರಾಜ್ ಕೀ ಜಯ್!” ದಾಳಿಕಾರರ ದಂಡುಗಳು ಛಿದ್ರ ಛಿದ್ರವಾಗಿ ಹೋದುವು.

ಘೋರಿಯು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬಂದ. ಹಿಂದಿನಂತೆ ಈ ಸಲವೂ ಪೃಥ್ವೀರಾಜನ ನೆರವಿಗೆ ಬಂದವನು ಅಜ್ಮೀರದ ಅರಸನೊಬ್ಬನೇ. ರಣ ರಂಗಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಪೃಥ್ವೀರಾಜನ ಎಡಗಣ್ಣು ಹಾರಿತು. ವಿದಾಯ ಹೇಳಲು ರಾಣಿಯ ಬಳಿಗೆ ನಡೆದಾಗ, ಎಂದಿಲ್ಲದ ಸಂಕಟ ಅವನನ್ನು ಬಾಧಿಸಿತು.

ಪೃಥ್ವೀರಾಜ :

ಸಂಯುಕ್ತಾ! ಇಗೋ, ಹೊರಟು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ವೀರರಾಣಿಗೊಪ್ಪುವ ಮಾತುಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಡು.

ಸಂಯುಕ್ತಾ :

ಓ ಚೌಹಾಣ ಸೂಯ ! ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ ಸುಖವನ್ನೂ ತಮ್ಮಷ್ಟು ಅವಾರವಾಗಿ ಸವಿದವರಿಲ್ಲ. ಬದುಕೊಂದು ಹಳೆಯ ವಸನವಿದ್ದಂತೆ. ಅದನ್ನೆಸೆದರೆ ಆಗುವುದೇನು ? ವೀರಮರಣದಿಂದ ಅಮರತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತಿ. ನಾನು ತಮಗೆ ಅರ್ಥಾಂಗಿ. ಇಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಇರಲಿ, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ನಾವು ಜತೆಯಾಗಿಯೇ ಇರುವೆವು. ಹೀಗಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಬಗೆಗೆ ಯೋಚಿಸಬೇಡಿ ; ನನ್ನ ಬಗೆಗೂ ಯೋಚಿಸಬೇಡಿ. ಮುನ್ನಡೆಯಿರಿ ! ತಮ್ಮ ಖಡ್ಗ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ವೈರಿಗಳನ್ನು ಕಡಿದೊಗೆಯಲಿ !

ಪೃಥ್ವೀರಾಜ :

ನಾನಿನ್ನು ಬರುವೆ, ಸಂಯುಕ್ತಾ.

ಕಥನಕಾರ :

ಸಂಯುಕ್ತೆಯೇ ದೃಢ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಪೃಥ್ವೀರಾಜನಿಗೆ ಖಡ್ಗವನ್ನು ಬಿಗಿದಳು. ಕೊನೆಯ ಅಪ್ಪುಗೆಯಲ್ಲೂ ಅಳುಕನ್ನು ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಪತಿ ಹೊರಟು ಹೋದ ಬಳಿಕ ಮಾತ್ರ ಅವಳ ಅಳಲಿನ ಅಣಕಟ್ಟು ಒಡೆಯಿತು.

ಸಂಯುಕ್ತಾ :

[ಅಳುತ್ತ]

ಅಯ್ಯೋ ! ಅಯ್ಯೋ ಸಖಿ ! ನನ್ನ ಪ್ರಾಣನಾಥನನ್ನು ನಾನಿನ್ನು ನೋಡುವುದು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲೇ. ಈ ಯೋಗಿನಿಪುರದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನೆಂದೂ ಇನ್ನು ನಾನು ಕಾಣಲಾರೆನವ್ವಾ.....[ರೋದನ]

ಕಥನಕಾರ :

ಯೋಗಿನಿಪುರಕ್ಕೆ-ದಿಲ್ಲಿಗೆ-ಪೃಥ್ವೀರಾಜ ಮರಳಲಿಲ್ಲ. ರಣಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪರಾಜಿತನಾದ. ಬಂದಿಯಾದಮೇಲೂ ವೀರನಂತಿದ್ದು ವೈರಿಯ ಕತ್ತಿಗೆ ತಲೆಯೊಡ್ಡಿದ. ದಿಲ್ಲಿಯ ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ಸತಿಯರ ಚಿತೆಗಳುರುಳಿದುವು. ದಿಲ್ಲಿಶ್ವರನ ಗದ್ದುಗೆ ಪರಾಧೀನವಾಯಿತು. ಘೋರಿ ಮುಂದೆ ಜಯಚಂದನನ್ನೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮಿತ್ರರನ್ನೂ ಇರಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ದಾಯಾದಿಯ ಮೇಲಿನ ದ್ವೇಷದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನೇ ವಿಸತ್ತಿಗೀಡುಮಾಡಿದ ಜಯಚಂದ, ಮಮ್ಮಲ ಮರುಗುತ್ತ ಹತನಾದ.

ಕಾವೇರಿ :

[ವಿಷಾದದಿಂದ]

ಅಟ್ಟಮೇಲೆ ಒಲೆ ಉರಿಯಿತು.

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

[ತಾನೂ ವಿಷಾದದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ]

ಕೆಟ್ಟಮೇಲೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಂತು.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಯಾರಿಗೆ ? ಜಯಚಂದನೊಬ್ಬನಿಗೆ ತಾನೆ ? ಅವನಂತೂ ಸತ್ತೇ ಹೋದ. ಆದರೆ, ಎಂದೂ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಯದ ದಡ್ಡರು ಇನ್ನೆಷ್ಟೋ ಜನ ಇದ್ದರೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ಘಟನೆಗಳು ಸಾಕ್ಷಿ.....[ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು] ಸರಿ. ಕ್ರಮೇಣ ಬಾಗಾಳ ಬಿಹಾರ್‌ಗಳ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳು ಪರಾಧೀನವಾದುವು. ದಕ್ಷಿಣದ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯನ್ನಾರಂಭಿಸಿದವನು ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿ. ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅವನ ಸೇನಾನಿ ಮಲ್ಲಿಕ್ ಕಾಫರ್, ಎಂದೂ ಒಂದಾಗಲು ಒಪ್ಪದಿದ್ದ ತೆಲಂಗಾಣದ ಕಾಕತೀಯರನ್ನು, ದೇವಗಿರಿಯ ಅರಸರನ್ನು, ದ್ವಾರಸಮುದ್ರದ ಹೊಯ್ಸಳರನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಸದೆಬಡಿದ.

ಕಾವೇರಿ :

ಅಲ್ಲಿಂದ ಆತನ ಸೇನೆ ತಮಿಳು ನಾಡನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿತು.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಹೌದು, ಮಿಸ್ ಕಾವೇರಿ. ಆಗ ಮಧುರೆಯ ಪಾಂಡ್ಯರದೇ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ. ಆದರೆ, ಆ ಪ್ರಬಲ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಅವಸಾನ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅಂತಃಕಲಹವೇ ಕಾಹಿಲೆ. ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇಬ್ಬರು ಸೋದರರೊಳಗೆ ಕಚ್ಚಾಟ ನಡದಿತ್ತು. ವೀರ ಪಾಂಡ್ಯ ಹಾಗೂ ಸುಂದರ ಪಾಂಡ್ಯ. ಮಲ್ಲಿಕ್ ಕಾಫರ್ ವೀರಪಾಂಡ್ಯನಿಗೆ ಪಟ್ಟ ಕೊಡಿಸಿ ದಿಲ್ಲಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಆಧೀನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ....—ಕಲುಬುರ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಮನಿ ರಾಜ್ಯವೊಂದು ತಲೆ ಎತ್ತಿತು. ಆದರೆ ಬೇಗನೆ ಐದು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಒಡೆಯಿತು.

ಕಾವೇರಿ :

ವಿಜಯನಗರದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ.....

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಹೇಳಿ. ಸ್ಥಾಪನೆ—೧೩೩೬ನೇ ಇಸವಿ. ಅದು ಬೆಳದ ಬಗೆ ಅದ್ಭುತ. ಆ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೇ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತವೆಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧೀನವಾಯಿತು. ಸಂಸದಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಲಾಢ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಪರ್ಸಿಯದ ರಾಯ ಭಾರಿ ಅಬುಲ್ ರಜಾಕ್ ಏನು ಹೇಳಿದಾನೆ? Vincent Smith ತೆರೆಯಿರಿ. Page number.....

ಕಾವೇರಿ :

೧೩೫.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಓದಿ.

ಕಾವೇರಿ :

“ಹೂವುಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಮಾರಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಹೂಗಳಿಲ್ಲದೆ ಈ ಜನರು ಜೀವಿಸುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಅವು ಆಹಾರದಷ್ಟೇ ಅಗತ್ಯ—ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.... ಚಿನಿವಾರರು ಪೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ, ಹವಳ ಮರಕತ ಮಾಣಿಕ್ಯ ವಜ್ರಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಾರೆ.”

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಕರ್ಣಾಟಕಾಂಧ್ರಗಳೆರಡರ ಹೃದಯಾಧಿಸನಾದ ತೌಳವ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ, ಧರ್ಮಿಷ್ಠನಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊರೆ. ಆದರೆ—

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಏನು ?

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಆವನ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂದೇಹ.

ಅಹ್ವಾನ

ಕಾವೇರಿ :

ಯಾಕೆ, ಸರ್ ?

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ವಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಜನ ಆಗಲೇ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬರತೊಡಗಿದ್ದರು.

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಹೌದು....

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಪೋರ್ತುಗಲ್‌ನ ಅಲ್ಬುಕರ್ಕ್ ಗೋವೆಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡ. ಅದು ತಿಳಿದೊಡನೆಯೇ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಏನು ಮಾಡಿದ ಗೊತ್ತೆ ? ಒಂದು ರಾಯಸದೊಡನೆ ರಾಯಭಾರಿಯನ್ನು ಅಲ್ಬುಕರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ. ಅದು ಅಭಿನಂದನಾಪತ್ರ. ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ಭಟ್ಟಲದಲ್ಲೂ ಪೋರ್ತುಗೀಸರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ವಾಗ್ದಾನ. ಗೋವೆಯ ಆ ಹೊಸ ಅಧಿಪತಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದಾಗಿಯೂ ಗೋವೆಯನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಲು ಆದಿಲ್‌ಶಾಹಿ ಅರಸ ಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಅವನ ವಿರುದ್ಧ ನೆರವಾಗುವುದಾಗಿಯೂ ಭರವಸೆ ಹೇಗಿದೆ ?

ಕಾವೇರಿ :

ಒಂದು ಮುಳ್ಳಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಳ್ಳು ತೆಗೆಯಯೋಕೆ ನೋಡಿದ,

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಅಲ್ವೆ, ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ?

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಹಳೆಯ ಮುಳ್ಳನ್ನು ತೆಗೆಯೋಕೆ ಬಂದ ಪೋರ್ತುಗೀಸ್ ಮುಳ್ಳು ! ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೂ ಈ ಹೊಸ ಮುಳ್ಳು ನೆಟ್ಟೇ ಇತ್ತು !

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

It is terrible !

ಕಾವೇರಿ :

ಈ ರೀತಿ ನಾನು ಯೋಚಿಸಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

[ಉಸಿರೆಳೆದು]

ಕುಂಟೆ ತೈಮೂರನ ಅಭಿಯೋಗದ ಅನಂತರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದವನು ಬಾಬರ್. ಮೇವಾರದ ಸಂಗ್ರಾಮಸಿಂಗ್ ಅವನನ್ನು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಕರೆದು ತಂದ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ, ಸಂಗ್ರಾಮಸಿಂಗನೇ ಮೊಘಲರಿಗೆ ಆಹುತಿಯಾಗ ಬೇಕಾಯಿತು.

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಆ ವಂಶ ಅಕ್ಷರನಂತಹ ಮಹಾ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಅಲ್ವೆ, ಸರ್ ?

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

‘ನಾನು ಯಾರೋ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವೆನೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಪಾಪ ಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಈ ಪಾಪಿಗೆ ಏನಾಗುವುದೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು’— ಅಂತ ಮರಣಶಯ್ಯೆಯಿಂದ ಗೋಳಾಡಿದನಲ್ಲ? ಆ ಔರಂಗಜೇಬನನ್ನೂ ಅದೇ ವಂಶ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಹೌದೆ ?

ಕಾವೇರಿ :

ನಿಜ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಔರಂಗಜೇಬ ಸುನ್ನಿ. ದಕ್ಷಿಣದ ಬಹಮನಿ ರಾಜ್ಯಗಳು ಸಿಯಾ. ಹೀಗಾಗಿ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಆತ ಯುದ್ಧ ಸಾರಿದ. ವಿಜಯನಗರದ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಬಹಮನಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ ಕಾರಣವಾದರೆ, ಆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಗೋರಿ ಕಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಔರಂಗಜೇಬ ಮಾಡತೊಡಗಿದ. ಅಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಶಕ್ತಿಯೊಂದರ ಉದಯವಾಯಿತು. ಛತ್ರಪತಿ ಶಿವಾಜಿ. ಪರಕೀಯ ದಾಸ್ಯದಿಂದ ದೇಶದ ವಿಮೋಚನೆಯೇ ಅವನ ತಾರಕ ಮಂತ್ರವಾಗಿತ್ತು.

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಶಿವಾಜಿಯ ಅನಂತರ....

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಅವನಷ್ಟೇ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಅಂಥದೇ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಪಟ್ಟ ವನ್ನೇರಲಿಲ್ಲವಾದರೂ ಮರಾಠಾ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡಿತು. ಔರಂಗ ಜೇಬನ ಮರಣಾನಂತರದ ಗೊಂದಲಮಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಷಿಯದ ನಾದಿರ್‌ಷಾ ಬಂದು, ದಿಲ್ಲಿಯ ಮಯೂರ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೇ ತನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಯ್ದು ! ಮಿತ್ರರಾದ ಜತ್ತರು ಹಿಂತೆಗೆದ ಮೇಲೂ ಮರಾಠರು ಪೇಶ್ವೆ ಸದಾ ಶಿವರಾಯನ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ದಿಲ್ಲಿಯನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ಅಹ್ಮದ್‌ಷಾ ದುರಾನಿಯ ದಂಡನೊಡನೆ ಅನಂತರ ನಡದ ಪಾಣಿಪತ್ತಿನ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸೋಲಾಗಿ ದಿಲ್ಲಿ ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿತು.....ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುನ್ನ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಇಟಾಲಿಯನ್ ವೈದ್ಯನೊಬ್ಬ ಏನು ಬರೆದಿದ್ದ ಗೊತ್ತಿ ?

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಡಾ. ಮಾನುಚ್ಚಿ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಹ್ಲೆ. “ಇಲ್ಲಿರುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ರೂಡಿಸಿ ಇಡಿಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವನ್ನೇ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ನಂಬುಗೆಯ ಐರೋಪ್ಯ ಸೈನಿಕರಿದ್ದರೆ ಸಾಕು.”.....ಒಂದೇ ಸಲ ಅಲ್ಲದೇ ಹೋದರೂ ಕ್ರಮಕ್ರಮ ವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರು. ಮಿರ್ ಜಾಫರ್ ಎನ್ನುವ ಪದ ಕೇಳಿದೀರೇನು ?

ಕಾವೇರಿ :

ದ್ರೋಹಕ್ಕೆ ಮನೆ ಮಾತು.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಅವುಧದ ಸಿರಾಜುದ್ದೌಲನನ್ನು ಉರುಳಿಸಿ ತಾನೇ ಪಟ್ಟವೇರಬೇಕೆಂದು ಮಿರ್ ಜಾಫರ್ ಆಶಿಸಿದ. ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ

ಆಹ್ವಾನ

ಆಡಳಿತಗಾರನಾಗಿದ್ದ ಕ್ಲೈವನ ಜತೆ ಒಳಸಂಚು ನಡೆಯಿತು. ವ್ಲಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧವೇರ್ಪಟ್ಟು, ಸಿರಾಜುದ್ದಾಲನ ಪತನವಾಯಿತು.

ಕಾವೇರಿ :

ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ವಿರರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಹೋರಾಡಿದರು.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ತಂದೆ ಮತ್ತು ಮಗ. ಹೈದರ್-ಟೀಪೂ. ಅವರು ನಡಸಿದ್ದು ಅಭಿಮಾನ ಪಡುವಂತಹ ಹೋರಾಟ. ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಮಹಾಕ್ರಾಂತಿಯ ದಿನವನ್ನಾಚರಿಸಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ-ಸೌಹಾರ್ದ-ಸಮಾನತೆಯ ಧ್ವಜಕ್ಕೆ ವಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವನು ಟೀಪೂ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಅಪಾರ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದವನು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ದೇಶದ ಇತರರನ್ನೆಲ್ಲ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಲು ಅವನು ಬಹಳವಾಗಿ ಯತ್ನಿಸಿದ.

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಮರಾಠರೂ ನಿಜಾಮನೂ ಇಂಗ್ಲಿಷರಿಗೆ ನೆರವಾದರು. ಮೂವರ ಸೇನೆಗಳೂ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಮುತ್ತಿದುವು.

ಲಾವಣಿಕಾರ :

ಅಜಬ್ ತಮಾಷ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯ ಕಂಪನಿ
ಇಂಗ್ಲಿಷರ ನೆಲೆ ಆದೀತು ! ಸುತ್ತ ಕಾವೇರಿ ! ನಡುವೆ
ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಸುಲ್ತಾನ್ ದವಲತ್ತು ಹೋದೀತು ||
ಹೆತ್ತಯ್ಯನೆಂದು ಪೂರ್ಣಯ್ಯನೋಳೂ | ಟೈಗರ್
ನಂಬಿಕೆ ಬಹು ಇತ್ತು | ಸುತ್ತ ಕಾವೇರಿ | ನಡುವೆ
ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ಸುಲ್ತಾನ್ ದವಲತ್ತು ಹೋದೀತು ||
ಮಾಡಿದರ್ ಮೋಸ ! ಮರಾಟರಾಜ | ಹೈದರಾಬಾದ್ ನವಾಬರು
ಒಂದಾಗಿ | ಕೊಡಗಿನರಾಜನು ಕೊಟ್ಟನು ದಾರಿಯ
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಫವುಜಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ||

ಆಹ್ವಾನ

ಉಂಡಮನೆಗೆ ಎರಡೆನಿಸರು ಸೇರಿ ಟೀಪುವಿನ
ದೌವಲತ್ ಹಾಳಾಗೆ | ಮಿಾರ್ ಸಾದಕ್ ಮಾತು ಮುಂದಾಗಿ
ಕಂಡರ್ ವೈರಿಯು ಖಂಡಿತ ಕಡಿಯುವ | ಮಂತ್ರಗಳೆಲ್ಲಾರು
ಮರೆಯಾಗಿ | ದಂಡು ದಾಳಿ ಮರೆಮಾಚಿದರ್ ಶಿನಶಿನ |
ಪಟ್ಟವೆಲ್ಲಾ ಬರಿ ಬಯಲಾಗಿ.....

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಟೀಪೂ ಹೋರಾಡುತ್ತ ಮಡಿದ. ೧೭೯೯ ನೆಯ ಇಸವಿ. ಧ್ವಜಸ್ತಂಭದ
ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಬಾವುಟವನ್ನೇರಿಸಿದ ಆಂಗ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿ, “ಇಲ್ಲಿಂದ ಇನ್ನು
ಇಡಿಯ ಹಿಂದೂದೇಶವೇ ನಮ್ಮ ಪಾದಕ್ಕೇರಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ!” ಎಂದ.
ಪುಣೆಗೆ ವಿಜಯವಾರ್ತೆ ತಲಸಿದಾಗ ವೇಶ್ಯೆ ಏನೆಂದ ಗೊತ್ತೆ ?

ಕಾವೇರಿ :

ಸಂತೋಷವಾಗಿರಬೇಕು ಅವನಿಗೆ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಇಲ್ಲ. ಅಟ್ಟಮೇಲೆ ಉರಿದ ಒಲೆಯ ಕಥೆ. ಆತ ದುಃಖದಿಂದ, “ನನ್ನ ಬಲ
ತೋಳು ಮುರಿದಂತಾಯ್ತು. ಇವತ್ತು ಮೈಸೂರು, ನಾಳೆ ಪುಣೆ. ಇನ್ನು
ಇಂಗ್ಲಿಷರನ್ನು ತಡೆಯುವವರಿಲ್ಲ. ದುರ್ದಿನಗಳು ಮುಂದಿವೆ,” ಎಂದ.

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿ !

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಮುಂದೆ ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮರಾಠಾ ರಾಜ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಆಂಗ್ಲರಿಗೆ ಅಧೀನ
ವಾದುವು...ಟೀಪೂಗಿರಿದಿರಾದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದ ರಾಜ್ಯ,
ಕೊಡಗು. ಆ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಭಾವನೆಯಾಗಿ, ಕೊಡಗು ರಾಜ್ಯವನ್ನೇ
ಇಂಗ್ಲಿಷರು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅರಸು ಚಿಕ್ಕವೀರರಾಜೇಂದ್ರನಿಗೆ ಬೋಪು
ದಿನಾನ ಬಗೆದ ದ್ರೋಹದಿಂದ ಅದು ಸುಲಭಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಕಾವೇರಿ :

ಕಿತ್ತೂರು ಚೆನ್ನಮ್ಮ.....

ನೆ

ಕಾವೇರಿ

ಅನಂತ

ಗಂಗಾಶರ

ಗಲಖಲ ರ ನ

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಭಾರತದ ಮೊದಲ ಫ್ರೆ
ಕ್ಯಾನಿಂಗ್, ಅಲಹಾಬಾದ್
ಪಡಿಸಿದ.

Lord Canning :

“ In their prosperity will be our
their contentment our security and
gratitude our best reward.”

ಃಕಲಹಸ್ಪಿಯ

ಕ್ರಮಿಗಳೂಂತ ನಾನು—

ತಪ್ಪು-ಅಂತ ನಾನೆಂದೆ. ಅರ್ಥ ಇಷ್ಟೆ ;
ದ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಗುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲ.
ಈವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬ
ಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲೆ? ಇತಿಹಾಸ ನಮಗೆ ಕಲಿಸುವ ಪಾಠ
ಯಾವುದು ? ಹೇಳಿ ನೋಡೋಣ.

ಕಾವೇರಿ :

ಉತ್ತರ ಸುಲಭ, ಸರ್.

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಪ್ರೊಫೆಸರ್.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

ಹೇಳಿ !

ಕಾವೇರಿ :

ಗೃಹಭಿದ್ರ ಅನೈಕೈ ತಾಂಡವವಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ—

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಷ್ಟವಾಗ್ತದೆ !

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ :

Fine ! [ಕೈಗಡಿಯಾರ ನೋಡಿ] ಹೊತ್ತಾಯ್ತು ಏಳೋಣ.

ನಿರೂಪಣೆ :

ಗೃಹಭಿದ್ರ ಅನೈಕೈ ತಾಂಡವವಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಷ್ಟವಾಗ್ತದೆ ! ಇತಿಹಾಸ ಕಲಿಸುವ ಈ ಪಾಠ ನೆನಪಿಡಬೇಕಾದ್ದೇ. 'ಇಬ್ಬರ ನ್ಯಾಯ ಮೂರನೆಯವನಿಗೆ ಆದಾಯ' ಎಂಬ ನಾಣ್ಣುಡಿ, ಈವರೆಗಿನ ಭಾರತೀಯ ಬದುಕಿನ ಒಂದು ಸೂತ್ರ ಮಂತ್ರ. 'ಅಟ್ಟಮೇಲೆ ಒಲೆ ಉರಿಯಿತು, ಕೆಟ್ಟಮೇಲೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಂತು.' ಸದ್ಯಃ ಉರಿಯತೊಡಗಿರುವ ಒಲೆಯನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಡಬೇಕು. ಬಂದಿರುವ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಭದ್ರಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಎಡವಿದೆವೋ ಇತಿಹಾಸದ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುವುದು ; ಬಾಯ್ತೆರೆದಿರುವ ಪ್ರವಾತದೊಳಕ್ಕೆ ತಳವಿಲ್ಲದ ಆಳಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಳಿದು ಹೋಗುವೆವು. ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರ ಜಗಳದಲ್ಲಿ ಕೂಸು ಬಡವಾಯಿತಂತೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತವಿನ್ನೂ ಒಂದು ಕೂಸು. ಅದು ಬಡವಾಗಬಾರದು, ಬಡವಾಗಬಾರದು.

ಕಾಲಗಳು ಮೂರು : ಹಿಂದಿನದು, ಈಗಿನದು, ಮುಂದಿನದು. ಗತಕಾಲದ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ವರ್ತಮಾನಕಾಲ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿದೆ. ಭವಿಷ್ಯ

ಆಹ್ವಾನ

ತ್ಕಾಲದ ರೂಪು ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಈಗಿನ ಸಂಭವಗಳೇ ಅಣಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ನಿನ್ನೆಯ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ನಾವು ಕಲಿಯುವ ಪಾಠ, ಇಂದಿನ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ನಮಗೆ ನೆರವಾಗಬೇಕು. ಆ ಪಾಠ ಇದು : ಗೃಹಛಿದ್ರ ಅನೈಕೈ ತಾಂಡವವಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಾತಂತ್ರೈ ನಷ್ಟವಾಗ್ತದೆ. ಗೃಹಛಿದ್ರ— ಅನೈಕೈ - ತಾಂಡವವಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ - ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರೈ - ನಷ್ಟವಾಗ್ತದೆ.

ದುಃಸ್ವಪ್ನ

○ ರಂಗಸ್ಥಲವನ್ನು ಸಮನಾದ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬೇಕು. ಎಡದೊಂದು, ಬಲದೊಂದು. ಎಡದಲ್ಲಿ ನಿರಸನಿ [ಸಿನಿಕ] ಹಾಗೂ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ. ಟಾಲಸ್ವಾಯ್ ಕಥೆಯ ಚಿತ್ರಣ ನಡೆಯುವಾಗ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಅದರ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು. ಇವರು ನಿವ್ವೆ ಹೋದಾಗ, ಎಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲು. ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಸ್ವಪ್ನ ಸಂಯೋಜನೆ. ಕನಸು ಮುಗಿದಾಗ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲು, ಎಡದಲ್ಲಿ ನಿರಸನಿ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕರ ನಡುವಿನ ಕೊನೆಯ ದೃಶ್ಯ.

‘ಇತಿಹಾಸ ಕಲಿಸುವ ಪಾಠ’ ದಲ್ಲಿಯಂತೆ, ಅಂಕದ ಪರದೆಯ ಹೊರಗೆ ಅರಂಭ ದಲ್ಲೂ ಕೊನೆಯಲ್ಲೂ ನಿರೂಪಕ ತನ್ನ ನಿವೇದನೆಗಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ನಿರೂಪಕ :

‘ಅನೈಕ್ಯ ಗೃಹಭಿದ್ರ ತಾಂಡವವಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ.’ ಇದು, ಇತಿಹಾಸ ಕಲಿಸುವ ಪಾಠ. ಮಕ್ಕಳಾಟದ ಮರಳಮೇಲಿನ ಬರೆಹವಲ್ಲ; ಚೆಲ್ಲಾಟಕ್ಕೆ ಅಳಿಸಿಹೋಗುವ ನೀರ ಮೇಲಣ ಅಕ್ಷರಮಾಲೆಯಲ್ಲ. ಇದು, ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊರೆದಷ್ಟು ಸ್ಥಿರ; ಅಷ್ಟೇ ಸ್ಪಷ್ಟ. ಅನ್ವೇಷಕ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಈ ಆರಿವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮೂಡುವುದು. ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಮನಗಾಣುವ. ಯಾವ ವಿವೇಕಮತಿಯೂ ಈ ತಥ್ಯದ ಆಹ್ವಾನದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರ.

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಅವಿವೇಕವನ್ನೇ ಆರಾಧಿಸುವ, ವಿಧ್ಯಕ್ಕೇ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಜನರು ಹಲವರಿದ್ದಾರೆ. ಕಣ್ಣಿರುವ ಕುರುಡರು; ಕಿವಿಯಿದ್ದೂ ಕಿವುಡರು. ಇಲ್ಲಿ, ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕನಿಗೆ ಸವಾಲು ಹಾಕುವ ಸಿನಿಕರುಂಟು. ಆ ಸಿನಿಕತನವೋ - ವಿವೇಚನಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸಿರುವ ಪ್ರಬಲ ಕಾಹಿಲೆ. ಬುದ್ಧಿ, ಬಲು ಸೂಕ್ಷ್ಮ. ಆದರೆ, ಬೆಳಕಿಂಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕರಿಯ ಪರದೆಯನ್ನು ಇಳಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಮಿಡಿತ ತುಡಿತಗಳ ಮೃದು ಹೃದಯ. ಆದರೇನು? ಕಲ್ಲಿನ ಕೋಟೆಯೊಳಗೆ ಅದು ಕೈದಿ. ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಸ್ವರ್ಗ ನಿರ್ಮಿಸಬಲ್ಲ ಕ್ರಿಯಾಚೇತನ. ಅದನ್ನು ಕವಿದಿರುವುದು ಮಾತ್ರ, ಮಹಾವಸೌಧ್ಯ.....

ನಿರಸನಿ :

[ಸಿಸಿಕ]

ವಸೌಧ್ಯ ಕವಿದಿರೋದು ದೇಶವನ್ನ—ಇಡೀ ದೇಶವನ್ನ. [ತೇಗು] ಹುಂ, ಸಿಗರೇಟು ಹಚ್ಚು.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಒಲೈ ಮಹಾರಾಯ.

ನಿರಸನಿ :

ನಶ್ಯ? ಬೀಡಾ? ಅಡಿಕೆಚೂರು?

ಅಹ್ಯಾನ

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಏನೂ ಬೇಡ.

ನಿರಸನಿ :

[ನಕ್ಕು, ಸಿಗರೇಟು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು]

ಎಲ್ಲ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕರೂ ನಿನ್ನಂಥ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳೇ ಇರಬಹುದೂಂತೀನಿ !

[ಲೈಟರ್ ಸಪ್ಪಳ]

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಹಾಗೇನಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸುಖ ನಾನು ಅನುಭವಿಸಿದವನೇ. ಈಗ
ವಯಸ್ಸಾಯ್ತು.

ನಿರಸನಿ :

[ಪರಿಹಾಸ್ಯದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ]

ವೃದ್ಧ ನಾರೀ.....

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ನೊಂದುಕೊಂಡು]

ಅನ್ನು, ಅನ್ನು ! ಚಿಗುರೆಲೆಗೆ ನಗೋದೇ ಕೆಲಸ. ಕೂದಲು ನರೆತವರನ್ನು ಗೌರ
ವಿಸಬೇಕೂಂತ ನಿನ್ನಂಥ ಸಿನಿಕರಿಗೆ ಯಾಕೆ ಅನಿಸಿತು ?

ನಿರಸನಿ :

ಮುದುಕನಾದವನು ಮೂರ್ಖನಿರಲಾರ - ಅಂತ ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಪ್ಪ
ಹೇಳಿದೆ ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ನಾನು ಮೂರ್ಖನೇ. ಸತ್ಯಸಂಗತಿ ಇದೂಂತ ತಿಳಿಯಹೇಳ್ವೆ. ಹಗಲೆಲ್ಲಾ
ಕಂಠ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡ್ಡಿ. ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಯ್ತು ? ಗೋರ್ಕಲ್ಲ
ಮೇಲೆ.....

ನಿರಸನಿ :

ಕೋಣ, ಕೋಣನ ಮುಂದೆ ಕಿನ್ನರಿ ಬಾರಿಸ್ತೆ ಅನ್ನಲ್ಲ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಯಾವ ಗೀತೆ ಹಾಡಿದರೇನು ? ಗ್ರಹಿಸೋದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸೊಂದಿರಬೇಡ ?

ನಿರಸನಿ :

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಕಟಕ್ಕೆಲ್ಲ ತಾನೇ ಹೊಣೆ ಅನ್ನೋ ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡ್ತೀ ನೀನು !
ಅಯ್ಯೋ ! ಕನಿಕರ ಅನಿಸುತ್ತವೆ. ದಾರಿತಪ್ಪಿ ವಾಪಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟ
ಮನುಷ್ಯ. ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಬದಿಗಿರಿಸಿ ಹಾಯಾಗಿರಬಾರದಾ ?....ಜನ್ಮಾಂತರವ
ಕರ್ಮಫಲ ಈ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆ. ಎಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟೇತು ಹೇಳು ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಹೇಗೆ ಹಾಯಾಗಿರಲಿ ? ಮೌಢ್ಯ ಕವಿದಿರೋದು ದೇಶವನ್ನ—ಅಂದೆ ನೀನು
ಆದರೆ ದೇಶ ಅನ್ನೋದು ಭೌಗೋಲಿಕ ವಿಸ್ತಾರ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲವಲ್ಲ ? ಅಲ್ಲಿ
ಜನರಿದ್ದಾರೆ—ನಿನ್ನಂಥ ಜನರಿದ್ದಾರೆ.

ನಿರಸನಿ :

ಶ್ ! ಪ್ಲೀಸ್ ! ಪುನಃ ಬಿಚ್ಚಬೇಡವವು. ಮಲಕ್ಕೊಳ್ಳೋಕ್ಕುಂಚೆ ಇಲ್ಲದ
ವಿಚಾರ ತುಂಬಿಸೊಂಡು ತಲೆ ಕೆಡಿಸೊಬೇಡ, ಇದೊಂದು ರಾತ್ರಿಯಾದರೂ
ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡು.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಸುಖನಿದ್ರೆ ಅನ್ನೋದು ಈ ಶತಮಾನದ ಮಹಾ ಮಿಥ್ಯ ನೋಡು.

ನಿರಸನಿ :

ಮತ್ತೆ ತೆಗೆದೆಯಲ್ಲ ! [ನೃಂಗ ಭವನಿಯಲ್ಲಿ ಯಾಚಿಸುತ್ತ] ಬೇಡವೋ....

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಆಗಲಪ್ಪ.

ನಿರಸನಿ :

ಊಟ ಹಿಡಿಸ್ತೀನು ? ನಾನು ಪಾಕ ಪ್ರವೀಣನಲ್ಲ. ಗಂಡಡುಗೆ....

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಸಮಾಧಾನ ಚಿತ್ತದಿಂದ]

ನಳಪಾಕ. ಒಬ್ಬೊಂಟಿಗನಾದರೂ ನೀನು ಭೋಗಿ.

ನಿರಸನಿ :

ಹಹ್ಲಾ ! ತಿಂಗಳ ಮೊದಲನೇ ವಾರ ಭೋಗಿ. ಆಮೇಲೆ ಬೈರಾಗಿ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಆಗ ಈ ಸಿಗರೇಟು ಕೂಡ ಇರೋದಿಲ್ಲವೇನು ?

ನಿರಸನಿ :

ಸಿಗರೇಟು ? ಹ್ಲಾ ! ಊಟ ನಾಸ್ತಿಯಾದರೂ ತಂಬಾಕು ಬಿಟ್ಟವನಲ್ಲ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ನಿಟ್ಟುಸಿರು]

ನಾನು ಮಡಿವಂತನಲ್ಲ ತಮ್ಮ. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಆಮೋದ ಪ್ರಮೋದಗಳನ್ನು ಜನರಿಂದ ಕಸಕೋಬೇಕು ಅನ್ನೋ ಹಟವಾದಿಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಈ ಧೂಮಪಾನದ ವೈಖರಿ ಮಾತ್ರ ಗಾಬರಿಸಿಡಿಸುವಂಥಾದ್ದು. ನಿನ್ನನ್ನು ನೀನೇ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕೋಕೆ ಈ ಸಿಗರೇಟುಗಳ ಸರಪಳಿ ನೇಯಿದ್ದೀಯೆ. ಹೊಗೆಮೋಡ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಅವಿತುಕೊಳ್ಳಿದ್ದೀಯೆ. [ಅಸಹನೆಯಿಂದ] ಇದು ಪಲಾಯನ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ; ಆತ್ಮವಂಚನೆ !

ನಿರಸನಿ :

[ಹೊಗೆಯುಗುಳಿ]

ಇಷ್ಟೇನೋ ? ಇನ್ನೂ ಏನಾದರೂ ಉಂಟೋ ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ನೀನು ದಾರ ಕಡಿದ ಗಾಳಿಪಟ. ಪ್ರವಾಹ ಹರಿದ ಕಡೆ ತೇಲಿ ಹೋಗೋ ಬುಡ ಕಿತ್ತ ಮರ.

ನಿರಸನಿ :

ಭೇಷ !

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ನಿನಗೆ ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಲ್ಲ, ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ.

ನಿರಸನಿ :

ಹೂಂ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

'ನಿನ್ನೆ'ಯಿಂದ 'ಇವತ್ತು' ರೂಪು ಪಡೆದು, 'ಇವತ್ತಿ'ನಿಂದ ನಾಳೆ ಮೂಡದೆ ಅನ್ನೋ ಕಲ್ಪನೆ ನಿನಗಿಲ್ಲ.

ನಿರಸನಿ :

ಹಗಲು ಕಳಿತು, ರಾತ್ರಿಯಾಗಿದೆ; ಇನ್ನು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡ್ಬೇಕು—ಅಂತ ಗೊತ್ತಿದೆಯಪ್ಪ !

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಛಿದ್ರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ನೂರು ಹುಳ ರಾಷ್ಟ್ರಪುರುಷನ ಮೈಯನ್ನು ಕೊರೀತಾ ಇವೆ ! ಇದು ಹೀಗೇ ಸಾಗಿದರೆ ಅವನ ಗತಿ ಏನಾದೀತು ?

ನಿರಸನಿ :

ಆತ ಅಷ್ಟೊಂದು ದುರ್ಬಲ ಅಂತ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಬಿಡು !

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಅನೈಕ್ಯ ಅವನತಿಗೆ ದಾರಿ—

ನಿರಸನಿ :

[ಅಣಕಿಸುತ್ತ]

ಗೃಹ ಛಿದ್ರದಿಂದ ಸರ್ವನಾಶ. ನಿಮ್ಮ ಘೋಷಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಬಲ್ಲೆ !

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಎಷ್ಟು ವಿದ್ಯೆ ಇದ್ದೇನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ನಿರರ್ಥಕ. ಇಂಥವರಿರುವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸದ ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಆಗದೆ ಇದ್ದೀತು ?

ನಿರಸನಿ :

[ಸಿಟ್ಟುಗೊಳ್ಳುತ್ತ, ಸಿಗರೇಟು ಚುರುಟಿ]

ಇತಿಹಾಸದ ಪುನರಾವರ್ತನೆ! Nonsense! ಬೊಗಳೆ ಮಾತು. ವಿಧವೆ ಯರ ವೇದಾಂತ. ಅಳುಬುರುಕ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಪಲಾಪ! [ಮತ್ತೊಂದು ಸಿಗರೇಟನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು] ಈ ಬೆದರುಗುಮ್ಮ ಕಥೆನೆಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು....[ಲೈಟರ್ ಸಪ್ಪಳ]

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ವ್ಯಥೆಯಿಂದ]

ಬೆದರುಗುಮ್ಮನ ಕಥೆ! ಆಗಲಿ, ಆಗಲಿ.

ನಿರಸನಿ :

[ಧ್ವನಿ ಬದಲಿಸಿ, ಹರ್ಷಿತನಾಗುತ್ತ]

ಸರಿ : ಈಗಲಾದರೂ ಮುಗಿತು ತಾನೆ ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ನಿಧಾನವಾಗಿ]

ಮುಗಿಯಿತು. [ಕ್ಷಣ ಮಾನ. ಮತ್ತೆ ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ] ತನ್ನೂ, ಒಂದು ಒಳ್ಳೆ ಕಥೆ ಹೇಳಿ ? ಮಕ್ಕಳದಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡವರ ಕಥೆ.

ನಿರಸನಿ :

Alright. ಕೇಳೋಣ. A bed-time story. ಈ ಸಿಗರೇಟಿಗಿನ್ನೂ ಏಳು ನಿಮಿಷ ಆಯುಸ್ಸಿದೆ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಕಥೆ ಮುಗೀಲಿ. ಶುರುವಾಡು. ಒಂದೂರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜನಿದ್ದ.....

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಇದು ಅಂಥದಲ್ಲ.

ನಿರಸನಿ :

ಅಜ್ಜಿ ಕಥೆ ಅಲ್ಲೋ....? ಹುಂ....ಯಾರು ಬರೆದದ್ದು ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಮಹರ್ಷಿ ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್

ನಿರಸನಿ :

ನಿನ್ನ ಜಾತಿಯವನೇ ಅನ್ನು.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಗಾಂಧಿಜಿಯಿಂದ 'ನನ್ನ ಗುರು' ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡ ಮಹಾನುಭಾವ.

ನಿರಸನಿ :

[ಬೇಸರದಿಂದ] ದಾರ್ಶನಿಕ ಬರೆದ ಕಥೆ.....

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಎಷ್ಟತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದರೂ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸದೆನಿಸುವ ರಸಗವಳ ಕೇಳು.....ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಲಿ ಒಬ್ಬ ರೈತನಿದ್ದ.

ಕಥನಕಾರ :

ಅವನ ಹೆಸರು ಐವಾನ್ ಷೆರ್ಬಕೋವ್. ಗ್ರಾಮದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ದುಡಿಮೆಗಾರ. ಉಣ್ಣಲು ಉಡಲು ಸಾಕಷ್ಟಿದ್ದ ತೃಪ್ತಸಂಸಾರ ಅವನದು. ಆತನ ಹೆಂಡತಿ, ಸಮರ್ಥಳಾದ ಯಜಮಾನಿತಿ. ಅವರಿಗೆ ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು. ದೊಡ್ಡ ವನಿಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಸೊಸೆ, ಕಷ್ಟ ಸಹಿಷ್ಣುವಾದ ಶಾಂತಸ್ವಭಾವದ ಹೆಣ್ಣು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯದೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದವನು ಐವಾನನ ವೃದ್ಧ ಪಿತನೊಬ್ಬನೇ. ಏಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗೂರಲು ಪೀಡಿತನಾಗಿ ಇಟ್ಟಂಗಿಯ ಒಲೆಯಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಸದಾಕಾಲವೂ ಅವನು ಮಲಗಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಮಗನೂ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳೂ ಸುಖವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಆತ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ.

ಐವಾನನ ನೆರೆಮನೆಯವನೇ ಗೇಬ್ರಿಯಲ್ ಗೋರ್ದೇಯ್. ಗೇಬ್ರಿಯಲನ ತಂದೆ ಜೀವಿಸಿದ್ದಾಗ ಅವನೂ ಐವಾನನ ತಂದೆಯೂ ಆಪ್ತಮಿತ್ರರಾಗಿದ್ದರು. ಆ ಎರಡು ಕುಟುಂಬಗಳೂ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದಿದ್ದುವು.

ಆಹ್ವಾನ

ಅದು ತಂದೆಯರ ಕಾಲದ ಮಾತು. ಮಕ್ಕಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಯಿಸಿತು.

ಆ ಬದಲಾವಣೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು ಒಂದು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ.

ಐವಾನನ ಹೇಟಿಯೊಂದು ಮೊಟ್ಟೆಇಡತೊಡಗಿತ್ತು. ಮನೆಯ ಸೊಸೆ ದಿನವೂ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತಂದು ಈಸ್ಟರ್ ಹಬ್ಬಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಡಿಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಒಂದು ದಿನ ಹೇಟಿ ನೆರೆಮನೆಯ ಹಿತ್ತಿಲಿಗೆ ಹಾರಿಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ತತ್ತಿ ಇಟ್ಟಿತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಐವಾನನ ಕಿರಿಯಮಗ, ಒಳಗೆ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿದ. ಮನೆಯ ಸೊಸೆ ನೆರೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಗೇಬ್ರಿಯಲನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಂಡಳು.

ಗೇಬ್ರಿಯಲನ ತಾಯಿ :

ಏನು ಬೇಕು ಮಗಳೇ ?

ಐವಾನನ ಸೊಸೆ :

ಅಜ್ಜಿ, ನಮ್ಮ ಹೇಟಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹಾರಿಬಂತು. ಅದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡ್ಲಿಲ್ಲಾ ?

ಗೇಬ್ರಿಯಲನ ತಾಯಿ :

ನಾವೇನೂ ಕಂಡಿಲ್ಲವು. ದೇವರ ದಯದಿಂದ ನಮ್ಮವೇ ಹೇಟಿಗಳು ಅವತ್ತಿಂದಲೇ ಮೊಟ್ಟೆ ಇಡ್ಲಿವೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರದು ಯಾಕವ್ವಾ ನಮಗೆ ? ನಾವಂತೂ ಸಕ್ಕದವರ ಹಿತ್ತಿಲಿಗೆ ಮೊಟ್ಟೆ ಹುಡುಕೊಂಡು ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ, ಮಗಳೇ.

ಐವಾನನ ಸೊಸೆ :

ಅಜ್ಜಿ ! ಸುಳ್ಳೇತ್ತಿದೀಯಾ ನೀನು !

ಗೇಬ್ರಿಯಲನ ತಾಯಿ :

ಏನಂದೆ ? ಸುಳ್ಳೇತ್ತಿದೀನಾ ? ನಾನು ? ಎಲಾ ಎಳೆಸಿಂಬೇಕಾಯೀ !....

ಐವಾನನ ಸೊಸೆ :

ನೀನು ಕೊಳೆತ ಚಕ್ಕುತ್ನಣ್ಣು ಹುಷಾರಾಗ್ಯಾತಾಡು ! ನನ್ನೊಟ್ಟಿ
ತಂದೊಡ್ಡು....

ಗೇಬ್ರಿಯಲನ ತಾಯಿ :

ನನ್ನೊಟ್ಟೀನಾ ? ನೀನಿಟ್ಟಿದ್ದಾ ವೊಟ್ಟಿ ?.... ಬಾರೇ ಇಲ್ಲಿ ! ಕೊಳೆತ ಚಕ್ಕು
ತ್ನಣ್ಣು ಅಂದಿ, ಅಲ್ವಾ ? ರುಚಿ ಎಂಗಿರ್ರೇತೆ ಗೊತ್ತಾ ? ಬಾರೇ ಇಲ್ಲಿ !

ಐವಾನನ ಸೊಸೆ :

ಅಡುಗೂಲಜ್ಜಿಹೆದರಿಸ್ತಾಳೆ. ಹುಂ ! ಏನ್ನಾಡಾಕೆ ನೀನು ?

ಐವಾನನ ಹೆಂಡತಿ :

[ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತ]

ಏನೇ ಅದು ? ಅದೇನೇ ಗಲಾಟೆ ?

ಐವಾನನ ಸೊಸೆ :

ನೋಡಿ ಅತ್ತೆ. ನನ್ನೊಟ್ಟಿ ಕದ್ದೊಂಜು ಹೆಂಗ್ಯಾತಾಡ್ತಾಳೆ !

ಗೇಬ್ರಿಯಲನ ಹೆಂಡತಿ :

[ಓಡಿಬರುತ್ತ]

ಯಾವಳೇ ನಮ್ಮತ್ತೀನ ಕಳ್ಳಿ ಅಂದೋಳು ?

ಐವಾನನ ಹೆಂಡತಿ :

ಯಾಕಜ್ಜಿ ಕಡೆಗಾಲಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಟ್ಟುದ್ದಿ ? ಕೊಟ್ಟೆಡು ತತ್ತೀನ.

ಗೇಬ್ರಿಯಲನ ತಾಯಿ :

ಸೊಸೆ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ನೀನು ಬಂದಿಯಾ ? ಅಹಹಾ....

ಗೇಬ್ರಿಯಲನ ಹೆಂಡತಿ :

ಹೊರಡಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ! ನಮ್ಮ ಅಂಗಳ ಬಿಟ್ಟೋಗಿ !

ಐವಾನನ ಸೊಸೆ :

ವೊಟ್ಟಿ ಕೊಡು ! ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೊರಡ್ತೀವಿ.

ಅಹ್ವಾನ

ಗೇಬ್ರಿಯಲನ ತಾಯಿ :

ಮುದುಕ ಮಾವನ್ನ ಉಸವಾಸ ಕೆಡವಿ ಕೊಲ್ತಿದೀಯಲ್ಲೇ ಬಜಾರೀ !

ಐವಾನನ ಹೆಂಡತಿ :

ಬಡಸಾಯಿ ಗಂಡನ್ನ ಹರಿದು ತಿಂದೆಯಲ್ಲೆ ಮುದೀಪಿಶಾಚಿ. !

ಗೇಬ್ರಿಯಲನ ತಾಯಿ :

ಏನಂದೆ ? ಹೊಲಸು ನಾಯಿ !

ಐವಾನನ ಹೆಂಡತಿ :

ನಾಯಿ ನೀನು. ಮಾನಗೆಟ್ಟು ಮುದುಕಿ !

ಗೇಬ್ರಿಯಲನ ಹೆಂಡತಿ :

ನೋಡಿ ಅತ್ತೀ, ಮನೆ ಒಳಗೆ ಬರಿದಾಳೆ ! ಗಂಡಸ್ತನ್ನ ಕರೀತೀನಿ ! ಏ
ವಾನ್ಯಾ ! ವಾನ್ಯಾ !

ಐವಾನನ ಸೊಸೆ :

ಏ ತಾರಾಸ್, ಬಾ ಓಡ್ಬಾ.

ಐವಾನನ ಹೆಂಡತಿ :

ಈ ಗೂಬೆ ಹೊಡೀತಿದಾಳೆ. ಎಲ್ಲಿ ಸತ್ತೋದ್ರೋ ಎಲ್ಲಾ....ಬರ್ರೀ, ಬರ್ರೀ....
[ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುಸುಗುಸು, ಕಲರವ. "ಯಾರು ?" "ಏನಂತೆ ?" "ಅ
ಸೊಕ್ಕೇ !"]

ಗೇಬ್ರಿಯಲ್ :

[ಓಡಿಬರುತ್ತ]

ಏನಮ್ಮಾ ? ಏನ್ ಸಡಿಸಿದೀರಿ ? ಹೋಗ್ರಿ ಆಚೆಗೆ !

ಗೇಬ್ರಿಯಲನ ತಾಯಿ :

[ಮೊರೆ ಇಡುತ್ತ]

ಬಂದಿಯಾ ಗೇಬ್ರಿಯಲ್....ಬಾ ಮಗ ! ನೋಡು, ಎಂಥಾ ಗತಿ ಬಂತು
ನಿನ್ನ ತಾಯಿಗೆ !

ಆಹ್ವಾನ

ಐವಾನ್ :

[ದೂರದಿಂದ]

ಬಂದೇ, ಬಂದೆ! ಏ ಕುಂಟ ಗೇಬ್ರಿಯಲ್! ಏನ್ಮಾಡ್ತಿದ್ದೀ? [ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತ, ಕಲರವವನ್ನು ಂಚಿಸಿ] ದಾರಿ ಬಿಡಿ! ಹಿಡೀರಿ ಅವನನ್ನು! ಕತ್ತಿ ಮಗನೇ!

ಗೇಬ್ರಿಯಲ್ :

[ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕರೆಯುತ್ತ]

ಬಾ! ಬಾ ಐವಾನ್! [ಹೊಡೆಯುತ್ತ] ಉಹ್! ತಗೋ! [ಗದ್ದಲ ಹೆಂಗಸರ ಚೀರಾಟ. ಗಂಡಸರ ಕೂಗಾಟ. ಐವಾನ್ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನರಳುತ್ತ] ಆಯ್! ನನ್ನ ಗಡ್ಡ-ಗಡ್ಡ ಕಿತ್ತ! [ಕಂಪಿಸುವ ಕಂಠದಲ್ಲಿ] ಏ ಐವಾನ್! ಸಿಡುಬುಕಲೆ ಮುಖದವನೇ! [ಕಲರವ ಕಡಮೆಯಾದಂತೆ] ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿ ಸ್ತೀನಿ. ನಿನ್ನ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳೇತೀನಿ! ಗಡೀಪಾರು ಮಾಡಿಸ್ತೀನಿ! [Fade out]

ಕಥನಕಾರ :

ಸಣ್ಣ ವಿಷಯದಿಂದ ಮೊದಲಾಗಿ ಒಂದೇ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ತನಕ ಬಂದಿತ್ತು ಹಗರಣ!ಐವಾನ್‌ನ ಮುದುಕ ತಂದೆ ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟೋ ತಿಳಿಯ ಹೇಳಿದ.

ಐವಾನ್‌ನ ತಂದೆ :

ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಸಂಗತಿಗಾಗಿ ಜಗಳ ಕಾಯ್ದಾರಲ್ಲ.... ನೀವು ಮಾಡ್ತಿರೋದು ಮೂರ್ಖತನದ ಕೆಲಸ, ಮಕ್ಕಳೇ. ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿ! ಇದೆಲ್ಲಾ ಶುರು ವಾದ್ದು ಒಂದು ಮೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ. ಹುಡುಗರು ಅದನ್ನು ತಗೊಂಡಿರಬಹುದು. ಆಗಲಿ ಏನದರಿಂದ? ಎಷ್ಟು ಒಂದು ತತ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯ? ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದೇವರು ಕಳಿಸೊಲ್ವೆ? ನೆರೆಯವಳು ಒಂದು ನಿಷ್ಕರ ಮಾತು ಆಡಿದಾಳೆ ಅಂತಲೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಾನ. ಸರಿಪಡಿಸಿ ಅದನ್ನು. ಒಳ್ಳೇ ಮಾತು ಹ್ಯಾಗೆ ಆಡೋದೂಂತ ತೋರಿಸೊಡಿ! ಜಗಳವಾಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿದೆ - ಅಂದರೂ

ಆಹ್ವಾನ

ಏನಾಯ್ತು ? ಅಂಥದಾಗ್ತದೆ. ನಾವೆಲ್ಲೂ ಪಾಪಿಗಳೇ. ರಾಜೀ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಮುಗಿಸ್ಬಿಡಿ. ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಹಾಗೇ ಉಳಿಸಿದಿರೋ ನಿಮಗೆ ಅದರಿಂದ ಕೇಡಾಗ್ತದೆ.

ಕಥನಕಾರ :

ವೃದ್ಧನ ವಿವೇಕದ ನುಡಿಗೆ ಎಳೆಯರು ಕಿವಿಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ವೈಮನಸ್ಸು ಬೆಳೆ ಯಿತು. ಐವಾನ್-ಗೇಬ್ರಿಯಲರು ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನದ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿದರು. ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಆ ಎರಡು ಕುಟುಂಬಗಳ ನಡುವೆ, ಏನಾದರೊಂದು ಕಾರಣ ಕ್ಯಾಗಿ ಜಗಳವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿರಿಯರ ಅನುಕರಣೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡಿದರು. ಮೊದಮೊದಲು ಪರಸ್ಪರ ಬೈಗಳು, ನಿಂದನೆ, ದೂಷಣೆ. ಮುಂದೆ, ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಪರಸ್ಪರರಿಗೆ ಕೇಡುಂಟುಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ. ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಐವಾನನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾದರೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಗೇಬ್ರಿಯಲನಿಗೆ.

ಹೀಗೆ ಆರು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದುವು. ಏಳನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮದುವೆಯ ಕೂಟದಲ್ಲಿ, ಗೇಬ್ರಿಯಲನನ್ನು ಐವಾನನ ಸೊಸೆ "ಕುದುರೆಗಳ್ಳ!" ಎಂದು ಅವಮಾನಿಸಿದಳು. ಕುದುರೆ ಮತ್ತನಾಗಿದ್ದ ಗೇಬ್ರಿಯಲ್, ಸಿಟ್ಟು ತಡೆಯಲಾಗದೆ ಅವಳಿಗೆ ಹೊಡೆದ. ಒಂದು ವಾರ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಲಗಿರಬೇಕಾಯಿತು. ಆಗ ಅವಳು ಗರ್ಭಿಣಿ ಬೇರೆ. ಐವಾನನಿಗೆ ಆದ ಸಂತೋಷ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. 'ಈ ಸಲ ನೆರೆಯವನ ಕತೆ ಮುಗಿದೇ ಹೋಗ್ತದೆ' ಅಂದುಕೊಂಡ. ಆದರೆ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ವಿಚಾರಣೆ ನಡಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಐವಾನನ ಸೊಸೆ ಮೊದಲಿನ ಹಾಗೆಯೇ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಪುರಾವೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ದೂರನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿದರು. ಐವಾನ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅಪೀಲು ಮಾಡಿದ. ಕೋರ್ಟಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಗ್ಯಾಲನ್ ಮಾದಕ ಪಾನೀಯ ಖರ್ಚಾಯಿತು. "ಗೇಬ್ರಿಯಲ್‌ಗೆ ಬಾರುಕೋಲಿಸಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತು ಛಡಿ ಏಟು ಕೊಡಬೇಕು," ಎಂದು ಕೋರ್ಟು ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿತು.

ಗೇಬ್ರಿಯಲ್ ಛಡಿ ಏಟು ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ನೋಡಲು ನಿಲ್ಲದೆ, ಐವಾನ್ ಕುದುರೆ ಏರಿ ಏಳು ಮೈಲು ದೂರವಿದ್ದ ತನ್ನ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಮರಳಿದ. ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನದ ತೀರ್ಪನ್ನು ತಿಳಿದ ತಂದೆಗೆ ಸಂಕಟವಾಯಿತು.

ಐವಾನನ ತಂದೆ :

(ಗೂರಲು ಕೆಮ್ಮು)

ತ್ವೇಷದಿಂದ ನೀನು ಕುರುಡನಾಗಿದೀ ಮಗ! ಇತರರ ಪಾಪಗಳು ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದಿವೆ. ನಿನ್ನ ಪಾಪಗಳು ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದಿವೆ.ಕಲಹ ಆಗೋದು—ಯಾವಾಗಲೂ ಆಗೋದು—ಇಬ್ಬರೊಳಗೆ. ಅವನು ಕೆಟ್ಟವನಾಗಿ ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯವನಾದರೆ ಜಗಳ ಹ್ಯಾಗಾಗ್ತದೆ?.... ನಾನು ಜೀವಿಸಿದ ರೀತಿ ಇದಲ್ಲ ಮಗ.... ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ನೀನೇನು ಕಲಿಸಿಕೊಡ್ತಿದೀ ಯೆಸ್ಸು? ಒಂದು ಮಾತಿಗೆ ಎರಡು ಇದಿರುಮಾತು. ಒಂದು ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಎರಡು ಪ್ರತಿ ಹೊಡೆತ. ಇದನ್ನೇ ಏನು ಕ್ರಿಸ್ತ ನಮಗೆ ಬೋಧಿಸಿದ್ದು?....

(ಕೆಮ್ಮು) ಜಗಳ ಶುರು ಆದ್ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ನೀನು ಮಾಡಿರೋ ಖರ್ಚಾದರೂ ಎಷ್ಟು? ದುಡಿಯೋದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಕೊಡದೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಕಮ್ಮಿ ಆಗಿದೆಯಲ್ಲ—ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಹೊಣೆ?ನುಡುಕ ತಂದೆಯ ಮಾತನ್ನಿಷ್ಟು ಕೇಳು ಮಗನೇ!ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಗೇಬ್ರಿಯಲ್‌ನ ಜತೆ ರಾಜಿ ಮಾಡ್ಕೊ. ಮನೆಗೆ ಕರಿ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಚಹಾ, ವೋಡ್ಕಾ, ಜತೆಯಾಗಿ ಕುಡೀರಿ.... ಹೂಂ....ಬೆಂಕಿ ಹರಡೋದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅದನ್ನು ನಂದಿಸು. ಆಮೇಲೆ ಚಿಂತಿಸಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ, ಮಗ....

ಕಥನಕಾರ :

ತಂದೆಯ ಮಾತು ಸರಿ ಎಂದೇನೋ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಐವಾನ್‌ಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಆದರೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದಾಗ, ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ದೊರೆತ ವಿಜಯದಿಂದ ಕುಣಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ, ತಂದೆ ಆಡಿದ್ದೆಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ಮರೆತುಹೋಯ್ತು.

ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾಗಿ ಅವಮಾನಿತನಾದ ಗೇಬ್ರಿಯಲ್, ಕತ್ತಲು ಕವಿದಾಗ, ಘಾಸಿಗೊಂಡ ಹೃದಯದೊಡನೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ವಾಪಸಾದ. ಕೇಳಿದವರು ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳುವಂತಿತ್ತು, ಅವನ ಸಿಡುಕು ಧ್ವನಿ. ಹುಲ್ಲು ಕಡ್ಡಿಗಳೆಲ್ಲ ಒಣಗಿದ್ದ ಬೇಸಗೆಯ ಗಭೀರ ರಾತ್ರಿ. ಸಾಲದುದಕ್ಕೆ ಗಾಳಿ ಬೇರೆ ಬೀಸತೊಡಗಿತ್ತು. ಗೇಬ್ರಿಯಲ್ ಏನಾದರೂ ಪ್ರತೀಕಾರದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ? ಐವಾನ್

ಆಹ್ವಾನ

ಅಧೀರನಾದ. ಮನೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ ಬರುವೆನೆಂದು ಹೊರಟ. ಆ ಕಗ್ಗತ್ತಲಲ್ಲಿ, ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ ಗಾಳಿಯದೊಂದೇ ಸದ್ದು. ಒಮ್ಮೆಲೆ, ಹಿತ್ತಲ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಕು ಕಂಡಂತಾಗಿ, ಐವಾನ್ ನಿಂತ. ಮರುಕ್ಷಣ ಅಲ್ಲೇ, ಬೆಂಕಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ಬೆಳಕು ಕಾಣಿಸಿತು. ಮನುಷ್ಯಾಕೃತಿಯೂ ಕಂಡು ಬಂತು. ಗೇಬ್ರಿಯಲ್! “ಇಲ್ಲೇ ಹಿಡಿದು ಬಿಡುವೆ. ಈ ಸಲ ಇವನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರ” ಎನ್ನುತ್ತ ಐವಾನ್ ಅತ್ತ ನೆಗೆದ. ಬಿದ್ದಾಗ ಎದ್ದು, ಓಡಿದ. ಗೇಬ್ರಿಯಲ್‌ನನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದ.

ಐವಾನ್ :

[ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡುತ್ತ]

ನಿಲ್ಲು! ಈ ಸರ್ತಿ ನೀನು ಪಾರಾಗೋದಿಲ್ಲ!

ಕಥನಕಾರ :

ಒಂದೆಡೆ ಗೇಬ್ರಿಯಲ್‌ನ ಕೊಠಡನ್ನು ಐವಾನ್ ಅಮುಕಿ ಹಿಡಿದಾಗ ಅದು ಹರಿಯಿತು; ಈತ ಬಿದ್ದ.

ಐವಾನ್ :

ಓಡಿ ಬನ್ನಿ! ಹಿಡೀರಿ! ಕಳ್ಳರು! ಕೊಲೆ! [ಐವಾನನ ತಲೆಗೆ ಬಡಿಗೆಯ ಹೊಡೆತ] ಅಯ್ಯೋ! ಅಯ್ಯೋ!

ಕಥನಕಾರ :

ಹೊಡೆತ ತಿಂದ ಐವಾನ್ ಪ್ರಜ್ಞಾಹೀನನಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿದ. ಆತ ಎಚ್ಚರ ಗೊಂಡಾಗ, ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುವ ಬೆಳಕು. ಅಗ್ನಿ, ಮನೆಯನ್ನು ದಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಐವಾನ್ ಗೋಳಾಡಿದ.

ಐವಾನ್ :

ಏನಿದು ಗೆಳೆಯರೇ.... ಆ ಚೂರು ಬೆಂಕಿಯನ್ನಿಷ್ಟು ತುಳಿದು ನಾನು ಆರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ!

ಕಥನಕಾರ :

ಐವಾನನ ಮನೆ ಬೂದಿಯಾಯಿತು. ಗೇಬ್ರಿಯಲನದೂ ಸುಟ್ಟುಹೋಯ್ತು. ಆರ್ಥ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನೇ ಬೆಂಕಿ ಆವರಿಸಿತು. ಐವಾನನ ತಂದೆಯನ್ನು ಉಳಿಸ

ಆಹ್ವಾನ

ನೋಡಿದರು. ಆದರೆ, ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತಲಿದ್ದಾಗ, ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಹುಲ್ಲು ಮೈವೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಮುದುಕನನ್ನು ಅರ್ಧ ಸುಟ್ಟಿತು. ಹಳ್ಳಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಗೊಯ್ದು ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟರು. ಮಾರನೆಯ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ, ಅರೆಮರುಳನಂತಿದ್ದ ಐವಾನನನ್ನು ಮುದುಕನ ಭೇಟಿಗೆಂದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದರು. ತೀರಾ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ತಂದೆ ಮಗನಿಗೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದ.

ಐವಾನನ ತಂದೆ :

[ಮರಣೋನ್ಮುಖ]

ನಾನು ಸಾಯ್ತಾ ಇದೇನೆ. ಮುಂದೆ....ನೀನೂ ಸಾಯ್ತಾಯೆ.... ಹೇಳು ಪಾಪ ಯಾರದು? [ಐವಾನ್ ಸುಮ್ಮನಿರಲು] ಈಗ ದೇವರೆದುರು ಹೇಳು, ಪಾಪ ಯಾರದು?

ಐವಾನ್ :

[ಬಿಕ್ಕುತ್ತ]

ನನ್ನದು, ಅಪ್ಪಾ. ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸು, ಅಪ್ಪಾ.

ಐವಾನನ ತಂದೆ :

[ನರಳುತ್ತ]

ಬೆಂಕಿಗೆ ಯಾರು ಮೂಲ ಕಾರಣ ಅಂತ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳಬೇಡ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಪಾಪವನ್ನು ಬಚ್ಚಿಡು. ದೇವರು ನಿನ್ನ ಎರಡು ಪಾಪಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸ್ತಾನೆ.... [ಸಾವು. ಐವಾನನ ರೋದನ.]

ಕಥನಕಾರ :

ಬದುಕು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಚಿಗುರಿತು. ತನ್ನ ವಿರುದ್ಧ ಐವಾನ್ ದೂರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೇಬ್ರಿಯಲ್ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡ. ಜಗಳಗಳು ನಿಂತುವು. ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದೇ ಛಾವಣಿಯ ಕೆಳಗೆ ಎರಡೂ ಕುಟುಂಬಗಳು ವಸತಿನಾಡಿದುವು. ಆ ನೆರೆಹೊರೆಗೆ ಶಾಂತಿ ಮರಳಿಬಂತು.

[Fade out]

[ಕ್ಷಣಮಾಸ]

ಆಹ್ವಾನ

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಇಲ್ಲಿಗಾಯ್ತು ನೋಡು ತಮ್ಮ, ಕಡೆಗಣಿಸಿದ ಕಿಡಿ ಮನೆಯನ್ನೇ ಸುಟ್ಟ ಕಥೆ.

ನಿರಸನಿ :

ಮುಗಿತು ನನ್ನ ಸಿಗರೇಟು ಕೂಡಾ. ಈ ತುಣುಕು ಚೂರಿನ ಬೆಂಕಿನ ಕಡೆಗಣಿಸೋದಿಲ್ಲ. ಇಗೋ, ಚುರುಟಿ ಆರಿಸ್ತೀನಿ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಕಾತರದಿಂಟ]

ಹ್ಯಾಗನಿಸ್ತದೆ ನಿನಗೆ ?

ನಿರಸನಿ :

ಅನಿಸೋದು ? ಅಂದರೆ ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ನಿನ್ನ ಮೇಲೇನೂ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡ್ಲಿಲ್ಲ ಈ ಕತೆ ?

ನಿರಸನಿ :

ಹುಚ್ಚಪ್ಪ ! ಕಟ್ಟುಕತೆ ಏನು ಪರಿಣಾಮ ತಾನೆ ಮಾಡಿತು ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಸೋಲಿನಿಂದ ನೊಂದು, ತುಸು ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ]

ಏನು ಮಾಡಿತು, ಅಲ್ಲೆ ? ಹುಂ ! [ಸ್ವರವೇರಿಸಿ] ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆ ತಿಳೀತಿತ್ತು ! ಆಗ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗ್ತಿತ್ತು.

ನಿರಸನಿ :

ಆದೊಂದು ಸೌಭಾಗ್ಯ ಕಮ್ಮಿ ಆಗಿದೆ !

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ನಿನ್ನ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಟ್ಟದೆ, ತಮ್ಮ.

ನಿರಸನಿ :

ಅದೇನೋ ನಿಜ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಇದು ಹಳೆಕಾಹಿಲೆ.

ನಿರಸನಿ :

ಹೂಂ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಬೌದ್ಧಿಕ ಗೂರುಲು. ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೀಗಿದೀಯಾ ?

ನಿರಸನಿ :

ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ದಿವಸದಿಂದ ?

ನಿರಸನಿ :

ಹ್ಲಾ, ಹ್ಲಾ, ಹ್ಲಾ !

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ನನಗೆ ಬವಳಿ ಬತ್ತಿದೆ.

ನಿರಸನಿ :

ಮಲಕೋ. ನೀನು ಅತಿಥಿ. ನನ್ನ ಹಾಸಿಗೆನ ನಿನಗಾಗಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟೆ
ದೀನಿ, ನನಗೆ ಈ ಚಾಪೆ ಸಾಕು.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಮಂದಸ್ಮಿತನಾಗಿ]

ಹಾಗಾದರೆ ನಿರಾಶೆಗೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

ನಿರಸನಿ :

ಏನದು ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ ಭಾರತೀಯ ಗುಣ, ಮಾನವೀಯತೆಯ ಸಂಕೇತ.

ಅಹ್ವಾನ

ನಿರಸನಿ :

ನನಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬಂದ್ಮೇಲೆ ಗಂಟುಮೂಟೆ ಕಟ್ಟಿ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆಗೆ ಹೊರಟೇಯಿ
ಎಲ್ಲಾದರೂ ! ದೀಪ ಆರಿಸ್ತೀನಿ. [ಸ್ವಿಚ್ ಆಫ್ ಮಾಡಿ] ಗುಡ್‌ನೈಟ್.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಹ್ಲ-ಹ್ಲ. [ನಿಟ್ಟುಸಿರು] ಗುಡ್‌ನೈಟ್ ತಮ್ಮ; Sweet dreams!

[ಇರುಳು. ಸ್ವಪ್ನಲೋಕದ ನಿಗೂಢತೆಯು ತ್ತ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ವಾದನ.]

[ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ
ಮಂದ ವಾದ್ಯ ಧ್ವನಿ. ಸಿನಿಕ ಕನವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಲೆಯಲೆಯಾಗಿ ಬರುವ ಸತ್ಯಾ
ನ್ವೇಷಕನ ಸ್ವರ: “ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆ
ತಿಳಿತಿತ್ತು. ಆಗ ಇದರ ಅರ್ಥವಾಗಿತ್ತು....” ಸಿನಿಕನ ವಿಕೃತಗೊಂಡ ಧ್ವನಿ,
ಆಸೆ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತ, “ನನಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು
ಇದ್ದಿದ್ದರೆ.....”]

[ಸ್ವಪ್ನರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರೂಪ ತಳೆದ ಸಿನಿಕ. ಯುವಕ ಕಂಠ. ಇವನು,
ಹೊಸತಾಗಿ ಮದುವೆಯಾದ ಗಂಡು. ಪತಿಯೊಡನೆ—]

ಆತ :

[ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಗರೇಟು]

ಚಿನ್ನ, ಹತ್ತಿರ ಬಾರೇ.

ಆಕೆ :

ಧೂ ವಾಸ್ನೆ ! ಅದೇನು ಇಷ್ಟಾಂತ ಸೇದ್ದೀರೊ.

ಆತ :

ಇಗೋ ಎಸ್ಟೆ. [ಎಸೆಯುವನು]

ಆಕೆ :

ಮುಟ್ಟೇಡೀಂದ್ರೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂತ್ಕೊಂಡು.....ಚೆನ್ನಾಯ್ತು.
ನೋಡಿದವರು ಏನು ಅಂದ್ಕೊತಾರೆ.....

ಅಹ್ಯಾಸ

ಆತ :

ಬೇಕಾದ್ದು ಅನ್ನಿ. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾಗಿ ಬನ್ನೀಂತ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕರೆದಿಲ್ಲ.

ಆಕೆ :

ಛಿ! ಛಿ!

ಆತ :

ನೋಡು ಚಿನ್ನ. ನೀನು-ನಾನು, ಇಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಪಂಚ. ಸಮಾಜವಿರಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರವಿರಲಿ, ಯಾವುದರ ಪರವೆಯೂ ನಮಗಿರಬಾರದು.

ಆಕೆ :

ನನಗೂ ನೀವಲ್ದೆ ಬೇರೆ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ?

ಆತ :

ನನಗೆ ನೀನು ; ನಿನಗೆ ನಾನು.

ಪತ್ರಿಕೆ ಹುಡುಗ :

[ದೂರದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೂಗಿ ಹೇಳುತ್ತ]

ಹತ್ತು ಜನ ಸತ್ತರು ! ಸನಾತನೀ-ಹರಿಜನ ಘರ್ಷಣೆ ! ಸೀಟು
ಗಳಿಗಾಗಿ ಬಡಿದಾಟ ! ಪೋಲೀಸರ ಲಾಠಿ ಚಾರ್ಜ್ ! ಧನ
ಮತ ! ಇವತ್ತಿನ ಧನಮತ ! ಹತ್ತು ಪೈಸೇ.

[Fade out]

೧ನೇ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

ಪುಂಡರು !

೨ನೇ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

ಪುಂಡ ಪುಂಡರು !

೧ನೇ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತೆವೋ ಸರ್ವನಾಶ !

ಅಹ್ವಾನ

೨ನೇ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

ಸಂಘಟನೆ! ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವರು ಒಟ್ಟಾಗಬೇಕು! ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರ
ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು!

[ಕ್ಷಣ ಮೌನ]

ಆಕೆ :

ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಮನೆ ಮಾಡಿದಿರಿ. ರಮಣೀಯ ನಿಸರ್ಗ....ಆ !

ಆತ :

ನಮಗಿಲ್ಲಿ ಯಾರ ಭಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಚಿನ್ನ. ಯಾರ ಸಂಪರ್ಕವೂ ಇಲ್ಲ.
ಮನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲ ?

ಆಕೆ :

Grand!

ಆತ :

ದಿನವೂ ನಾನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಒಬ್ಬಳೇ ಆಗ್ತೀಯಾ....

ಆಕೆ :

ನನ್ನ ವಿಣೆ ಇದೆ. ಸಂಗೀತ ಇದೆ....

ಆತ :

ಆಮೇಲೆ ಶ್ರುತಿ ಹಿಡಿಯೋಕೆ ಪುಟ್ಟದೊಂದು ಬರುತ್ತೆ.

ಆಕೆ :

ಹೋಗ್ರಿ! ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲೋರು!

ಆತ :

ಆಗ್ಲೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಕಳಿತು!

ಆಕೆ :

[ಹುಸಿ ಮುನಿಸಿನಿಂದ]

ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿ. ನನಗೆ ಕೆಲಸ ಇದೆ.

ಅಹ್ವಾನ

ಆತ :

ತಾಳು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರ್ರೀನಿ....

[ಕ್ಷಣ ಮೌನ]

ಪತ್ರಿಕೆ ಹುಡುಗ :

[ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ]

ಇವತ್ತಿನ ಧನಮತ! ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷೋಭೆ!
ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಎರಡು ಬಣಗಳಲ್ಲಿ ತಿಕ್ಕಾಟ! ಮುಂದರಿದವರಿಗೆ
ಮುಖಭಂಗ! ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಹಾನಿ! ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಮೇಲೆ
ಕೈ ಬಾಂಬು ಎಸೆದರು! ಮನುಷ್ಯ ಜೀವಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆ?—
ಹತ್ತು ಪೈಸೇ! ಹತ್ತು ಪೈಸೇ!

[Fade out]

೧ನೇ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

ವಿದ್ವತ್ತೆಲ್ಲ ಇವರ ಗುತ್ತಿಗೆನೋ ?

೨ನೇ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

ತನ್ನಿ ಡೈನಾವೈಟ್! ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕಟ್ಟಡಾನೇ ಹಾರಿಸಿಬಿಡ್ತೀನಿ.

ಹುಡುಗಿ :

ನಮಗೂ ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಕೊಡಿ. ನಾವೂ ಏನಾದರೂ ಮಾಡ್ತೀವಿ.

೧ನೇ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

Sure Sure!

[ಕ್ಷಣ ಮೌನ]

ಆಕೆ :

ಯಾಕೆವತ್ತು ತಡವಾಯ್ತು ?

ಆತ :

ಬೀದೀಲೆಲ್ಲಾ ಪೊಲೀ ಹುಡುಗರ ಗಲಾಟೆ.

ಅಹ್ವಾನ

ಅಕೆ :

ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಬಂದಿರಲ್ಲ ಸದ್ಯಃ !

ಆತ :

ಹುಚ್ಚಿ ! ಬಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ, ನಡೀಬೇಕಾಯ್ತು. ಅಷ್ಟೇ. ನನಗೇನಾಡ್ತಾರೆ ?

ಅಕೆ :

ಅದೇನು ಗಲಾಟೆ ?

ಆತ :

ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವ್ವ. ಯಾರು ಕೇಳೊಂಡು ನಿಲ್ಬೇಕು ?

ಅಕೆ :

ಒಳ್ಳೇದಾಯ್ತು. ಯಾವಾಗಲೂ ನೇರವಾಗಿ ಮನೆಗೇ ಬಂದ್ಬಿಡಿ.

(ಕ್ಷಣ ಮೌನ)

ಪತ್ರಿಕೆ ಹುಡುಗ :

ಭಾಷಾ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಧಾರ! ಮಾತೃಭಾಷೆ
ಯೊಂದಕ್ಕೇ ಮನ್ನಣೆ! ಉಳಿದ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ!
ಬಹು ಭಾಷಾ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ಉಗ್ರ ದಂಡನೆ! ಮಹತ್ವದ
ನಿರ್ಣಯ! ಬೆಲೆ ಹತ್ತು ವೈಸೇ!

[Fade out]

೧ನೇ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

ಶತಮಾನಗಳ ಅನ್ಯಾಯ ಇವತ್ತಿಗೆ ಮುಗಿಯಿತು.

೨ನೇ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಜನರನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಕತ್ತು ಹಿಡಿದು ಹೊರಕ್ಕೆ
ದಬ್ಬಬೇಕು!

೩ನೇ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

ಅವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಕಸಗೊಳ್ಳಬೇಕು!

ಅಹ್ವಾನ

೧ನೇ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

ಇಲ್ಲಿಂದ ತೊಲಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡ್ಬೇಕು !

[ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾನ]

ಅಕೆ :

ಅದೇನು ಕೈಲಿ ?

ಆತ :

ಊಹಿಸು, ನೋಡೋಣ.

ಅಕೆ :

[ಶಂಕಿಸುತ್ತ]

ಪುಸ್ತಕದ ಹಾಗಿದೆ....

ಆತ :

Correct. ಇದು ನಿನಗೆ ಉಡುಗೊರೆ.

ಅಕೆ :

[ಅತುರದಿಂದ]

ಕಾದಂಬರಿನಾ ?

ಆತ :

ಅಲ್ಲ! 'ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗು'.

ಅಕೆ :

[ವಿಚಿತ್ರ ಸಂತೋಷದಿಂದ]

ಓ!

ಆತ :

ಇದರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾಕೆ ವಾಂತಿಯಾಗುತ್ತೆ ? ಮೂರನೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಮಾಡ್ಬೇಕು ? ಎಲ್ಲಾ-ಎಲ್ಲಾ-ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಅಹ್ವಾನ

ಆಕೆ :

[ಪುಸ್ತಕ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತ]

ಓ!

[ಕ್ಷಣ ಮೌನ]

ಪತ್ರಿಕೆ ಹುಡುಗ :

ತುಂದ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಮಂದ್ರ
ರಾಜ್ಯದ ಬೆದರಿಕೆ! ಮೂರು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಕಲಹ!
ನೂರಾರು ಜನ ಮೃತರಾದರು! ಸಹಸ್ರಾರು ಜನ ನಿರ್ಗತಿಕ
ರಾದರು! ಕೊಲೆ ಸುಲಿಗೆ ಆತ್ಮಾಚಾರಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರ!
ಸಚಿತ್ರ! ಧನಮತ!

[Fade out]

೧ನೇ ಪಿಸುಧ್ವನಿ :

ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಬೇರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೇರೆ. ನಮ್ಮವರಿರುವ ಹಳ್ಳಿ ಪಟ್ಟಣ
ನಮಗೇ ಸೇರಬೇಕು!

೨ನೇ ಪಿಸುಧ್ವನಿ :

ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗೋದಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಪಡೆ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸೋಣ.

[ಕ್ಷಣ ಮೌನ]

ಆತ :

ನನಗೆ ಭಡ್ಡಿ ಸಿಕ್ಕು, ಚೆನ್ನಾ! ತಗೋ!

ಆಕೆ :

ರತ್ನಹಾರ! ರೇಶಿಮೆ ಸೀರೆ!

ಆತ :

ಅದೇನೋ ಸುಡುಗಾಡು ಹರತಾಳವಂತೆ. ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನ ಮುಚ್ಚೋದರಲ್ಲಿದ್ದು.
ಕೊಟ್ಟೀತೀರಬೇಕೂಂತ ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು, ಅವಸರ ಅವಸರವಾಗಿ ಕೊಂಡೊಂ
ಡ್ಬಂದೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯಾ?

ಆಹ್ವಾನ

ಆಕೆ :

[ಪರಮ ಸಂತೋಷದಿಂದ]

ಊಂ-ಹುಂ.....

[ಕ್ಷಣ ಮೌನ]

ಪತ್ರಿಕೆ ಹುಡುಗ :

ನೀರಿನ ವ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಶ್ವನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ! ನ್ಯಾಯ ಸಿಗದೇ
ಹೋದರೆ ಜಲಾಶಯಗಳ ನಾಶ! ಧನಮತ!

[Fade out]

೧ನೇ ಪಿಸುಧ್ವನಿ :

ಅದೇ ಸರಿ. ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನೇ ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡಬೇಕು!

೨ನೇ ಪಿಸುಧ್ವನಿ :

ಎಂಥ ಹೊಲಸು ಜನ ನಮ್ಮ ನೆರೆಯಾಜ್ಯದವರು.

[ಕ್ಷಣ ಮೌನ]

ಆತ :

ಬಿಸಿ ನೀರು ತೋಡಿದೀನಿ, ಚೆನ್ನಾ. ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಬಾ.

ಆಕೆ :

ನಿಮ್ಮನ್ನು ದುಡಿಸ್ತೀನಲ್ಲ! ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿ.

ಆತ :

ನೀನಿನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ದಣಿಬಾರದು. ಅಡುಗೆದೂ ಅರ್ಧ ಜವಾಬ್ದಾರಿ
ಹೊರ್ದೀನಿ.

ಆಕೆ :

[ಅಣಕಿಸುತ್ತ]

ಓ! ಬಯಕೇಂತ ನಿಮ್ಮ ಕಿಚಡಿ ತಿನ್ನೆ?

ಆತ :

ಆವತ್ತೇ ಹೇಳ್ತೀಲ್ಲ? ಪಾಕ ಪ್ರವೀಣ ಅಂತ ನಾನು ಪ್ರಸಿದ್ಧ.

ಅಹ್ವಾನ

ಅಕೆ :

ಸರಿ ಹಾಗಾದರೆ. ನಳಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ನಮೋ ನಮಃ

[ಕ್ಷಣ ಮೌನ]

ಪತ್ರಿಕೆ ಹುಡುಗ :

ಭೀಕರ ರಕ್ತಪಾತ ! ಬೆಲೆ ಹತ್ತಿ ವೈಸೇ ! ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ
ಮತೀಯ ಗಲಭೆ ! ಮಂದಿರಗಳೂ ಮಸೀದಿಗಳೂ ನಾಶವಾದುವು !
ಧನಮತ !

[Fade out]

೧ನೇ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ-ಇದು ಧನುಷ್ಯಯುಧವಾಗಲಿ !

ಇನ್ನೊಂದು ಧ್ವನಿ :

ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾ ಕರ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಬಿಡೋಣ. ಒಂದು ಪಿಳ್ಳೆಯೂ
ಉಳಿಬಾರ್ದು !

ಫಿತೂರಿ ಧ್ವನಿ :

ಜಿಹಾದ್ ! ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಗಂಡಸ್ತನ ಐತೆ ಅಂಬೋದನ್ನ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾ
ಕರಿಗೆ ತೋರಿಸೋಣ.

[ಈ ಧ್ವನಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮೂಲೆಗಳಿಂದ]

[ಕ್ಷಣ ಮೌನ]

ಅತ :

[ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾ]

ಸುಡುಗಾಡು ಊರು ! ದರಿದ್ರ ದೇಶ ! ರಸ್ತೆಲೆಲ್ಲಾ ಗುಂಡಾರಾಜ್ಯ. ಅಂಗಡಿ
ಗಳನ್ನ ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದಾರೆ....ಮನೆ ತಲಪಿದಮೇಲೆ ಹಾಯೆನಿಸ್ತಿದೆಯಪ್ಪ !

ಅಕೆ :

ಅಂತೂ ಬಂದಿರಲ್ಲ !

ಅಹ್ವಾನ

ಅತ :

ಯಾಕೆ ಚಿನ್ನ, ಸಪ್ಪಗಿದೀಯಾ ?

ಅಕೆ :

[ತುಸು ಕಾತರದಿಂದ]
ನೋಡಿ - ಇಲ್ಲೆ ನೋ ಆಗ್ತಿದೆ.

ಅತ :

ಎಲ್ಲಿ ?

ಅಕೆ :

ಮುಟ್ಟೋಡಿ - ಇಲ್ಲಿ, ಈ ಕಡೆ....

ಅತ :

[ಮುಟ್ಟಿನೋಡಿ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು]
ಆ ! ತಾಳು, ಪುಸ್ತಕ ತರ್ರೇನೆ.... [ಪುಸ್ತಕ ತಂದು] ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ :
'ಪ್ರಸವಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ'..... [ಮನಸಿನಲ್ಲೆ ಓದುತ್ತ] ಅದು ಮಗು ಕಣೀ. ಕೈ
ಕಾಲು ರೂಪಾಡಿಸಿದೆ!

ಅಕೆ :

ಅಮ್ಮಾ ! ಎಷ್ಟು ಜೋರಾಗಿ ! [ಧ್ವನಿ ಬದಲಿಸಿ] ಗಂಡೇ ಇರಬೇಕು, ಹಾಗಾ
ದರೆ!

ಅತ :

[ಮತ್ತೂ ಮನಸಿನಲ್ಲೇ ಓದುತ್ತ]
ಆ ವಿಷಯ ಇದರಲ್ಲೆ ನೋ ಬರೆದಿಲ್ಲ....

[ಕ್ಷಣ ಮೌನ]

ಪತ್ರಿಕೆ ಹುಡುಗ :

ಗೌಪ್ಯ ಸ್ಫೋಟ ! ಒಕ್ಕೂಟದಿಂದ ಸಿಡಿಯಲು ಕೆಲ ರಾಜ್ಯಗಳ
ಹಂಚಿಕೆ ! ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥಾನದ ರಚನೆಗಾಗಿ ಸರ್ವ ಸನ್ನಾಹ !
ಧನಮತ !

[Fade out]

ಆಹ್ವಾನ

೧ನೇ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಸಂಕಷ್ಟವೇ ಉಳಿದವರ ಸನವಕಾಶ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಿಗಡಾ ಯಿಸೋ ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಕ್ಷವೂ ಶಕ್ತಿಪೀಠ ದುಡೀಬೇಕು.

೨ನೇ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

ಉರಿಯುವ ಬೆಂಕಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ತುಪ್ಪ !

೧ನೇ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಯಾವತ್ತೂ ಕಂಡಿರದ ಕೇಳದ ಮಾರಣ ಹೋಮವಾಗಲಿ !

೨ನೇ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

ಹೋಮ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ.

[ಕ್ಷಣಮಾನ]

ಆಕೆ :

ತುಂಬಾ ಆಯಾಸ....

ಆತ :

ಏನಾದರೂ ಮಾಡ್ಕೊಡ್ಲಾ.... ?

ಆಕೆ :

ಏನೂ ಬೇಡಿ !

ಆತ :

ರೇಡಿಯೋ ಹಾಕ್ಲೇನು ?

ಆಕೆ :

ಹೂಂ. ಯಾವುದಾದರೂ ಸಂಗೀತ....

[ಕ್ಷಣ ಮಾನ]

ಅಹ್ಲಾಸ

ಪತ್ರಿಕೆ ಹುಡುಗ :

ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾದವೀ ಕಲಹ ! ದಕ್ಷಿಣಸ್ಥಾನದ ರಚನೆ !
ದಕ್ಷಿಣದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಯುದ್ಧ ಘೋಷಣೆ !

[Fade out]

೧ನೇ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

Splendid ! ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಯೋಜನೆಗನುಸಾರವಾಗಿ.

ಇನ್ನೊಂದು ಧ್ವನಿ :

[ದೂರಕ್ಕೆ ಗುಪ್ತ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಕಳುಹುತ್ತಾ] ಟೆಟ್-ಟೆಟ್-ಟೆಟ್-ಟೆಟ್-
ರಂಗಭೂಮಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಉಪನಾಟಕಗಳು ಮುಗಿದಿವೆ. ಮುಖ್ಯ
ನಟನ ದಾರಿ ಕಾಯ್ದಿಡೇವೆ. ಬನ್ನಿ- this is the third bell....
ಬನ್ನಿ ! ಟೆಟ್-ಟೆಟ್-ಟೆಟ್-ಟೆಟ್....

[ಕ್ಷಣ ಮೌನ]

ಆತ :

[ಬರುತ್ತ]

ವಿಚಿತ್ರ ! ಇವತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಿಗಲೇ ಇಲ್ಲ, ಚೆನ್ನಾ. ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆ
ಕೊಡ್ತೀನಿ ಅಂದರೂ ಊಹಾಂ-.... ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಭೂಗತವಾಗಿದೆ.
ಆಶ್ಚರ್ಯ ! ಇಡೀ ಊರಿಗೇ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತೇನೋ ಅಂತೀನಿ.

ಆಕೆ :

[ಗಾಬರಿಗೊಂಡು]

ನನಗೆ ಯಾಕೋ ಭಯವಾಗ್ತಿದೆ.

ಆತ :

ಹೆದರಬೇಡ, ನಾನಿದೀನಿ. ಎಲ್ಲಿ ಏನೇ ಆಗಲಿ, ನಮಗೂ ಅದಕ್ಕೂ
ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ಅಹ್ವಾನ

ಆಕೆ :

ಒಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಸೂತ್ರವಾಗಿ ಆಯ್ತು ಅಂದರೆ....

ಆತ :

ಪುಸ್ತಕ ಎಲ್ಲಿ ?

ಆಕೆ :

ಯಾಕೇಗ ?

ಆತ :

‘ಪ್ರಸವದ ದಿವಸ’ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಓದ್ತೀನಿ.

[ಆಕೆಯ ನಿಟ್ಟುಸಿರ]

[ಕ್ಷಣ ಮೌನ]

ಪತ್ರಿಕೆ ಹುಡುಗ :

ಆಂತರ್ಯದ್ಧ ! ರಾಷ್ಟ್ರದಾದ್ಯಂತ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಸಾವು ನೋವು !
ಧನಮತ ! ಕೆಲವೇ ಪ್ರತಿಗಳಿವೆ. ಇಸ್ಪತ್ತೈದು ಪೈಸೇ !
ಕೆಲವೇ ಪ್ರತಿ—ಐವತ್ತು ಪೈಸೇ !

ಸಂದೇಶ ಕಳುಹಿಸುವ ಪಿಸು ಧ್ವನಿ :

ಟೆಟ್....ಟೆಟ್....ಟೆಟ್...ಬನ್ನಿ—ಬನ್ನಿ—ಟೆಟ್....ಟೆಟ್....ಟೆಟ್...ಟೆಟ್....

[ಕ್ಷಣ ಮೌನ]

ಆಕೆ :

[ನರಳುತ್ತ]

ಇಬ್ಬನೀ....ಬನ್ನೀ!....ನೋವು ! ಆಯ್ ! ಇಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ!....

ಆತ :

ಬೆನ್ನೆಲ್ಲಾ ? ಹರಿಗೇದೇ ನೋವು. ಚೊಚ್ಚಲು ತಡವಾಗುತ್ತಂತೆ....

ಆಕೆ :

ಅಬ್ಬ !....ಅಬ್ಬ !....ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಸತ್ತೆ ! ಆ....ಊ....

ಅಹ್ವಾಸ

ಆತ :

ಸಹಿಸೋೋ ಚೆನ್ನಾ....

ಆಕೆ :

ಎಷ್ಟು ಘಂಟೆ ?

ಆತ :

ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತುಲ್ಲೇ ಬೆಳಗಾಗುತ್ತೆ....

ಆಕೆ :

ಹೌದಾ ? ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಾ ?....ಆಯ್ಯೋ ! ಅಬ್ಬ ! ಮಿಂಚು-ಭಳಕು !
ಅಯ್ಯಯ್ಯಯ್ಯಯ್ಯಯ್ಯಯ್ಯಯ್ಯ.....

ಆತ :

ಚೆನ್ನಾ....

ಆಕೆ :

ಒಂದು ಮಾತು ನಡೆಸೋಡಿ....

ಆತ :

[ಗಾಬರಿಯಾಗುತ್ತ]

ಹೇಳು....ಹೇಳು.

ಆಕೆ :

ಬೆಳಗಾದ್ದುಡ್ಲೆ ಯಾವಳಾದರೂ ಸೂಲಗಿತ್ತೀನ ಕರಕೊಂಡ್ಬನ್ನೀ....

ಆತ :

ಆಗಲಿ ಚೆನ್ನಾ.

[ವೇಳೆಯ ಅಂತರ ಸೂಚಿಸಲು ತೀವ್ರ ಚಲನೆಯ ವಾದನ]

ಆತ :

[ಬರುತ್ತ]

ಎಂಥಾ ಅವಸ್ಥೆ ಇದು ! ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಒಂದು ನರ ಹುಳವೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ !

ಅಪ್ಪಾಣ

ರಾತ್ರಿ ಕಳೆಯೋದರೊಳಗೆ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋದ್ರಲ್ಲ! ಎಲ್ಲಿಂದ ಕರೆ
ತರಲಿ ಸೂಲಗಿತ್ತಿನ....

ಅಕೆ :

[ನರಳುತ್ತ]

ಬಂದಿರಾ ? ಕರಕೊಂಡು ಬಂದಿರಾ ? ಅಯ್ಯೋ....ಅಬ್ಬಬ್ಬಬ್ಬ ! ಊ....
ಆ....ಅಮ್ಮಾ....

ಆತ :

ಬಂದೆ, ಚಿನ್ನಾ. ಸೂಲಗಿತ್ತಿ—ಬರಿದಾಳೆ, ಬರಿದಾಳೆ....

[ತೀವ್ರಗೊಳ್ಳುವ ಹರಿಗೆ ನೋವಿನ ನರಳಾಟ]

ಆತ :

[ತನ್ನ ಸ್ವಕ್ಕೆ]

ಕೇಳಲಾರೆ ! ಕೇಳಲಾರೆ ! ನನಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯೋದೇ ಖಂಡಿತ !

[ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ] ತಾಳು. ಚಿನ್ನಾ....ರೇಡಿಯೋ ಹಾಕ್ತೀನಿ....ಸಂಗೀತ....
ಸಂಗೀತ....

[ಗರಗರ ರೇಡಿಯೋ ಸಪ್ಪಳ. ಅಕೆಯ ಅಕ್ರಂದನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋ
ಧ್ವನಿ ತಳೆಯುವುದು]

ನಾರ್ತಾ ಪ್ರಸಾರಕ :

यह रेडियो राजधानी है । इस समय जो घटनाए
हो रही है उसके बारे में एक खास एलान सुनिए ।
जैसा कि हमने पहले बताया है, विदेशी सेना चारों
ओर से हमला कर रहा है । उसका खुस्का तार और
हवाई जहाज इस में लगे हुए है । हमारे सामने एक ऐसा

ಅವಸರ ಆಯಾ ಹೈ ಕಿ ಅಬ ಹಮೆಂ ಏಕ ಹೊನಾ ಹಿ ಹೊಗಾ । ಹಮ ಹಮಾರೆ ಸುನನೆ ವಾಲೊಂ ಕೊ ಯಾದ ದಿಲಾನಾ ಚಾಹತೆ ಹೈ ಕಿ ಹಮಾರೆ ಇತಿಹಾಸ ಮೆಂ ಪಹಲೆ ಏಸೆ ಅವಸರೊಂ ಪರ ಹಮಾರಿ ಆಂತರಿಕ ಫೂಟ್ ಆೂರ ದ್ರೊಹೊಂ ಕಿ ವಜಹ ಸೆ ವಿದೇಶಿಯೊಂ ನೆ ಹಮ ಪರ ವಿಜಯ ಪಾಯಾ ತಿ । [ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆದು, ಗಾಬರಿಯಿಂದ] ಅಭಿ ಅಭಿ ಮಾಲ್ಮ ಹುಆ ಕಿ ವಿದೇಶಿ ಸೆನಾ ಕೆ ಪ್ಯಾರಾಚೂಟ್ ಕೆ ಜತ್ಥೆ ಉತಾರ ರಹಾ ಹೈ । ಹಮೆಂ ಇಸ ಆಪತ್ತಿ ಸೆ ಘಬರಾನೆ ಕಿ ಕೊಡೆ ವಾತ ನಹಿಂ ಹೈ । ಅಬ ವಕ್ತ ಆಗಯಾ ಹೈ ಕಿ ಹಮ ಸಬ ಏಕ ಹೊಕರ ಸಾಮನಾ ಕರೊಂ । ಇತಿಹಾಸ ಕೆ ಘಡಿಕಿ ಸುಡೆ ದಿಖಾ ರಹಿ ಹೈ ಕಿ ಕಿಮ ತರಫ ಬಡೆ ಹಮ ದಾವೆ ಕೆ ಸಾತು[ಬೂಟುಗಾಲುಗಳ ಸಪ್ಪಳ. ಬಾಗಿಲು ತಳ್ಳಿ ಒಳಬಂದ ಸದ್ದು. "ಏಯ್ !" ಗದರಿಕೆ] ಮಾಫ ಕಿಜಿಯೆ । ಮಾಫ ಕಿಜಿಯೆ ।...

ಆತೆ :

[ಅಕಾಶ ಕುಸಿಯಿತೆಂಬಂತೆ]

ಅಯ್ಯೋ !

ಆಕೆ :

ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ! ಸತ್ತೆ...ಅಮ್ಮಾ !

[ದೂರದಿಂದ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲುಗಳ ಅಗಮನ]

ಅಹ್ವಾನ

ಅತ :

[ಅಧೀರನಾಗಿ]

ಇದೇನು ? [ಚೀರುತ್ತ] ವೈರಿ ಸೈನ್ಯ ! ಕೂಡದು ! ಇಲ್ಲ ! ಅವರು ಬೆಟ್ಟ
ಹತ್ತಬಾರದು ! ಇದು ನನ್ನ ಮನೆ ! ಆ....ಆ....[ಕೋಪದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತ]
ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ....ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಾಳುವ ನನ್ನ ಮಗು.....
ರಕ್ಷಣೆ - ರಕ್ಷಣೆ - ಗೇಟು, ಗೇಟು.....

ಆಕೆ :

(ನರಳುತ್ತ)

ಅಯ್ಯೋ....ಬನ್ನಿ....ಬನ್ನಿ....

ಆಕೆ :

[ದೂರ ಹೋಗುತ್ತ]

ಬಂದೆ ಚೆನ್ನಾ....ಗೇಟು ಭದ್ರ ಮಾಡಿ ಬರ್ತೀನಿ....(ಒಂದು ಗುಂಡಿನ ಸಪ್ಪಳ)

ಆಯ್ [ಅತ ಕೆಳಗುರುಳುತ್ತಾನೆ]

[ಒಳಗೆ ತೀವ್ರ ಚೀರಾಟ. ಚೀರಿದ ಬಳಿಕ, ಮಗು ಅಳುವ ಸದ್ದು. ಹತ್ತಿರ
ಬರುವ ಧ್ವನಿ.]

೧ನೇ ಧ್ವನಿ :

ಇಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಯವಿಲ್ಲ.

೨ನೇ ಧ್ವನಿ :

ಆದರೂ ಹುಷಾರ್....

೩ನೆಯ ಧ್ವನಿ :

ಹುಚ್ಚಪ್ಪ ! ಒಬ್ಬೇ ಇದ್ದಾಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.

೧ನೆಯ ಧ್ವನಿ :

ಯಾರೋ ಹೆಂಗಸು ಮಲಕೊಂಡಿದಾಳೆ. ಒಳಗೆ ಕತ್ತಲೆ.

೨ನೆಯ ಧ್ವನಿ :

ಏಳೇ ಹೊರಕ್ಕೆ !

ಅಹ್ವಾನ

ಆಕೆ :

ಯಾರು ಯಾರು ? ಹಾಂ ! [ಪ್ರಾಣಭಯದ ಚೀರಾಟ] [ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲೆ
ಹೆಣ್ಣು ಹುಲಿಯ ಹಾಗೆ ಕೆರಳಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತ] ಮುಟ್ಟೇಡಿ ! ಮುಟ್ಟೇಡಿ !

೦ನೆಯ ಧ್ವನಿ :

ಮುಖ ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡಿದೆ.

೧ನೆಯ ಧ್ವನಿ :

[ಆಕೆಯ ಕ್ಷೀಣ ಹೋರಾಟದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ]
ಕೆಳಗೆ ಎಳಕೊಂಡು ಹೋಗಿ.

೨ನೆಯ ಧ್ವನಿ :

ಧುತ್-ರಕ್ತ-ಇಸ್ಸಿ ! ಎಂಥವಳಪ್ಪ-ಸತ್ತೀಹೋದ್ದು.

೩ನೆಯ ಧ್ವನಿ :

ಬಾಣಂತಿ. ಒಳಗೆ ಮಗು ಇದೆ. ತಮಾಷಿ. ದೇವರ ಹಾಗೆ ಮಲಕೊಂಡಿದೆ.

ಅಧಿಕಾರಿ :

[ಬರುತ್ತ ದರ್ಪದಿಂದ]

ಯಾವನೋ ಅದು ದೇವರ ಹಾಗೆ ಅಂದದ್ದು ? ಬಂಧಿಸಿ ಅವನನ್ನು !
ನೀನು-ಏಯ್ ! [ಮಗು ಅಳತೊಡಗುತ್ತದೆ] ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅದರ ಕೂಗು !.....
ಮುಗಿಸಿ ಅದನ್ನು ! ಭಾರತ ಸಂತಾನ-ಪಾರಾಗೋದಕ್ಕೆ ಬಿಡಬೇಡಿ !

೪ನೆಯ ಧ್ವನಿ :

ಗುಂಡು ಹಾರಿಸ್ತೇ ?

ಅಧಿಕಾರಿ :

ಬೇಡ ! [ಮಗು ಅಳುತ್ತಿರುವಂತೆ] ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿರಿ ! ನಾಲ್ಕು
ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಬೆಂಕಿ-ಬೆಂಕಿ !

[ಕ್ಷಣಕಾಲ ಹುಚ್ಚಿಬ್ಬಿಸಿ ಸ್ವಪ್ನ ಮುರಿಸು ಗಕ್ಕನೆ ಕಡಿದು ಹೋಗುವ ವಾದನ.]

ನಿರಸನಿ :

[ಗಡಬಡಿಸಿ ಎದ್ದು, ಚೀರುವನು]

ಬೆಂಕಿ! ಬೆಂಕಿ! ಆರಿಸಿ ಅದನ್ನು! ಮಗೂ-ಮಗೂ....ಮಗೂನ ಉಳಿಸಿ.
ಬೆಂಕಿ-ಬೆಂಕಿ! ಏನಾಗ್ಲಿಯತ್ತು!

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಸದ್ದಿಗೆ ಎಚ್ಚತ್ತು]

ತಮ್ಮಾ! ತಮ್ಮಾ! ಏನಾಯ್ತು? ಏನು?

ನಿರಸನಿ :

[ಗಡಗಡನೆ ನಡುಗುತ್ತ]

ಊ ಊ ಉಘ್ !....

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಸ್ವಿಚ್ ಹಾಕಿ]

ತಮ್ಮಾ! - ಕನಸು ಬಿತ್ತಿ ?

ನಿರಸನಿ :

ಊ....ಉ....ಊ

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಬೆವತಿದೆ. ಹೆದರೊಂಡಿಯಾ ? ಕೆಟ್ಟ ಕನಸು ಬಿತ್ತಿ ?

ನಿರಸನಿ :

[ತಡವರಿಸುತ್ತ]

ಕನಸು....ಯಾವ ಕನಸು ?.... ನನಗೆ ಗುಂಡುತಾಕಿದರೂ ಬದುಕಿದೀನಾ ?
....ಅವಳು ಸತ್ತೀಹೋದ್ದು. ಮಗು....ಮಗುಎಂಥ ಬೆಂಕಿ !....

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಅದಕ್ಕೇ ಚೀರಿದಿಯಾ ? ಸಮಾಧಾನ ತಂದೊಕ್ಕು. ಇದು ನಿನ್ನ ಕೊಠಡಿ.
ನಾನು ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ, ನಿನ್ನ ಅತಿಥಿ. ಆ ಟೈಂಪೀಸ್ ನೋಡು.... ಇನ್ನು
ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ಸಲ್ಲೇ ಬೆಳಗಾಗ್ತದೆ.

ಆಹ್ವಾನ

ನಿರಸನಿ :

[ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು]

ಬೆಳಗಾಗ್ತದೆ ಅಂದಿಯಾ ? ನಿಜವಾ ನೀನು ಹೇಳೋದು ? ಸೂರ್ಯ
ಉದಿಸೋದನ್ನು ನಾನು ನೋಡ್ತೀನಾ ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಹೂಂ, ತಮ್ಮ. ಕೆಟ್ಟಕನಸಿನ ಕಾಳರಾತ್ರಿ ದಾಟಿದಮೇಲೆ ಬೆಳಗಾಗಲೇ ಬೇಕು.
ಅಗೋ, ಕಿಟಕಿಯಾಚೆ ನೋಡು....ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಜನ ಏಳ್ತಿದಾರೆ. ಊರಿಗೆ
ಎಚ್ಚರವಾಗ್ತಿದೆ. ದೂರದಿಂದ ಉಷೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು ಬರ್ತಿದಾಳೆ.
ಮುಂದೆ ಅರುಣಕಿರಣಗಳನ್ನು ನೀನು ನೋಡುವಿಯಂತೆ. ಅದಾದಮೇಲೆ
ರವಿಯ ಉದಯ.

ನಿರಸನಿ :

[ನಿಧಾನವಾಗಿ]

ರವಿಯ ಉದಯ...ನಿಜ....ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯದ ಆರಂಭ....
ಕತ್ತಲು ಕಳೆಯಿತು. ಇನ್ನು ಬೆಳಕು....ಬೆಳಕು....

[ಕ್ಷಣ ಮಾನ]

ನಿರೂಪಕ :

ಸಿನಿಕನೀಗ ರೋಗಮುಕ್ತ....ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಬೆಳಕಿಂಡಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಕರಿಯ
ಸರದೆ ಈಗ ಬದಿಗೆ ಸರಿದಿದೆ. ಸ್ವಯಂ ನಿರ್ಮಿತ ಕಲ್ಲಿನ ಕೋಟೆ ಪುಡಿ
ಗೂಡಿದೆ. ಕವಿದಿದ್ದ ಮೌಢ್ಯ ಚದರಿದೆ....

ಆತ ಏನನ್ನು ಕಂಡ ? ಅನೈಕ್ಯದಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟು, ಗೃಹಭಿದ್ರದಿಂದ
ಹಣ್ಣಾಗಿ, ವೈರಿಯ ಸ್ಪರ್ಶಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಕುಸಿದು ಬಿದ್ದ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಚಿತ್ರವನ್ನು.
ಅದು ಸ್ವಪ್ನ—ದುಃಸ್ವಪ್ನ. ಆದರೆ ಅದು ಅಸಂಭವವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ವಸ್ತು
ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೀಗೆಯೇ ಬೆಳೆಯಗೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಬೇಗನೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯ
ವಾದೀತು ; ಅನಿವಾರ್ಯವಾದೀತು.

ಸಿನಿಕತನದ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಅಷ್ಟು ದುಬಾರಿ ಬೆಲೆ ನಾವು ತೆರುವಂತಾಗ
ಬಾರದು. ಈ ದುಃಸ್ವಪ್ನ ನಿಜವಾಗಬಾರದು, ನಿಜವಾಗಬಾರದು.

“ಇದು ಬರಿ ಬೆಳಗಲ್ಲೋ ಅಣ್ಣಾ”

○ ನಿರೂಪಕ, ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯಷ್ಟೇ ಅಂಕದ ಪರದೆಯ ಹೊರಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರಾಯ್ತು.

ಹಾಡುವವರಿಗೂ ವಾದಕರಿಗೂ ಸ್ಥಾನ ಬಲಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ, ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ. ನಿರಸನಿಯೂ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕನೂ ಎಡ ಭಾಗದಲ್ಲಿ. ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಳಗುವ ವಾಣಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹಿಂಬದಿಯ ಬಳಿ ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಛಾಯಾ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು.

ಅಹ್ವಾನ

ನಿರೂಪಣೆ :

ಬೆಳಕಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ! ಕವಿದ ವಸೌಧ್ಯ ಚದರಿ ಮಾಡುವ ಅರಿವು ಚೇತೋ
ಹಾರಿ.....

ಹದಿನಾರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
ಬಂತು. ಬಹಳ ಬೆಲೆ ತೆತ್ತು ಪಡೆದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ. ಸಂಕೋಲೆಗಳು ಕಳಚಿ
ದಾಗ ಪ್ರಯಾಸಪಡುತ್ತ ಎದ್ದು ನಿಂತವನು, ಜರ್ಜರಿತ ದೇಹದ ರಾಷ್ಟ್ರ
ಪುರುಷ. ಯಾತನೆಯಲ್ಲೂ ಆತ ಮುಗುಳುನಕ್ಕ. ಪಾದಗಳನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ
ಊರಿ, ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಬಲ ತುಂಬಿ, ಇನ್ನು ಧೀಮಂತನಾಗಬೇಕು ಎನ್ನು
ವಷ್ಟರಲ್ಲಿ -ಒದಗಿಬಂದ ಹೊಸ ಆಪತ್ತುಗಳು ಎಷ್ಟೊಂದು ! ರಕ್ತದ ಕಾಲು
ಗಳಿಗೆ ಮಹಾಪೂರ ಬಂತು. ಪ್ರಾಣರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ಅನ್ನ ಆಶ್ರಯಗಳನ್ನೂ
ಬೇಡುತ್ತ ಓಡಿಬಂದ ಒಂದು ಕೋಟಿ ನಿರಾಶ್ರಿತರು. ವಿಕಟಾಟ್ಯಹಾಸ
ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದ, ಯುದ್ಧಾನಂತರದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಪೆಡಂಭೂತ.
ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭದ್ರತೆಯನ್ನೇ ಅಪಾಯಕ್ಕೀಡುಮಾಡಿದ ಜುನಾಘಡ್, ಕಾಶ್ಮೀರ,
ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು....ಜತೆಯಲ್ಲೇ, ಮೊಳೆತು ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿದ
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದ ಛಿದ್ರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ನೂರು,-ಶನಿಸಂತಾನ.

ಅಮೃತದ ಪ್ರತಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಜನ ಕಂಡುದು ಹಾಲಹಲವನ್ನು.
ಬೆಚ್ಚಿ ಮುಂಕಾನವರು ಹಲವರು. ಕನಸಿನ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಾಣ ಹೊರಟವರಿಗೆ
ಭ್ರಮೆ ನಿರಸನವಾಯ್ತು. ಮುರಿದುಬಿದ್ದ ಸ್ವಪ್ನಸೌಧದ ಮೇಲೆ ಸಿನಿಕತನದ
ಗೆದ್ದಲುಗೂಡು ತಲೆ ಎತ್ತಿತು.....

—ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳು ; ಕಂದರ ಕಣಿವೆ. ಆದರೂ
ರಾಷ್ಟ್ರಪುರುಷ ಧೃತಿಗೆಡದೆ, ಸರಿಯಾದ ಗುರಿಯ ಕಡೆಗೆ ದೃಢ ಹೆಜ್ಜೆಗಳ
ನ್ನಿಡುತ್ತ ಸಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆ ನಡಿಗೆ ಮಾತ್ರ, ಮೈ ಕೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಷ
ಕೀಟಗಳ ಹಾವಳಿಯಿಂದ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಕ್ಷುದ್ರ ಜಂತುಗಳ ಉಪ
ದ್ರವ ಕೊನೆಗಾಣದೇ ಇದ್ದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಪುರುಷ ಶಕ್ತಿಗುಂದಬಹುದು, ಮುಗ್ಗ
ರಿಸಬಹುದು.

ಆಹ್ವಾನ

ಮತ್ತೆ ಪಾರತಂತ್ರದ ಬಲೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೊಂದು ದುಃಸ್ವಪ್ನ. ಆ ಕನಸಿನಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಾಗಲೇ ಉಷಃಕಾಲದ ನಸು ಬೆಳಕನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುವೆವು. ಉದಿಸಿಬರಲಿರುವ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಇದಿರು ನೋಡುವೆವು.

[ಕೊನೆಯ ಸಾಲುಗಳು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಸುತ್ತ ಕ್ರಮೇಣ ಸ್ಫುಟಗೊಳ್ಳುವ ಮೇಳಗೀತೆ.]

ಮೇಳಗೀತೆ :

“ಮೂಡಲ ಮನೆಯೂ ಮುತ್ತಿನ ನೀರಿನ
ಎರಕವನ ಹೊಯ್ದಾ

ನುಣ್ಣುನ್ನೆರಕವನ ಹೊಯ್ದಾ
ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದೂ ಬೆಳಕು ಹರಿದೂ

ಜಗವೆಲ್ಲಾ ತೊಯ್ದಾ
ಹೋಯ್ದೋ-ಜಗವೆಲ್ಲಾ ತೊಯ್ದಾ”

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಗೀತದ ಮೊದಲಸಾಲನ್ನು ಕುರುಕುತ್ತಾ]

ಮೂಡಲ ಮನೆಯೂ ಮುತ್ತಿನ ನೀರಿನ ಎರಕವನ ಹೊಯ್ದಾ....

ರೋಗಮುಕ್ತ ಸಿನಿಕ [ಈಗ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ] :

[ತನ್ಮಯತೆಯಿಂದ]

ಮುತ್ತಿನ ನೀರು!

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಕಣ್ಣು ತೆರೆದೆವೆಂದರೆ ಎಷ್ಟನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು! ಬಗೆಗಣ್ಣು ತೆರೆದರೆ
ಎಷ್ಟೊಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು!

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

[ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿದವನ ಮನಶ್ಚಾಂತಿಯಿಂದ]

ಆದರೆ, ಬೆಳಕಿಂಡಿಗಳೆಲ್ಲ ಕಪ್ಪು ಪರದೆ ಇಳಿಬಿಡೋ ನನ್ನಂಥವರಿಗೆ ಏನು
ಹೇಳೋಣ!

ಅಹ್ವಾನ

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದ ಆರ್ಯರು, ದೇದೀಪ್ಯಮಾನ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಕಂಡಾಗ ನಿಬ್ಬೆರಗಾಗಿ, ಆ ಬೆಳಕಿನ ಗೋಲಕ್ಕೆ ಉದ್ವಂಡ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಆ ಪ್ರಾಚೀನರೇ ಪುಣ್ಯವಂತರು. ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡುವ ಶಂಕೆ ಸಂದೇಹಗಳೊಂದೂ ಅವರನ್ನು ಬಾಧಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಭಾಷ್ಠಾಮ್ - ಭಾರತಾಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ - ನಮ್ಮ ಪುರಾತನರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ....

ಭಾಷ್ಠಾಮ್ :

“ಭಾರತ, ಆನಂದೋತ್ಸಾಹಗಳ ಭೂಮಿಯಾಗಿತ್ತು. ಜಟಿಲವಾದ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ದಯಾಪೂರ್ಣತೆಯೂ ಉದಾತ್ತತೆಯೂ ಹಿರಿಯ ಮಟ್ಟದ್ದು. ಅದು, ಇತರ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಚೀನ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉನ್ನತವಾಗಿತ್ತು.”

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಆ ಎತ್ತರದಿಂದ ನಾವೀಗ ಯಾವ ಆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೇವೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದಾಗ ಸಂಕಟವಾಗ್ತದೆ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು]

ಹ್ಲೆ.... ಆದರೆ, ಆ ಸಂಕಟದಿಂದ ನಿರಾಶೆ ಉದಿಸಬಾರದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಜಾರಿದವರು ಮತ್ತೆ ಮೇಲೇರಲು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಹುಚ್ಚು ಹೊಳೆಗೆ ಹೊತೋಟ ಅಡ್ಡವೆ? - ಎನಿಸುತ್ತೆ.

ಅಹ್ವಾನ

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಊ ಹುಂ. ಅಣಕಟ್ಟು ; ಹುಚ್ಚು ಹೊಳೆಗೆ ಅದೇ ತಡೆ. ಆ ಅಣಕಟ್ಟಿನ
ಆಚೆಗೆ ಜಲಾಶಯ, ಈಚೆಗೆ ಹೊದೋಟ.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

[ವ್ಯಥೆಯಿಂದ]

ಭವ್ಯ ಅಣಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಮಗಿದೆ ; ಆ ನೀರಿಗಾಗಿ
ಜಗಳಾಡುವ ಅಲ್ಪತನವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ನದಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವ್ಯಾಮೋಹವಿಲ್ಲ, ತಮ್ಮಾ! ಅವಳು
ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹುಟ್ಟಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೋ ಮನೆಸೇರುವ ಸುಹಾಸಿನಿ. ಯಾವ ರಾಜ್ಯದ
ಎಲ್ಲೆಡೆಲ್ಲೂ ಸುಂಕ ತೆರುವವಳಲ್ಲ, ಆಕೆ. ಅಂದಹಾಗೆ, ಭಾಕಡಾನಂಗಲ್
ಜಲಾಶಯದ ನಿರ್ಮಾಣ ಮುಗಿಯುತ್ತ ಬಂತು. ಇದ್ದು ಪಂಜಾಬದ್ದು
ಮಾತ್ರವಲ್ಲ - ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹೆಮ್ಮೆ.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಹುಂ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ರಾಜಸ್ಥಾನ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರೀತಿದೆಯಲ್ಲ—ಅದರ ಉದ್ದ ೪೨೫
ಮೈಲಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೧೦ ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿದೆ. ಉಳಿದದ್ದು ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಆ ಕಾಲುವೆಯಿಂದ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಚದರ ಮೈಲು ಮರಳುಗಾಡಿಗೆ ನೀರು
ದೊರೆತು ನೆಲದ ಬಣ್ಣ ಹಸುರಾಗುತ್ತದಂತಲ್ಲ? ಭಾರತೀಯನಾದ ನನಗೆ
ಅದೇ ಸಮಾಧಾನ.

[ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಕ್ರಮೇಣ ಧ್ವನಿ ಪಡೆಯುವ ಮೇಳಗೀತೆ]

ಮೇಳ ಗೀತೆ :

“ರತ್ನದ ರಸದಾ ಕಾರಂಜಿಯೂ
ಪುಟ ಪುಟನೇ ಪುಟಿದು
ತಾನೇ ಪುಟ ಪುಟನೇ ಪುಟಿದು
ಮಘಮಘಿಸುವಾ ಮಗಿದ ಮೊಗ್ಗೀ
ಪಟಪಟನೆ ಒಡೆದು
ತಾನೇ - ಪಟಪಟನೇ ಒಡೆದು”

[Fade out]

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ದಕ್ಷಿಣದ ತುಂಗಭದ್ರಾ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾರಂಜಿ ಪುಟಿಯುತ್ತಿದೆ. ಮೊಗ್ಗುಗಳು
ಅರಳುತ್ತಿವೆ. ಭತ್ತದ ಸಸಿಗಳು ಕುಲುಕುಲು ನಗುತ್ತಿವೆ....ಆ ಜಲಾಶಯ
ದಿಂದ ಕಾಲುವೆಗಳಿಗೆ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕುವ ನೀರಿನ ಭಾಷೆ ಯಾವುದೂಂತೀನಿ ?

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

[ಸಣ್ಣನೆ ನಕ್ಕು]

ಅಲ್ಲಿಯೇ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದ ವಿಜಯನಗರದ ದೊರೆ, ಕರ್ನಾಟಕಾಂಧ್ರಗಳೆರಡಕ್ಕೂ
ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಆಹ್ಲಾ—ಸರಿಯಾಗಿ ಅಂದೆ. ಆ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ತುಂಗ-ಭದ್ರಾ ಸೋದರಿ
ಯರು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ....ಹುಂ. ಇನ್ನೂ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಕೇಳಿದೇನೆ. ವೆರುಂಬಕ್ಕೊಳಂ ಜಲಾಶಯ. ಕೇರಳ ತಮಿಳುನಾಡು-ಎರಡು
ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಿವೆಯಂತೆ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಅಲ್ಲಿ ನದಿ, ಮಲೆಯಾಳಿ ಮನೋರಮೆ. ಅವಳು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗೋದು
ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ ಸಮುದ್ರ ರಾಜನಲ್ಲಿ. ಆಕೆಯ ವಾತ್ಸಲ್ಯಕ್ಕೆ, ನದಿಯ
ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ—ಅವರು ಕೇರಳಿಯರೇ ಇರಲಿ, ತಮಿಳರೇ ಇರಲಿ—ಪಾತ್ರರು.

ಆಹ್ವಾನ

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ನದೀ ನದಗಳ ದೇಶ ಈ ಭಾರತ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಅದಕ್ಕೇ ಅನ್ನೋದು, ಇಡೀ ದೇಶವನ್ನೇ ಒಂದು ಘಟಕವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಅಭಿ
ವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅಂತ.

[Fade in ಆಗುವ ಗೀತ]

ಮೇಳಗೀತ :

“ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೇ ಹೂಗಳ ಒಳಗೇ
ಆಮೃತದ್ವಯ ಬಿಂದು
ಕಂಡವು—ಆಮೃತದ ಬಿಂದು
ಯಾರಿರಿಸಿರುವರು ಮುಗಲ ಮೇಲಿಂ—
ದಿಲ್ಲಿಗೇ ತಂದು
ಈಗ - ಇಲ್ಲಿಗೇ ತಂದು ”

[Fade out]

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಕಪ್ಪು ಮೋಡ ಕಾಣಿಸುತ್ತೇನೋಂತ ರೈತ ಇನ್ನು ಆಕಾಶ ನೋಡ
ಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ !

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಆಕಾಶ ನಿರಭ್ರವಾಗಿದ್ದರೂ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಲುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿದೆಯಲ್ಲಾ
ಅಂತ ಚಾತಕಪಕ್ಷಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬೇಕು !

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ನೇಗಲ ಯೋಗಿಯನ್ನು ಕುರಿತಲ್ಲ ; ಮುಂದಿನ ಮಹಾಕವಿ ಇನ್ನು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್
ಡ್ರೈವರನ ಬಗೆಗೆ ಗೀತ ಬರೆಯಬೇಕೇನೋ !

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಅದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರ. ಗಾಂಧಿಜಿ ಹೇಳಿಲ್ಲೆ ?

ಗಾಂಧೀಜಿ :

“ಪುರಾತನ ಕಾಲದ್ದೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಒಳ್ಳೆಯದು - ಎಂಬ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.....”

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ:

ಅಪ್ಪ ನೆಟ್ಟ ಆಲದ ಮರ-ಅಂತ ಆತುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಹ್ಲ. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಧಾನಾಮಾತ್ಯ ಜವಾಹರಲಾಲರು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಿನಗೆ ನೆನಪಿದ್ದೀತು.

ಜವಾಹರಲಾಲ ನೆಹರು :

“ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಆಯುಸ್ಸು ಮುಗಿದು ಅವು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಜನತೆಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸುಖಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೊಸತಾಗಿಸುವುದು ಈಗ ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುವಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ದರ್ಶನವನ್ನು ನಾವು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.”

“ಖಾಸಗೀ ಲಾಭದ ಹಾಗೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದುರಾಶೆಯ ಆಧಿಪತ್ಯ ಕೊಳ್ಳಗಾಗದ, ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಅಧಿಕಾರದ ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ವಿತರಣೆ ಇರುವ, ಸಮಾಜವೊಂದನ್ನು ನಾವು ರಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶಗಳಿರುವ, ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರವನ್ನವಲಂಬಿಸಿದ, ವರ್ಗರಹಿತ ಸಮಾಜವೇ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.”

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋದಯದ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೈಕೊಂಡ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಇದೇ ಅಂಶಗಳಿದ್ದುವು.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ನಾವೆಲ್ಲ ಸಾಧಿಸಬಯಸುವ ಹೊರ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಘನ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳೇ ತಳಹದಿ. ಅಂತಹ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ತು ಬೇಕು. ಯಾವುದೇ

ಆಹ್ವಾನ

ರಾಜ್ಯ, ನಾವು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ನಮಗೆ ಮಾತ್ರ ಎನ್ನುವುದುಂಟೆ?
ಅಥವಾ, ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಉಕ್ಕು ನಮಗೋಸ್ಕರ ಮಾತ್ರ—
ಎನ್ನುವುದು ಸಾಧ್ಯವೆ? ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ, ಇಡೀ ದೇಶದ ಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರದ
ಒಂದಂಶ.

[Fade in ಆಗುವ ಗೀತೆ]

ಮೇಳಗೀತೆ :

“ತಂಗಾಳಿಯಾ ಕೈಯೊಳಗಿರಿಸಿ
ಎಸಳೀನಾ ಚವರಿ
ಹೂವಿನ - ಎಸಳೀನಾ ಚವರಿ
ಹಾರಿ ಬಿಟ್ಟರು ತುಂಬಿಯ ದಂಡು
ವೈಯೆಲ್ಲಾ ಸವರಿ.
ಗಂಧಾ - ವೈಯೆಲ್ಲಾ ಸವರಿ.”

[Fade out]

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಶ್ರೀಗಂಧದ ನಾಡಾದ ವೈಸೂರಿನ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕು ಕಬ್ಬಿಣಗಳ ಕಾರ್ಖಾನೆಯೊಂದುಂಟು. ಆ ಊರು ಯಾವುದು ಗೊತ್ತೆ, ತನ್ನಾ?

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಅಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಉಕ್ಕಾಯಿತು. ಕಾಡು ಊರಾಯಿತು. ಭದ್ರಾವತಿ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾತಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು?—ಬಯಲು ಸೀಮೆಗಲ್ಲಿ ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಆರಂಭಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತಲ್ಲ - ಅಂತ ಹೇಳುವವರೂ ಇರಬಹುದು!

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಓಹೋ! ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಸಿಗುವ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣುಗುಂಡಿ ಬಯಲುಸೀಮೆ ಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು.

ಆಹ್ವಾನ

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಭದ್ರಾವತಿಯ ಉಕ್ಕು ಮಾತ್ರ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸೀಮೆಗಲ್ಲ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆಲ್ಲ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಉತ್ತರದ ಜಮ್‌ಶೇದ್‌ಪುರದ ತಾತಾ ಕಾರಖಾನೆಗೂ ಇದೇ ಮಾತು ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಭಿಲಾಯಿ, ರೂರ್‌ಕೆಲಾ, ದುರ್ಗಾಪುರಗಳಿಗೂ ಕೂಡಾ. ಇಲ್ಲಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಯೆಲ್ಲ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ.

[Fade in ಆಗುವ ಗೀತೆ]

ಮೇಳಗೀತೆ :

“ ಗಿಡಗಂಟಿಯಾ ಕೊರಳೊಳಗಿಂದ
ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹಾಡು
ಹೊರಟಿತು - ಹಕ್ಕಿಗಳ ಹಾಡು
ಗಂಧರ್ವರಾ ಸೀಮೆಯಾಯಿತು
ಕಾಡಿನಾ ನಾಡು
ಕ್ಷಣದೊಳು - ಕಾಡಿನಾ ನಾಡು.”

[Fade out]

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ದಾಂಡೇಲಿ. ಬದುಕಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಾನವ ಆ ದಂಡಕಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ತಮ್ಮಾ, ಅಡುಗೆಯ ವಿಷಯಲ್ಲಿ ನೀನು ರಸಿಕ. ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ. ಹೊಕೋಸನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬಗೆಯಾಗಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಬಹುದು?

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಸರಿ, ಸರಿ!....ಹುಂ....ಎರಡೋ ಮೂರೋ ರೀತೀಲಿ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ನಕ್ಕು]

ಇಷ್ಟತ್ತು ಬಗೆಯಾಗಿ ದಾಂಡೇಲಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅಡುಗೆ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ರೀತಿಯ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆ ಆಡುವವರು.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಸರಿಯಾಯ್ತು ಹಾಗಾದರೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರೋದು ಎರಡೋ ಮೂರೋ ಭಾಷೆ, ಅಷ್ಟೆ!

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ದಾಂಡೇಲಿಯ ಕಾಗದ ಕಾರಖಾನೆಯವರು ಬಳಸೋದು, ಕಾರವಾರದ ಕಾಡುಗಳ ಬಿದಿರು ಮೆಳೆಯ ಪಲ್ಪನ್ನು. ಆದರೆ ಆ ಪಲ್ಪಿನಿಂದ ತಯಾರಾದ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಇಡೀ ದೇಶವೇ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ. ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಆ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಬರಿ, ಅದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸೋದಿಲ್ಲ!

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳ್ತೆ!

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಮ್ಯಾಂಗನೀಸೂ ಅಷ್ಟೇ. ಮದರಾಸೋ, ಕಾರವಾರವೋ, ಮಂಗಳೂರೋ—ಯಾವ ಬಂದರಾದರೂ ಸರಿಯೆ. ಆಕ್ಷೇಪಿಸದೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದು ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸದೆ, ಪರಸ್ಥಳಕ್ಕೆ. ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಗಳಿಸಿಕೊಡ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಒಡೆದು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುವಾಗಲೂ ಅಷ್ಟೇ. ಧಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾವೆಗೆ ಸಾಗಿಸುವಾಗಲೂ ಅಷ್ಟೆ. ಇವರು ಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಅವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಅಂತ ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಅದಿರು ಭಾವಿಸೋದಿಲ್ಲ. ದುಡಿಯುವವರು ರಜಪೂತರಿರಲಿ, ಸಿಕ್ಖರಿರಲಿ, ತಮಿಳರಿರಲಿ, ತೆಲುಗರಿರಲಿ—ಸ್ವರ್ಶಮಾತ್ರದಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಂದೇ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

[Fade in ಅಗುವ ಗೀತ]

ಆಹ್ವಾನ

ಮೇಳಗೀತೆ :

“ ಕಂಡೀತು ಕಣ್ಣು ಸವಿದಿತು ನಾಲಗೆ
ಪಡೆದೀತೀ ದೇಹ
ಸ್ವರ್ಶಾ ಪಡೆದೀತೀ ದೇಹ
ಕೇಳಿತು ಕಿವಿಯು ಮೂಸಿತು ಮೂಗು
ತನ್ಮಯವೀ ಗೇಹಾ
ದೇವರದೀ ಮನಸಿನ ಗೇಹಾ....”

[Fade out]

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

‘ದುಡಿಮೆಯೇ ದೇವರು, ಎನ್ನುವ ಜನಕ್ಕೆ, ಭಾಷಾ ಕಲಹದ - ರಾಜ್ಯಗಳ
ಜಗಳದ - ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸಿಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ !

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಆ ಬೆಂಕಿಯುರಿಯೋದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ತರಗಲೆಗಳಿಗೇನು ಬರಗಾಲವೇ ಈ
ದೇಶದಲ್ಲಿ ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ]

ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದು ಸಮೃದ್ಧಿಯ ದೇಶ. ಮರೆಯೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ,
ಆದನ್ನು !.... ಹುಂ.... ತಮ್ಮ, ದಿಲ್ಲಿ-ಮುಂಬಯಿ-ಕಲಕತ್ತಾ-ಮದರಾಸು-
ಬೆಂಗಳೂರು—ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟ ?

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಎಲ್ಲಾ ನಗರಗಳೂ ನನಗಿಷ್ಟ. ಒಂದೊಂದು, ಒಂದೊಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಒಳ್ಳೇದು. ಈ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ತಗೋ. ಯಾವುದೇ
ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಜನ ಆದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣರು ಎನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ನಿಜ. ದಿಲ್ಲಿಯಂತೂ ರಾಜಧಾನಿ. ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳ ಜನರೂ ಅಲ್ಲಿರಲೇ ಬೇಕಷ್ಟೆ? ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೇ ಊರು!

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ದಕ್ಷಿಣದ ಬೆಂಗಳೂರು. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ್ ವಿಮಾನ ಕಾರ್ಖಾನೆ, ಹಿಂದೂ ಸ್ಥಾನ್ ಮೆಶೀನ್ ಟೂಲ್ಸ್, ಭಾರತ್ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್, ಇತರ ಅಸಂಖ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳು. ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಮೂಲೆಗಳ ಜನ ಅಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಭಜನೆಯ ಅನಂತರ ಬಂದ ನಿರ್ವಾಸಿತರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು, ಕಾಶ್ಮೀರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಭೂಶಿರದವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಜನರೂ ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಅದು ಅನಿವಾರ್ಯ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಇರಬೇಕಾದ್ದೇ ಹಾಗೆ. ಸೂಪರ್ ಸಾನಿಕ್ ವಿಮಾನ, ಟೆಲಿಫೋನ್, ಮೆಶೀನ್ ಟೂಲ್ಸ್, ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಟೇಪ್ ಇವೆಲ್ಲ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಭಾಷೆಯವರು ತಮಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲರ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯ ಎಲ್ಲರ ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮದ ಫಲ.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಆದರೂ, ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಯವರು ತಮ್ಮ ನಗರ-ರಾಜ್ಯ-ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಬೇಕು ಅನ್ನೋ ಕೂಗು, ಮುಂಬಯಿ ಇರಲಿ ಕಲ್ಕತ್ತೆ ಇರಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಕೇಳಿಸ್ತದೆ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ತುಸು ಕ್ರುದ್ಧನಾಗಿ]

ಕೇಳಿಸ್ತದೆ! ಹುಂ! ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ ಅನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೆಲಸಲು ನಮಗೆ ಹಕ್ಕಿದೆ—ಅಂತ ಕೂಗಾ

ಆಹ್ವಾನ

ಡ್ರೇವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವಾಸಿಗಳೇ ಒಂದು ಗೆರೆಯಾಚೆಗಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಬಂದರೆ "ತೊಲಗಿ!" ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

"ಭಾರತ ಮಾತಾ ಕಿ ಜೈ!" ಅಂತ ನಾವೇ ಅಲ್ಲವೆ ಹಿಂದೆ ಜಯಕಾರ ಮಾಡಿದವರು ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಬೇಸರದಿಂದ]

ನಿಜ. ಈಗ ಮಾಧುರ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಆ ಕಂಠದಿಂದ ಬೇರೆ ಧ್ವನಿ ಹೊರಡ್ತಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

[ಪರಿಹಾಸ್ಯದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ]

ಹಿಂದೆ ಜಯಘೋಷ ಮಾಡಿ ಒಡೆದ ಗಂಟೆಲು. ಈಗ ಸ್ವರ ಕರ್ಕಶವಾಗಿ ಕೇಳಿಬಂದರೆ ಗಂಟಲಿನದೇನು ತಪ್ಪು, ವಾಪ !

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು, ಕ್ಷಣ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದು]

ಒಳಗಿನ ನೋವು ತಡೆಯಲಾಗದೆ ಏನೇನೋ ಮಾತಾಡ್ತಿದೀನಿ, ತಮ್ಮ.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

[ಸಾವಧಾನದಿಂದ]

ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗ್ತಿದೆ. ಸಮಗ್ರ ದೇಶದ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನ—ಈವರೆಗಿನ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ—ನಾನು ಗಮನಿಸ್ತಿಲ್ಲ ಅಂತ ತಿಳಿಕೋ ಬೇಡ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಿಮವತ್ಪರ್ವತ. ಉಳಿದ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಾಗರ. ನೇದ ಕಾಲದ ಬಣ್ಣನೆಯಂತೆ, ಹಾಗೆ ಆವೃತವಾಗಿರುವ ಭೂಮಿಯೇ ಭಾರತ.

ಆಹ್ವಾನ

ಎಷ್ಟೊಂದು ಉದ್ದನೆಯ ಕಡಲ ತೀರ! ಆ ತೀರದುದ್ದಕ್ಕೂ ರೇವುಗಳು
ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಲಿವೆ.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಪರ್ವತ ತಪ್ಪಲಿನ ಜನ, ತಮಗೆ ರೇವುಗಳಿಲ್ಲ ಅಂತ ಗೊಣಗುವರೇನೋ ?
ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರಖಾನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತರದವರಿಗೇ ಆದವೂಂತ ದಕ್ಷಿಣದವರು ಟೀಕಿ
ಸಿದ ಹಾಗೆ.....

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ದೇಶ ಒಂದು, ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಒಟ್ಟು ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ—
ಎಂಬ ಭಾವನೆಯೊಂದಿದ್ದರೆ....ಅರ್ಥ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾ
ನಂದರು ಅಂದಿದ್ದರು :

ವಿವೇಕಾನಂದ :

“ಏಕ ಮಘಸ್ಕರಾಗಿರುವುದೇ ಸಮಾಜದ ರಹಸ್ಯ. ದ್ರಾವಿಡರು, ಆರ್ಯರು,
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರು—ಎಂದೆಲ್ಲ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗೆ
ನೀವು ಇನ್ನೂ ಕಾದಾಡುತ್ತ ಜಗಳಾಡುತ್ತ ಹೋಗುವಿರಾದರೆ, ಭಾರತದ
ಭವಿಷ್ಯತ್ತನ್ನು ರೂಪಿಸುವಂತಹ ಸತ್ಯ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿಯ ಶೇಖರಣೆಯಿಂದ
ನೀವು ಮತ್ತಷ್ಟು ದೂರವಾಗುವಿರಿ.”

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ವಿವೇಕವಾಣಿ !

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಈ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಾದರೂ ನಮಗೆ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗಬಾರದೆ ?

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಇದು ಬೆಳಕು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಹತ್ಸಾಧನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡು ಮೈ ಮರೆಯುವ
ಆಸೆ. ಆದರೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಭಯವಾಗ್ತದೆ.

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡರು ಆನೆ ಕಂಡರು. ಏನಾಯ್ತು? ತಲೆಮುಟ್ಟಿದವನು, ಆನೆ ಗಡಿಗೆಯ ಹಾಗಿದೆ-ಎಂದ. ಕೆವಿ ಮುಟ್ಟಿದವನು, 'ಆನೆ ಮೊರದ ಹಾಗಿದೆ' ಎಂದ. ದಾಡೆ ಮುಟ್ಟಿದವನು, 'ಆನೆ ನೇಗಿಲಿನ ಹಲ್ಲಿನ ಕಡ್ಡಿಯ ಹಾಗಿದೆ' ಎಂದ. ಸೊಂಡಿಲು ಮುಟ್ಟಿದವನು, 'ಆನೆ ಉಗ್ರಾಣದ ಕಡ್ಡಿಯ ಹಾಗಿದೆ' ಎಂದ. ದೇಹ ಮುಟ್ಟಿದವನು, 'ಆನೆ ಉಗ್ರಾಣದ ಹಾಗಿದೆ' ಎಂದ. ಬೆನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದವನು, 'ಆನೆ ಒರಳಿನ ಹಾಗೆ ಇದೆ' ಎಂದ. ಬಾಲ ಮುಟ್ಟಿದವನು, 'ಆನೆ ಒನಕೆಯ ಹಾಗಿದೆ' ಎಂದ. ಬಾಲದ ತುದಿಯ ಕೂದಲ ಕುಚ್ಚು ಮುಟ್ಟಿದವನು, 'ಆನೆ ಪೊರಕೆಯ ಹಾಗಿದೆ' ಎಂದ. ತನ್ನದೇ ಸರಿ, ತನ್ನದೇ ಸರಿ ಅಂತ ಕುರುಡರ ನಡುವೆ ವಾಗ್ವಾದ ನಡೆಯಿತು. ಕೈಗೆ ಕೈ ಹತ್ತಿತು. ಕುರುಡರು ಹೊಡೆದಾಡುತ್ತಲಿದ್ದಾಗ, ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತವರು ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿ ನಕ್ಕರು ಎರಡುಸಾವಿರ ಐದುನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಈ ಜಾತಕ ಕಥೆಯೂ ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಬಾರದೆ? ಯಾವುದು ಭಾರತ? ನಾನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದಷ್ಟೇ ಭಾರತ-ಎಂದರಾಯ್ತು ?

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವಿನ್ನೂ ಕ್ಷಾಮ-ಪ್ರವಾಹಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಆಪತ್ತು ಒದಗಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ನಾವು ಏನನ್ನು ಕಾಣ್ತೇವೆ? ಎಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರವಾಹವೋ, ಆ ರಾಜ್ಯದ ಜನರಷ್ಟೇ ತಮ್ಮವರಿಗಾಗಿ ನಿಧಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸ ಬೇಕು. ಎಡವಿ ಬೆರಳಿಗೆ ಗಾಯವಾದರೆ ಅದು ಕಾಲಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಕೈ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ!.... ಈ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಹೀಗೆಯೇ ಬೆಳೆದರೆ ಮುಂದೇನು?—ಏನು ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು]

ನಿನ್ನ ಮಾತು ನಿಜ, ತಮ್ಮ. ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಮನುಷ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ಏನು ಬೆಲೆ? ಅಂತ ಯಾರಿಗಾದರೂ ವಿವಂಚನೆಯಾಗ ಬಹುದು.

ಅಹ್ವಾನ

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ಮಾನವನನ್ನೇ ನಾವು ನಂಬುವಹಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದಾದರೆ, ಇರುಳು ಕಳೆದು ಬೆಳಗಾಗಿಯೂ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ?

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

[ಸಮಾಧಾನ ಚಿತ್ತದಿಂದ]

ಆದರೆ ತನ್ನಾ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಮನುಷ್ಯ ಜೀವಿಯಲ್ಲೇ ವಿಶ್ವಾಸ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ನಾವು ಅಧೀರರಾಗಬಾರದು....ತನ್ನ ಎಂಭತ್ತನೆಯ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದ ದಿನಸ ಕವಿ ರವೀಂದ್ರರು ಕೊಟ್ಟ ಸಂದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಅಡಿದ್ಧಾರೆ.

ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರ್ :

“ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಹಾ ಪಾಪವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಲಾರೆ. ಅದರ ಬದಲು, ಅವನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೊಂದು ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯ ಆರಂಭವಾಗುವುದನ್ನು ನಾನು ಇದಿರುನೋಡುವೆ..... ಪ್ರಾಯಶಃ ಆ ಮುಂಬೆಳಗು, ಈ ದಿಗಂತದಿಂದ ಸೂರ್ಯನುದಿಸುವ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಬರಬಹುದು. ಅಪರಾಜಿತ ಮಾನವ, ಅಡೆತಡೆಗಳೇನೇ ಇದ್ದರೂ, ತನ್ನ ನಷ್ಟವಾದ ಮಾನವೀಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಲೋಸುಗ, ತನ್ನ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯ ದಾರಿಯಿಂದ ಹಿಂದಡಿ ಇಡುವ ದಿನ ಮುಂದೆ ಬರುವುದು.”

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

[ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು]

ಅಮೋಘ ಕವಿವಾಣಿ.....ಪೂರ್ವ ದಿಗಂತದಿಂದ ಬರುವ ಮುಂಬೆಳಗು— ಅದೇನೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಆದರೆ, ಮಾನವನ-ಭಾರತೀಯನ-ಇತಿಹಾಸ ದಲ್ಲಿ ಹೊಸದೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯ ಆರಂಭವಾಗಲಿಂತ ನಾನು ಮನಸಾರೆ ಹಾರೈಸ್ಟೇನೆ.

ಆಹ್ವಾನ

ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಕ :

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಹಾ ಪಾಪವನ್ನು ಮಾಡಲಾರೆ....ಎಂದರು ರವೀಂದ್ರರು. ನಾವಾದರೂ ಅವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆ :

ನಿಜ. ಅಂತಹ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕು ದುರ್ಭರವಾ ದೀತು ; ರಾಷ್ಟ್ರಜೀವನ ದುಸ್ಸಹವಾದೀತು. ಈ ಬೆಳಗು ಬರಿಯ ಬೆಳಕಾ ದೀತು.

[Fade out]

[Fade in ಆಗುವ ಗೀತ]

ಮೇಳಗೀತ :

“ಅರಿಯದು ಅಳವು ತಿಳಿಯದು ಮನವು
ಕಾಣದೋ ಬಣ್ಣಾ
ಕಣ್ಣಿಗೆ - ಕಾಣದೋ ಬಣ್ಣಾ
ಶಾಂತೀರಸವೇ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಾ
ಮೈದೋರಿತಣ್ಣಾ
ಇದು ಬರಿ-ಬೆಳಗಲ್ಲೋ ಅಣ್ಣಾ.” *

* ಮೇಳಗೀತ : ಕವಿವರ್ಮ ಬೇಂದ್ರೆ ವಿರಚಿತ 'ಬೆಳಗು.'

೧೨೬

ಕಾನೂನ ಬಿಲ್ಲು

○ ನಿರೂಪಕ, ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತಾಯದಲ್ಲಿ, ಅಂಕದ ಪರದೆಯ ಹೊರಗಿನಿಂದ.

ರಂಗಸ್ಥಲ—ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ರೂಮ್. ಸಾಕಷ್ಟು ಅಸನಗಳಿವೆ. ಇಡೀ ರೂಪಕ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ನಿರೂಪಣೆ :

ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು ! ಅಂಗೈಯುಗಲದ ಕರಿಯ ಮೋಡ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, ನೋಡ ನೋಡುತ್ತಲಿರುವಂತೆಯೇ ಬೆಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದು, ನಡುಹಗಲನ್ನೇ ಕಬಳಿಸುವ ಕತ್ತಲು. ಅದನ್ನಿರಿದು ಹರಿವ ವಿದ್ಯುತ್ ಹೊಳೆ-ಮಿಂಚು. ಮಿಂಚಿನ ಸೆರಗು ಹಿಡಿದು ಅಬ್ಬರಿಸುವ ಗುಡುಗು. ಪರ್ವತಾಗ್ರದಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕುರುಳುವ ಭೀಮ ಬಂಡೆಗಳು. ಭೂಕಂಪ ? ಅಲ್ಲ, ರುದ್ರನಾಟಕಕ್ಕೆ ರಂಗತಾಲೀಮು. ಜಲ ಪ್ರಳಯ ? ಊ ಹೂಂ, ಕುಂಭದ್ರೋಣ ಮಳೆ. ಭೋರೆಯ ಸುರಿದು ನೆಲತೋಯಿಸಿ, ಇಂಗಿ ಹರಿದು, ಕಣ್ಣುರೆಯಾದ ನೀರು. ಇಳೆಯಾಗ ಮಿಂದು ಬಂದು ಶುಭ್ರವಸನಧಾರಿಣಿಯಾದ ಶೋಭನಾಂಗಿ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬ. ಸೂರ್ಯ ಕುಲು ಕುಲು ನಗುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಅಗೋ, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು !

ಈ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸದ್ದಕ್ಕೂ ನಾವಿದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸಲದ ಆಘಾತದಿಂದ ಭಾರತ ಇನ್ನೆಂದೂ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದು ಎಂದು ಭಾಸವಾದ ಸಂದಿಗ್ಧ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳು ಅದೆಷ್ಟೊಂದು ! ಆದರೆ ಪ್ರತಿಸಾರಿಯೂ ನಾವು ಕಾಣುವುದು, 'ನನಗೆ ಸಾವಿಲ್ಲ-ಸೋಲಿಲ್ಲ' ಎನ್ನುವ ಭಾರತೀಯ ಚೇತನವನ್ನು.

ಅಂತಹ ಅಜೇಯ ಚೇತನದ ಸಂಕೇತ, ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ; ಏಳು ಮಹಾನದಿಗಳ ಏಳು ಮಹಾ ಪರ್ವತಗಳ ಈ ಬೃಹತ್ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬದುಕಿನ ಪ್ರತೀಕ ಕೂಡಾ-ಏಳು ಬಣ್ಣಗಳ ಈ ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು !

ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಸಂಗೀತ-ನೃತ್ಯ-ಶಿಲ್ಪ-ಚಿತ್ರಕಲೆಗಳು, ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಾಚೀನ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ-ಇವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧತೆಯೊಳಗಣ ಏಕತೆಗೆ, ಚಿನ್ನ ತೆಯೊಳಗಿನ ಸಮಾನತೆಗೆ, ಸಾಕ್ಷಿ.

[ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ವಸತಿಯ ಹಜಾರ. ಚಹಾಕೂಟಕ್ಕೆಂದು ಅಮಂತ್ರಿತ ರಾದ ಮಿತ್ರರು ನೆರೆದು ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಯ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನು ಇದಿರುನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.]

[ಆ ಮಾತು ಈ ಮಾತುಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಸ್ಫುಟವಾಗಿ-]

ಅಹ್ವಾನ

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಕೇಳಿಸ್ತಿದೆ. ಅವರದೇ ಕಾರು.

[ದೂರದಿಂದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಕಾರಿನ ಸಪ್ಪಳ]

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಪತ್ನಿ :

ಕಾಣಿಸ್ತಿದೆ. ಸಸ್ತವರ್ಣದ್ದು! ಅದೇನಾ ?

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಹ್ಲಾ ! ಹೊಂಬಿಸಿಲಿಗೆ ವರ್ಣರಂಜಿತವಾಗಿದೆ! [ಧ್ವನಿ ಏರಿಸಿ, ಉಳಿದವರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ] ಬಂದ್ರು.

[ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಮಾತು ಕಡಿದು, ಕ್ಷಣ ಮೌನ. ಕಾರು ನಿಂತು, ಬಾಗಿಲುಗಳು ತೆರೆದು- ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಮೆಟ್ಟಿಲೇರುವ ಸಪ್ಪಳ.]

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಬರಬೇಕು, ಸ್ವಾಗತ !

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಪತ್ನಿ :

ನಮಸ್ಕಾರ.

[ಪುರುಷ ಹಾಗೂ ಸ್ತ್ರೀ : “ನಮಸ್ಕಾರ” “ನಮಸ್ಕಾರ”]

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಹೀಗೆ ಬನ್ನಿ. [ಉಳಿದವರಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತ—]
ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಭರತೇಶ್—ನಮ್ಮ ಹೊಸ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ; ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು. ಅವರ ಶ್ರೀಮತಿಯವರು. [ಅ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಇತರರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತ—]
ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಪಂಡಿತ್—ಸಂಸ್ಕೃತ. [ಭರತೇಶ್ : “How do you do ?”]
ತತ್ವಜ್ಞಾನದವರು—ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಚಾರ್ಯ. [ಭರತೇಶ್ : “Glad to meet you”]
ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ—ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ. [ಭರತೇಶ್ : “How are you ?”]
ನಮ್ಮೂರಿನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕಲಾವಿದೆ—ಶ್ರೀಮತಿ ಚಿತ್ರಾ.

ಆಹ್ವಾನ

[ಭರತೇಶ್ "ನಮಸ್ತೆ"] ಶ್ರೀ ಅಹಿರ ಭೈರವ್-ಹೆಸರಾಂತ ಸಂಗೀತಜ್ಞರು.
[ಭರತೇಶ್ "ಪರಿಚಿತ ಹೆಸರು"] ಮುಖ್ಯ ಇವರನ್ನೇ ಮರೆತೆನಲ್ಲ!
[ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಪತ್ನಿಯ ಕಿಲಕಿಲ ನಗು] ನಮ್ಮ - ಅಂದರೆ ಇತಿ
ಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ-ಹೆಣ್ಣು-ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯವರು....[ಭರತೇಶ್ "ಪ್ರಣಾಮ,
ತಾಯಾ"]....ಇನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸುಖಾಸೀನರಾಗಬೇಕು.

ಭರತೇಶ್ :

ನಾನು ಬರೋದು ಐದು ನಿಮಿಷ ತಡವಾಯ್ತು. ಕ್ಷಮಿಸಿ ಅಂತ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ
ಕೇಳಿದೇನೆ.

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಐದು ನಿಮಿಷ-ಏನು ದೊಡ್ಡಾತು ?

ಆಚಾರ್ಯ :

ಇಂಡಿಯನ್ ಟೈಮ್, ಅನ್ನಿ.

ಭರತೇಶ್ :

[ನೊಂದಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತ]

Oh, no! ಹಾಗೆ ಹೇಳಿ ತಪ್ಪಜ್ಞಾನದ ಆಚಾರ್ಯರ ರಕ್ಷಣೆ ನಾ ಸಡೆಯ
ಲಾರೆ! ನನ್ನ ಕಾರಣ ಬೇರೆಯೇ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರಿಗೆ
ಅದು ಸ್ವಾರಸ್ಯದ್ದಾಗಿ ಕಂಡಿತು.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ :

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ? ಆ-ಹೇಳೋಣಾಗಲಿ !

ಭರತೇಶ್ :

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸಿಮೆಂಟ್-ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ರಸ್ತೆ. ಆದರೆ ರಸ್ತೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಒಂಟಿ
ಎತ್ತಿನಗಾಡಿಗಳು, ಚಕ್ಕಡಿಗಳು ; ಹಿಂಡು ಹಿಂಡಾಗಿ ಬರುವ ದನಕರುಗಳು.
ಇವುಗಳನ್ನು ದಾಟಿಯೋ ಹಿಂದಿಕ್ಕಿಯೋ ಕಾರು ಬರಬೇಕು !.....

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಪತ್ನಿ :

ಸೊಗಸಾಗಿ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈ ಅನುಭವ ನಮಗೂ ಆಗ್ತೀರುತ್ತೆ.

ಅಹ್ವಾನ

ಶಾಸ್ತ್ರಿ :

ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ ಅನ್ನೋದನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಚಿತ್ರ ಇದು.

ಆಚಾರ್ಯ :

ಹಳತು—ಹೊಸತುಗಳ ನಡುವಿನ ಘರ್ಷಣೆ ಎನ್ನೋಣವೆ ?

ಶಾಸ್ತ್ರಿ :

ಸಹಬಾಳ್ವೆ—ಎನ್ನಿ !

ಭರತೇಶ್ :

ಒಪ್ಪಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ತೆತ್ತ ಬೆಲೆ ಎಂದರೆ ಈ ಅಲ್ಪ ವಿಳಂಬ !

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಸಹಬಾಳ್ವೆ—ಸಾಂಘಿಕ ಜೀವನ. ಮೋಹಕ ಪದಗಳು, ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಇತಿಹಾಸ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ನಮಗೆ ಇದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಅಂತ ಈಗ ಅನಿಸ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಗತ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಇದರ ಆಚರಣೆಗೆ ನಾವು ಮಹತ್ವವಿತ್ತಿದ್ದರೆ....

ಆಚಾರ್ಯ :

ಫ್ರೆಂಚ್ ಸಾಹಿತಿ-ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿ ರೊಮ್ಯೆರೋಲಾ ತಮ್ಮದೊಂದು ಪುಸ್ತಕದ ಅರ್ಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬರಿದೆ :

ರೊಮೆ ರೋಲಾ :

“ಕೀರ್ತಿಯ ಹಾಗೂ ದಾಸ್ಯದ ಭೂಮಿಗೆ, ಅಶಾಶ್ವತ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ಹಾಗೂ ಚಿರಂತನವಾದ ಕೀರ್ತಿಮಯ ವಿಚಾರಗಳ ನಾಡಿಗೆ, ಕಾಲವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಜನತೆಗೆ, ನವಕಲ್ಪಿತ ಭಾರತಕ್ಕೆ—”

ಆಚಾರ್ಯ :

—ಎಂಥ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ !

ಪಂಡಿತ್ :

ಮಹೋಜ್ವಲ ವಿಚಾರಗಳಿಗೂ ನೂತನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೂ ಈ ದೇಶವೇನೋ ಮಾತೃಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ—

ಆಚಾರ್ಯ :

ಮತೀಯ ಧರ್ಮೀಯ ಕಲಹಗಳ ವಿಷಯ ಅಂತೀರಾ ಪಂಡಿತರೆ ? ಆದರೆ, ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ಸಾರವೂ ಒಂದೇ ಅಂತ ಅದೆಷ್ಟು ಜನ ದಾರ್ಶನಿಕರು ಕಂಠ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ?

ಭರತೇಶ್ :

ದಾರ್ಶನಿಕರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ—ಕವಿಗಳನ್ನೂ ತಗೊಳ್ಳೋಣ. ಕಾಶ್ಮೀರದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಕವಿ ಹಬೀಬುಲ್ಲಾನ್ ಒಂದು ಗೀತದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಮಾತಿದೆ :

ಕವಿ ಹಬೀಬುಲ್ಲಾ :

“ಧರ್ಮ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಭೇದವೆಲ್ಲಿಹುದು, ಹೇಳು ಮನವೇ
ಎಲ್ಲರೊಳು ಶ್ರದ್ಧೆ ಒಂದೇ ಎನಲು
ವಿಧವಿಧದ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳ ಜಗಳಗಳ ಜಾತಿಗಳ
ಸೃಷ್ಟಿಸಿಲ್ಲವೋ ಅವನು—ಒಡೆಯರೊಡೆಯ
ಭಯ, ಶಂಕೆ, ಕರ್ಮಠತ್ವಕ್ಕೆ ಎಳೆವ
ಜಾತಿ, ಮತ, ಧರ್ಮ—ಅವಗಿಲ್ಲದಿರಲು....”

ಭರತೇಶ್ :

ಅದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಚಾರಣಕವಿ ಸರ್ವಜ್ಞನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳೋದಾದರೆ—

ಸರ್ವಜ್ಞ :

“ನಡೆವುದೊಂದೇ ಭೂಮಿ | ಕುಡಿವುದೊಂದೇ ನೀರು |
ಸುಡುವಗ್ನಿಯೊಂದೆ ಇರುತಿರಲು ಕುಲಗೋತ್ರ |
ನಡುವೆ ಎತ್ತಣದು | ಸರ್ವಜ್ಞ |”

ಭರತೇಶ್ :

ತೆಲುಗು ಕವಿ ವೇಮನ ಕೂಡ ಇಂಥದೇ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ :

ನಿಮ್ಮ ಕವಿಗಳ ಜತೆ ನನ್ನ ಮತಭೇದವಿಲ್ಲ, ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಭರತೇಶ್. ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ ರೀತ್ಯಾ ನಾನು ಹೇಳೋದೂ ಅದನ್ನೇ. ನಮ್ಮದು ಇಂಥದೇ ಕುಲ, ಇಂಥದೇ ವರ್ಣ—ಅಂತ ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸಾರೋದು ಎದೆಗಾರಿಕೆಯ ವಿಷಯ. ಭಾರತೀಯರ ಧಮನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಣರ-ಮಂಗೋಲಿಯನ್ನರ-ಮತ್ತಿತರ ಅಸಂಖ್ಯ ವಿದೇಶೀಯರ ರಕ್ತ ಹರೀತಿದೆ. ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಆರ್ಯ-ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಕರವಾಗಿದೆ.

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

[ಸಣ್ಣನೆ ನಗುತ್ತ]

ಶಾಸ್ತ್ರಿಜಿಯ ಧೈರ್ಯ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕದ್ದು.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ :

ನಾವೇನೋ ಕಾಲ್-ಯುಗದವರು. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಏನು ಹೇಳುವೆ? ಅಲ್ಲಿರೋದು, ಒಂಟಿ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ-ಜೋಡೆತ್ತುಗಳ ಗಾಡಿ ತಾನೆ? ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಹಳ್ಳಿಗೂ ಈಗಿನದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಗ್ರಾಮ ದೇವತೆಯಾದ ಹನುಮಾನ್, ಹಳ್ಳಿಯ ಬಾವಿ ಅಥವಾ ಕೆರೆ, ಗಡಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಸುವ ಕುಂಬಾರ, ಈಗ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ಒಂದು ಚಹದಂಗಡಿ....ಒಪ್ಪಿನಿ. ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬದಲಾದ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಇದು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ-ಯಾವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲೇ ಇರಲಿ-ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಏಕರೀತಿಯಾಗಿ ಆಗುವ ಪರಿವರ್ತನೆ.

ಪೆಂಡಿತ್ :

ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಾಮಾಂತರ, ಭಾರತೀಯ ಶಹರ-ನಗರ....ಅವು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿ ನಲ್ಲೇ ಇರಲಿ, ರೂಪುರೇಷೆಗಳು ಒಂದೇ ಎಂತಲೆ?

ಶಾಸ್ತ್ರಿ :

ಒಂದೇ ; ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಒಂದೇ.

ಭರತೇಶ್ :

ನಿಜ. ನಾನೂ ಹತ್ತೂರು ಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡ್ತಾ, ಹತ್ತೂರು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲ ನೆಲೆಸಿದ್ದೇನೆ. ಜೀವನದಲ್ಲೂ ಕಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಯಾವಾಗಲೂ ನನಗೆ ಸಮಾನತೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಭಾರತೀಯ ಲಲಿತೆ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿರೋ ಸಾಮ್ಯ.... ಅಹಿರ ಭೈರವ್, ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಏನಂತೀರಾ ನೀವು? ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನೀ ಪದ್ಧತಿ-ಕರ್ನಾಟಕ ಪದ್ಧತಿ ಇವೆರಡೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಲ್ಲವೇನು ?

ಅಹಿರ ಭೈರವ್ :

ಎರಡೂ ಪರಿಪುಷ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ವಿಭಿನ್ನ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪದ್ಧತಿಗಳೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೂ, ಸಾಮ್ಯವಿರುವ ರಾಗಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಿಗ್ತವೆ.

ಪಂಡಿತ್ :

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ?

ಅಹಿರ ಭೈರವ್ :

ಶ್ರೀರಾಜನಿ-ಬಾಗೇಶ್ರೀ ; ಭೂಪ್-ಮೋಹನ್ ; ಯಮನ್-ಕಲ್ಯಾಣಿ ; ಪುರಿಯಾಧನಶ್ರೀ-ಕಾಮವರ್ಧಿನೀ ; ಅಹಿರ ಭೈರವ್ [ನಕ್ಕು]—ನನ್ನದೇ ಹೆಸರು ; [ಇತರ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರಿಂದ ಪ್ರತಿ ನಗೆ] ನನಗೆ ಸಮಾನರು-ಚಕ್ರವಾಕ್ ; ಮೂಲಕಂಸ್-ಹಿಂದೋಳ್ ; ಭಿಮ್-ಪಲಾಸಿ-ಆಭೇರಿ ; ತೋಡಿ-ಭೈರವಿ ; ಜೋಗ್-ನಾಟ್....ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಇವೆ....

ಭರತೇಶ್ :

ಒಂದನ್ನೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ್ದನ್ನೂ ಅಂದು ತೋರಿಸಬಾರ್ಡೆ ?

ಅಹಿರ ಭೈರವ್ :

[ಸಣ್ಣ ನಗು]

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಪತ್ನಿ :

ತಗೊಳ್ಳಿ, ನಿಮ್ಮ ಕೊಳಲು.

ಅಹ್ಯಾಸ

ಅಹಿರ ಭೈರವ್ :

ಯಾವುದನ್ನು ಆನ್ನಲಿ ?

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಯಾವುದಾದರೂ, ಈಗ ಒಂದು ; ಉಳಿದ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳು ಉಪಾಹಾರ
ಆದ್ದೇನೆ!

ಅಹಿರ ಭೈರವ್ :

[ಕೊಳಲಿನಿಂದ ಪ್ರಯೋಗಧ್ವನಿ ಹೊರಡಿಸಿ]

ಯಮನ್.

[ಯಮನ್ ರಾಗವನ್ನು ನುಡಿಸಿ ಆದ ಬಳಿಕ]

ಇನ್ನು ಕಲ್ಯಾಣಿ.

[ಮುಂಗಿತ್ತು ಪ್ರಕಂಠೆಯ ಒಂದೆರಡು ಉದ್ಗಾರಗಳು ; ಚಪ್ಪಾಳೆ.]

ಭರತೇಶ್ :

ಸಮಾನರಾಗ ದರ್ಶನ. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಇದು ನಿಜವೆಂದ ಮೇಲೆ
ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದೇ ಇಲ್ಲ. ಲಾಲಿ ಪದದಿಂದ
ಹಿಡಿದು ಶ್ರಮಗಾನದವರೆಗೆ ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಾದರೂ ವಸ್ತು ಒಂದೇ.

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಪತ್ನಿ :

[ಉತ್ಸಾಹಿತರಾಗಿ]

ಲಾಲಿಪದ ಅಂದಿರಿ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಭಾಷೆಗಳ ಜೋಗುಳದ ರೆಕಾರ್ಡ್
ಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿವೆ.

ಭರತೇಶ್ :

ಭೇಷ್. Why don't you play them ? ಕೇಳೋಣ.

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಪತ್ನಿ :

ಹ್ಹ್ಹ್ಹ್.....ಇಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಬಂಗಾಳಿ.

[ಬಂಗಾಳಿ ಜೋಗುಳದ ರೆಕಾರ್ಡ್-ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ T917B]

ಇದು ಮರಾಠಿ.

ಅಹ್ವಾನ

(ಮರಾಠೀ ಜೋಗುಳದ ರೆಕಾರ್ಡ್-ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ T190A)
ಗುಜರಾಠಿಯಲ್ಲಿ.

(ಗುಜರಾಠೀ ಜೋಗುಳದ ರೆಕಾರ್ಡ್-ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ CTB5422)

ಭರತೇಶ್ :

ಕೇಳಿದಿರಾ? ಭಾಷೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ. ವಸ್ತು ಒಂದೇ. ಪ್ರೇರಣೆಯೊಂದೇ.

ಇತಿಹಾಸದ ಸ್ವಾಭಾಸಿಕೆ :

ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯ-ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಇದೇ ಮಾತು ಹೇಳಬಹುದೆ, ಚಿತ್ರಾದೇವಿ?

ಚಿತ್ರಾ :

ಧಾರಾಳವಾಗಿ. ಭಾರತೀಯ ಜಾನಪದ ನೃತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಆದರೆ, ಸುಗ್ಗಿಯ ಕುಣಿತವಿರಲಿ, ಹಬ್ಬ-ಹರಿದಿನಗಳ ನರ್ತನವಿರಲಿ, ವಸ್ತು-ಪ್ರೇರಣೆ ಒಂದೇ. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೃತ್ಯಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಭರತನ ನಾಟ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವೇ ಮೌಲಿಕ ಗ್ರಂಥ. ಕಥಕ್-ಕಥಕ್-ಮಣಿಪುರಿ....ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಹಿಂದೆಯೂ ಶತಮಾನಗಳ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇದೆ. ಭಾರತೀಯ ನೃತ್ಯ, ಇವೆಲ್ಲದರ ಮೊತ್ತ.

ಭರತೇಶ್ :

ಶಿಲ್ಪ ಕಲೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ?

ಚಿತ್ರಾ :

ಸದಾ ಕಾಲವೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡೇ ಭಾರತೀಯ ಶಿಲ್ಪಕಲೆ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಐದುಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶಿಲ್ಪಿಗಳಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ ಗ್ರೀಕ್ ಶಿಲ್ಪ ನಮ್ಮದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು. ಗುಪ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ ಶಿಲ್ಪಪದ್ಧತಿ, ದೇಶವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಪರ್ಷಿಯನ್ ವೈಖರಿಯೂ ನಮ್ಮದರೊಡನೆ ಬೆರೆಯಿತು. ದಕ್ಷಿಣದ ಶಿಲ್ಪ ಪದ್ಧತಿ ಹಿರಿಮೆ ಗಳಿಸಿತು.

ಭರತೇಶ್ :

ವಸ್ತು-ಪ್ರೇರಣೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲವೆ?

ಚಿತ್ರಾ :

ಹ್ಲ. ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳು, ಬುದ್ಧ ಜೀವನ ಮಂದಿರ, ಮಸೀದೆ, ಗೋರಿ, ಗುರುದ್ವಾರ—ನಿರ್ಮಾಣವೈಖರಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಎಂದು ಕಂಡರೂ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಸಮಾನ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಬುದ್ಧ, ಗೋಮಟೀಶ, ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ—ಇವೆಲ್ಲ ಭಾರತೀಯ ಶಿಲ್ಪದ ಅಮೂಲ್ಯ ದಾಖಲೆ.

ಭರತೇಶ್ :

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಚಂದೀಘಡ್ ನಗರವನ್ನು ನೋಡಿದೇನೆ.

ಚಿತ್ರಾ :

ಪೌರಸ್ತ್ಯ-ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳೆರಡೂ ಅಲ್ಲಿ ಬೆರೆತಿವೆ.

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರವೂ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಕರ್ಮಾಗಾರ, ಅಲ್ಲವೆ?

ಚಿತ್ರಾ :

ನಿಜ. ಇದು ಅಪೂರ್ವ ಸಾಧನೆಗಳ ರಸಶಾಲೆಯೂ ಹೌದು. ಭಾರತೀಯ ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಜಾತಿ-ಮತ-ಭಾಷೆಗಳ ಎಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುರಿದಿಕ್ಕಿ ಹಾರು ತ್ತಿರುವ ಖಗರಾಜ.

ಭರತೇಶ್ :

ಸಂಗೀತಗಾರ ತಾನ್ ಸೇನ್ ಗಡ್ಡ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನವಾಬನ ಹಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದ ನಂತೆ !

ಪಂಡಿತ್ :

ಹೌದು. ಕವಿ ಜಗನ್ನಾಥ ಪಂಡಿತ ಶಹಜಹಾನನ ಅಂತರಂಗದ ಮಿತ್ರನಾಗಿದ್ದ.

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಕವಿತೆಯ ಮಾತು ಬಂತು. 'ಭಾರತೀಯ ಕಾವ್ಯ' ಅಂತ ಒಂದಿದೆ ತಾನೆ ?

ಭರತೇಶ್ :

ಖಂಡಿತವಾಗಿ ! ಬೇಕಾದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರನ್ನು ಕೇಳಿ. ಏನಿ ಪಂಡಿತ್‌ಜಿ ?

ಪಂಡಿತ್ :

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರವಾದದ್ದೂಂತ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಮ್ಮೆಯೇ!

ಇತಿಹಾಸದ ಸ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಇಂಥ ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಕ್ಷಮ್ಯ. ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿ!

ಪಂಡಿತ್ :

ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳಾದ 'ರಾಮಾಯಣ' 'ಮಹಾಭಾರತ' ಇಡೀ ದೇಶದ ಸೊತ್ತು.

ಭರತೇಶ್ :

ಹಿಂದಿಯ 'ತುಳಸೀದಾಸ ರಾಮಾಯಣ', ತಮಿಳಿನ 'ಕಂಬ ರಾಮಾಯಣ', ಕನ್ನಡದ ಕುವೆಂಪು ವಿರಚಿತ 'ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ',—ಇವೆಲ್ಲ ಆ ಪ್ರಾಚೀನ ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಭಾರತೀಯತ್ವಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಪಂಡಿತ್ :

ಭಾಸನ ನಾಟಕಗಳು, ಶೂದ್ರಕನ 'ಮೃಚ್ಛಕಟಿಕ', ಕಾಳಿದಾಸನ 'ಅಭಿಜ್ಞಾನ ಶಾಕುಂತಲ', ವಿಶಾಖದತ್ತನ 'ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸ', ಭವಭೂತಿಯ 'ಮಾಲತೀ ಮಾಧವ', 'ಪಂಚತಂತ್ರದ ಕಥೆಗಳು,' 'ಹಿತೋಪದೇಶ'ದ ಕಥೆಗಳು.— ಇವೆಲ್ಲ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ,

ಭರತೇಶ್ :

ನಿಜ. ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಇತಿಹಾಸದ ಸ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಇತಿಹಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತವೀಗ ಜೀವಂತವಲ್ಲದ ಭಾಷೆ.

ಭರತೇಶ್ :

ಆದರೆ ಅದೀಗ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆ. ಭಾರತದ ಹತ್ತು ಹದಿನಾರು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಅದು ಬದುಕಿದೆ. ಉತ್ತರದ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ರೋಡು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಮೂಲಕವೇ.

ಆಹ್ವಾನ

ಶಾಸ್ತ್ರಿ :

ತೋರಿಕೆಗೆ ಈ ಭಾಷೆಗಳೆಲ್ಲ ಎಷ್ಟೊಂದು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ !

ಭರತೇಶ್ :

ಆದರೆ ನಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅವೆಲ್ಲ, ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಮ್ಯವಿರುವ ಒಂದೇ ನೆಲದ ಸಂತಾನ. ದೃಷ್ಟಾಂತಕ್ಕೆ ಖಡೀಬೋಲಿಯನ್ನು ತಗೊಳ್ಳೋಣ.

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಪತ್ನಿ :

ಖಡೀಬೋಲಿ ?

ಭರತೇಶ್ :

ಅದೊಂದು ಭಾಷೆ. ಉತ್ತರದ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈಗಲೂ ಹಿಂದೂ-ಮುಸಲ್ಮಾನ ರಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪರ್ಸಿಯನ್ ಭಾಷೆ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಅದರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾದ ಖಡೀಬೋಲಿ ಉರ್ದೂ ವಾಯಿತು. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಛಾಯೆಯೊಳಗೆ ಖಡೀ ಬೋಲಿ ಹಿಂದಿಯಾಯಿತು.

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಪತ್ನಿ :

ಓ !

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಈಗ ಉರ್ದೂ-ಹಿಂದಿಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಕಡಮೆಯಾಗಲಿಂತ ಹಿಂದೂ ಸ್ಥಾನೀ ಪ್ರಚಾರವಾಗಿದೆ.

ಭರತೇಶ್ :

ಹೌದು. ಭಾಷೆ ಬೆಳೆಯೋದೇ ಹಾಗೆ.

ಆಚಾರ್ಯ :

ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯವಿದೆ ಎಂದಾದಮೇಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಆದಿರಬೇಕಲ್ಲ ?

ಭರತೇಶ್ :

ಇಲ್ಲದೆ ಉಂಟೇ ? ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಲಿ, ಅದು ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದಂಶವೇ. ಉದಾತ್ತವಾದ

ಅಹ್ವಾನ

ಉನ್ನತವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾರತದ ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಇರಲಿ, ಅದು ಎಲ್ಲ ಭಾರತೀಯರ ಮನ್ನಣೆಗೂ ಪಾತ್ರವಾಗ್ತದೆ.

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಪತ್ನಿ :

ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಪರಿಚಯ ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲವೇನೋ....

ಭರತೇಶ್ :

ನಿಜ. ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಮಾತ್ರ ಪರಿಷ್ಕೃತಿ ಆಶಾದಾಯಕ.

ಆಚಾರ್ಯ :

ಬಂಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದರೂ ರವೀಂದ್ರರನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಕವಿ ಎಂದು ನಾವು ಗೌರವಿಸ್ತೇವೆ.

ಭರತೇಶ್ :

ಆ ಕವಿ ಹೃದಯದ ಸಂವೇದನಾ ತರಂಗ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ದಂಡೆಗಳನ್ನೂ ಮುಟ್ಟೋದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಬಂಕಿಮಬಾಬು ಬರೆದ 'ವಂದೇ ಮಾತರಂ' ಗೀತೆ ಭಾರತಗಾನವಾಯ್ತು. ರವೀಂದ್ರ ಕೃತಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯಾಯ್ತು. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದರೂ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಾರತಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿಯಾದರು. ಮಾತೃಭೂಮಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ರವೀಂದ್ರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಭಾವನೆಯೇ ಕವಿ ಭಾರತೀಯ ಗೀತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿದೆ. ಕೇರಳದ ಮಹಾಕವಿ ವಲ್ಲತ್ತೋಳದ ಕೃತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ದರೂ ಅದೇ ಸ್ಪಂದನವನ್ನು ಕಾಣ್ತೇವೆ. ಉರ್ದೂಕವಿ ಇಕ್ಬಾಲ್ ಕೂಡಾ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂಥದೇ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗೆ ವಾಣಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ.

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಭಾವ ವೈಶಾಲ್ಯವಿದ್ದರೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕವಿ ತನ್ನ ಬಾಷಾ ಪ್ರದೇಶದ ಬಗೆಗೇ ಅಪಾರ ಮನುತೆ ತೋರಿಸೋದುಂಟು, ಅನಿಸ್ತದೆ.

ಭರತೇಶ್ :

ಹ್ಲೆ ! ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ, ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಭಿನ್ನ ಅಂಶವಾದ ತನ್ನ ನಾಡಿನ ಬಗೆಗೆ ಬರೆಯುವಾಗಲೂ, ಉದಾತ್ತ ವಿಚಾರಗಳಿಂದಲೇ ಕವಿ ಪ್ರೇರಿತ

ಆಹ್ವಾನ

ನಾಗ್ತಾನೆ. ಗುಜರಾಥಿನ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ನರ್ಮದಾ ಶಂಕರ್ ಅದಕ್ಕೊಂದು
ನಿರ್ದರ್ಶನ.

ಭರತೇಶ್ :

ಈ ಬಗೆಯ ಕವನಗಳನ್ನು ಮರಾಠಿ, ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ, ಒರಿಯ, ಅಸಾಮಿ-
ಈ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಕಾಣಬಹುದು.

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಭಾರತೀಯ ಗದ್ಯಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸ್ತದೆ, ಅನ್ನಿ.

ಭರತೇಶ್ :

ಸಹಜವಾಗಿ. ದ್ವಿಜೇಂದ್ರಲಾಲ್ ರಾಯ್ ಬರೆದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು-‘ಆಹಲ್ಯಾ’,
‘ಮೇವಾಡದ ಪತನ’, ‘ಷಾಜಹಾನ್’,- ಭಾರತದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ
ಜನ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಶರತ್ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಮಗ್ರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ವಂಗಭಾಷೆ
ನೀಡಿರುವ ಕಾಣ್ಕೆ. ಆಧುನಿಕ ಭಾರತೀಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ-
ಯಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಇರಲಿ-ಸಮಾನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೇ ಕಾಣ್ತೀವೆ. ಉದಾ
ಹರಣಿಗೆ : ಭಾರತದ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ವರೆಗಿನ ಪಾರತಂತ್ರ್ಯ ; ಜಡಗೊಂಡ
ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ವಿರುದ್ಧ ನೂತನ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳ ಬಂಡಾಯ....

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಪತ್ನಿ :

ನಮ್ಮ ಲಲಿತಕಲೆ-ಸಾಹಿತ್ಯ-ಜನ ಜೀವನಗಳನ್ನೇ ನೂತನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ
ದಿಂದ ಇವತ್ತು ನೋಡಿದ ಹಾಗಾಯಿತು !

ಪಂಡಿತ್ :

‘ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ ಅಥವಾ ಕಲೆಯ ಬಗೆಗೆ ಏನೂ ತಿಳಿಯದ ಮನುಷ್ಯ,
ಬಾಲವಾಗಲೀ ಕೋಡುಗಳಾಗಲೀ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರಾಣಿಯೇ ಸರಿ !’

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಹಹ್ಲಾ ! ಪಂಡಿತ್‌ಜಿ-ಎಂಥ ಮಾತು !

ಆಚಾರ್ಯ :

ಅದೊಂದು ನಾಣ್ಣು ಡೀಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ.

ಸೆಂಡಿತ್ :

ಬಹಳ ಹಳೆಯದು !

ಭರತೇಶ್ :

ಭಾರತೀಯ ನಾಣ್ಣು ಡಿ. ಐದು ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಗಳ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಇತಿಹಾಸ
ವಿರುವ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಏಕಾರ್ಥದ ಗಾದೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ
ಅನೇಕವಿವೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರಿ :

ಬದುಕಿನಲ್ಲೇ ಸಮಾನ ಸೂತ್ರವಿದೆ ಎಂದಮೇಲೆ, ಆ ಬದುಕಿನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತ
ವಾಗುವ ಸಾಹಿತ್ಯ-ಕಲೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಂಥ ಸೂತ್ರವಿರೋದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ.

ಭರತೇಶ್ :

ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕಸೂತ್ರತೆ. ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣಗಳು.
ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು !

[ಬಾಗಿಲಿನ ಕರೆಗಂಟೆ]

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

[ಬಾಗಿಲ ಕಡೆ ನೋಡಿ]

ಯಾರು? ಬನ್ನಿ. ಕಾವೇರಿ-ಗಂಗಾಶರಣ್, ಬನ್ನಿ-ಬನ್ನಿ! [ಉಳಿದವರೊಡನೆ]
ಇದೇ ವರ್ಷ ಪದವೀಧರರಾಗಿರುವ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು.

ಕಾವೇರಿ :

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

} ನಮಸ್ತೆ, ಸರ್.

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಕೂತ್ಕೊಳ್ಳಿ.

ಅಹ್ಲಾಸ

ಕಾವೇರಿ :

ಕ್ಷಮಿಸ್ವೇಕು, ಸರ್. ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿದೆ—

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ನನಗೇನೂ ತೊಂದರೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಭೇಟಿ ಅಂದರೆ ನನಗೆ ಯಾವಾ
ಗಲೂ ಸಂತೋಷವೇ.....

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ಸರ್, ಒಂದೇ ನಿಮಿಷ....

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಹೇಳಿ, ಗಂಗಾಶರಣ್. ಗೋಪ್ಯವಾದ್ದೇನೂ ಅಲ್ಲವಾದರೆ.... ನಾವೆಲ್ಲಾ
ಸ್ನೇಹಿತರೇ....

ಕಾವೇರಿ :

[ಲಜ್ಜೆಯ ನಗು]

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

Well ?

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

ನೀವೇ ಕೊಡಿ, ಮಿಸ್ ಕಾವೇರಿ.

ಕಾವೇರಿ :

ನೀವೇ ಕೊಡಿ.

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

[ವಿನೋದಪರಹಾಗಿ]

ಅಚ್ಚಾ ?

ಕಾವೇರಿ :

ಆಮಂತ್ರಣ ಕೊಟ್ಟು—

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

—ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೇಳೋಕೆ ಬಂದ್ವಿ.

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

Splendid! ಯಾವತ್ತು? [ಓದಿ] ಹುಂ. Grand!

ಪೆಂಡಿತ್ :

[ಪರಿಹಾಸ್ಯದ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ]

ಇತಿಹಾಸದ ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯ ಓದಿರೋ ಹಾಗಿದೆ, ಪ್ರೊಫೆಸರ್!

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಅಧ್ಯಾಯ! ಸ್ನೇಹಿತರೇ! ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಇತಿಹಾಸದ
ಪಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಪಾಠ ಕಲ್ಪಿದು: 'ಅನೈಕೈ ಗೃಹೇಂದ್ರ
ತಾಂಡವವಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಷ್ಟವಾಗ್ತದೆ'—ಅಥವಾ—

ಕಾವೇರಿ :

'ಐಕ್ಯ ಸೌಹಾರ್ದ ಮನೆಮಾಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ—'

ಗಂಗಾಶರಣ್ :

—'ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಖಶಾಂತಿ ವೃದ್ಧಿಯಾಗ್ತದೆ.'

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ನೋಡಿದಿರೋ? ಆ ಪಾಠದಂತೆ ನಡೀತಿದಾರೆ ಉತ್ತರದ ಗಂಗಾಶರಣ್
ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದ ಕಾವೇರಿ.

ಪೆಂಡಿತ್ :

[ನೆರೆದವರ ಉದ್ಗಾರಗಳ ನಡುವೆ]

ಸಂತೋಷ! ಶುಭಸ್ಯ ಶೀಘ್ರಂ!

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರ ಪತ್ನಿ :

ಬನ್ನಿ, ಇನ್ನೆಲ್ಲರೂ ಒಳಗೆ ಬನ್ನಿ.

ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ :

ಏಳಿ, ಹೀಗೆ - ಈ ಕಡೆಯಿಂದ—.... ಬನ್ನಿ, ಕಾವೇರಿ-ಗಂಗಾಶರಣ್,
ಮೊದಲು ಅಲೋಪಾಹಾರ-ಆ ಮೇಲೆ ಪುಸ್ತಕಾರ!

[Fade out]

[ಕ್ಷಣ ಮೌನ]

ನಿರೂಪಕ :

ಇದೀಗ ಭಾರತೀಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುವ ಸಾಮ್ಯ, ಸಾಮರಸ್ಯ, ಸಪ್ತವರ್ಣಗಳ ವೈವಿಧ್ಯ, ನಮ್ಮ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಚಿಂತನೆಗೇ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವಿತ್ತು, ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧೀನಗೊಳಿಸಿದ ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಸತ್ತು ಕೂಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ ದಿನದ ವರೆಗೆ ಭಾರತದ ಕಥೆ ಸಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಸಂಧಿಕಾಲದಲ್ಲೇಗ ವಿರೋಧಾಭಾಸದ ಸವಾಲನ್ನು ನಾವು ಇದಿರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಹಿರಿಯ ಗುಣಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿವೆ ! ಆ ಹಿರಿಮೆಗೆ ಮಸಿ ಬಳೆಯುವಂತಹ ಅಲ್ಪತನವೂ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ? ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರನೀಡಲು ನಾವು ಸಮರ್ಥರಾಗಬೇಕು. ಅನೈಕೈ ಅವನತಿಗೆ ದಾರಿ ಎಂಬ ಇತಿಹಾಸದ ಪಾಠ, ನಮ್ಮನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕು. ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದೆಯೋ, ದುರ್ದಿನಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಕಾಡುವವು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ ಮತ್ತೆ ದಾಸರಾಷ್ಟ್ರವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೊಂದು ದುಃಸ್ವಪ್ನ. ಅದೆಂದೂ ನಿಜವಾಗಬಾರದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದ ಈ ಮುಂಜಾವ ಬರಿಯ ಬೆಳಗಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಸುಖಿಗಳಾಗಲೆಂಬ ವೇದಕಾಲದ ಸದಾಶಯವನ್ನು ಸತ್ಯಗೊಳಿಸುವ ಮಹಾ ಪ್ರಯತ್ನವೊಂದು ಸಮಗ್ರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಫಲವಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಭಾರತೀಯ ಬದುಕಿನ ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು ನಿಜವಾಗುವುದು ; ಶಾಶ್ವತವಾಗುವುದು ; ಭಾವೈಕೈವುಳ್ಳ ಬಲಾಢ್ಯ ಭಾರತ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು, ಶತಮಾನಗಳ ಕನಸು ನೆನಸಾಗುವುದು.

[ಮಾತುಗಳು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಮೂಡಿಬರುವ
ವಾದ್ಯವೃಂದ : ಲಲಿತರಾಗ]

ಅನುಬಂಧ

—: ೦ :—

[೧೩೪-೧೩೬ನೇಯ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂದೀ ವಾರ್ತಾಪ್ರಸಾರದ ಕನ್ನಡಾನುವಾದ]

ವಾರ್ತಾಪ್ರಸಾರಕ :

ಇದು ರೇಡಿಯೋ ರಾಜಧಾನಿ. ಈಗ ಕೇಳಿರಿ. ನಾವು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ವಿದೇಶೀ ಸೈನ್ಯಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗಳಿಂದ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿವೆ. ಅವರ ನೌಕಾ ಮತ್ತು ವಿಮಾನ ದಳ ಈ ಮುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಗೊಂಡಿವೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಈಗ ಒಂದಾಗಲೇಬೇಕು ಎನ್ನುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮಗೆ ಒದಗಿದೆ. ಈಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಶ್ರಾವಕರ ನೆನಪಿಗೆ ತರಬಯಸುವ ಅಂಶನೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲು ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಅಂತಃಕಲಹ ಹಾಗೂ ವಿದ್ರೋಹಗಳಿಂದಾಗಿ ವಿದೇಶೀಯರು ನಮ್ಮನ್ನು ಗೆದ್ದರು. [ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆದು, ಗಾಬರಿಯಿಂದ] ಇದೇ ಈಗ ತಾನೇ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

....ವಿದೇಶೀ ಸೈನ್ಯದ 'ಪ್ಯಾರಾಚೂಟ್' ದಳವೊಂದನ್ನು ಇಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು. ಈ ವಿಪತ್ತಿನಿಂದ ನಾವು ಗಾಬರಿಯಾಗುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ಎದುರಿಸೋಣ.

ನಾವು ನಮ್ಮ ಬಲದೊಂದಿಗೆ ಯಾವ ದಾರಿಯಾಗಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಇತಿಹಾಸದ ಮುಳ್ಳು ಸೂಚಿಸು....

[ಬೂಟುಗಾಲುಗಳ ಸಪ್ಪಳ. ಬಾಗಿಲು ತಳ್ಳಿ ಒಳಬಂದ ಸದ್ದು. "ಏಯ್!" ಗದರಿಕೆ.] ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ. ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ....

ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ

A. L. BASHAM : The Wonder that was India
JAWAHARLAL NEHRU :

The Discovery of India

ADOLF WELSEY : The Pageant of India

COUNT KEYSERLING :

Indian Travel Diary of a Philosopher

RADHA KUMUD MOOKERJI :

Fundamental Unity of India

SISIRKUMAR MITRA : The Vision of India

K. M. ASHRAF :

Life and Conditions of the People of Hindustan

VINCENT SMITH : A History of India

E. A. BURTT : The Compassionate Buddha

KRISHNA KRIPALANI : All Men are Brothers

S. PREMA : Bharathi

LEO TOLSTOY : Twenty-three Tales

Speeches and Essays of Tagore [Vishwa-
Bharathi Publications]; The Cultural
Heritage of India [Published by the
Ramakrishna Mission Institute of
Culture]; Issues of Bhavans Journal : etc.,
etc.,

ಜಿ. ಪಿ. ರಾಜರತ್ನಂ : ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧ

ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ : ಗರಿ

ನಿರಂಜನರ ಕೃತಿಗಳು

ಕಾದಂಬರಿ

ವಿವೋಚನೆ
ಬನಶಂಕರಿ
ಸೌಭಾಗ್ಯ
ಅಭಯ
ದೂರದ ನಕ್ಷತ್ರ
ನವೋದಯ
ರಂಗಮ್ಮನ ವತಾರ
ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಪಂಚಾಮೃತ
ಏಕಾಂಗಿನಿ
ಚಿರಸ್ಮರಣೆ
ಕೊನೇ ನಮಸ್ಕಾರ
ಮಿಣುಕು ಹುಳ
ವಿಲಾಸಿನಿ
ಅಂಜನ
ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ
ದೀಕ್ಷೆ
ಕಲ್ಯಾಣ ಸ್ವಾಮಿ
ತೊಟ್ಟೆಲು ತೂಗದ ಕೈ
ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಕಾಡಿತ್ತು ಮಾಯೆ
ಸ್ವಾನು ಅಪರಂಪಾರ-೨ ಸಂಪುಟಗಳು
ಬಂಗಾರದ ಜಿಂಕೆ

ನಾಟಕ

ಸಂಗಮ ಸ್ನಾನ
ಆಹ್ವಾನ
ಜೀವನ ವೃತ್ತ
ಋತುರಾಜ

ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹ

ಸಂಧಿಕಾಲ
ರಕ್ತ ಸರೋವರ
ಅನ್ನಪೂರ್ಣಾ
ಕೊನೆಯ ಗಿರಾಕಿ
ವಾರದ ಹುಡುಗ
ಕಾತ್ಯಾಯಿನಿ
ಒಂಟಿ ನಕ್ಷತ್ರ ನಕ್ಕಿತು
ಲೇಖನ ಸಂಕಲನ
ಐದು ನಿಮಿಷ
ಕಾಲಕ್ಷೇಪ
ಪತ್ರ ಸಂಕಲನ
ಸಾಧನಾ
ಪುಷ್ಪಹಾರ
ರಾಜಕೀಯ
ಹಿಮಾಲಯದ ದಳ್ಳುರಿ
ಭಾಷಾಂತರ
ತಾಯಿ
ನೀತಿ ಕಥೆಗಳು
ಮದುವಣಗಿತ್ತಿ
ಮಾನವನ ಪಾಡು
ಅಧಃಪತನ
ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯ
ಜನತೆಯ ನಡುವೆ
ನನ್ನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

100

70-9

AKRUTI
₹ 60.00 2016